

Complet Public

„LUPTA PENTRU LUMINA“

„LUMINA PRIN LUPTĂ“

LITERATORUL

REVISTA LITERARA

— DIN BUCURESTI —

CONTROL DE STIL

LIBERTATE DE IDEI

Anul al III No. 11 și 12

SUMARUL:

<u>Pag.</u>		<u>Pag.</u>	
641	Neron, poezie de D-ul Al. A. Macedonski	677	Dizertorul, nuvelă „ Th. M. Stoinescu
642	Maxime „ „ Th. P. Jereghie	679	Cântec, poezie „ „ D. N. Marinescu
643	Ți-aduci aminte, poezie „ „ Th. M. Stoinescu	680	Pe album... „ „ „ Carol Scrob
645	Mulți nebuni, „ „ Carol Scrob	680	Jalba „ „ Carol Scrob
645	Dorin, fragment „ „ V. Rasănescu	680	Un omagiu de „ „ Comit. General
649	Intunecimile (după Lord Byron) Al. A. Macedonski	682	Ce zici, poezie „ „ Stelian Grozea
651	Os păcat... poezie „ „ Al. Slăniceanu	682	O excursiune la Rucăr „ „ Nestor Urechic
652	Două stelu „ „ „ Local. B. Bogdan	687	Trăznetul, poezie „ „ Al. Slăniceanu
652	La fântână „ „ „ D. N. Marinescu	687	Bibliografie „ „ Luciliu
653	Radu-Romila, nuvela „ „ Mihail Demetrescu	690	Nenorocirile unui chinez (după J. Verne) „ „ Th. M. Stoinescu
653	Ursul, Vulpes, fabulă „ „ M. Demetriadi	703	Alegeroa preș. de onoare „ „ Comit. General
653	Per-astrea ol, nuvelă „ „ D. C. Teleor	720	Noaptea de Noembrie, poezie „ „ Al. A. Macedonski
661	Mostenitorul crimei, dramă „ „ G. Buzoianu		
676	Visul poetului, poezie de D-ul Carol Scrob		

Redacțiunea și Administrațiunea: Strada Colței No. 50.

BUCURESTI

14, TIPOGRAFIA STEFAN MIHĂLESCU STRADA COVACI, 14

1883

Prețul 2 Lei.

www.digibuc.ro

Anunciurile Administrației

Domnii membrii cari au primit circulari, pentru a achita cotizațiunile sunt rugați să ne răspundă.

Domnii cari au primit numerile în curs de mai mult timp, fără a ne răspunde nimic, sunt rugați de asemenea a ne trimite banii, căci îi considerăm ca abonați

Domnii membrii care și schimbă domiciliul, sau se permută din oraș în oraș sunt rugați să ne înștiințeze.

Domnii sau Dămile care au primit invitațiunile să formeze comitete prin câte sunt rugați sau rugate a ne trimite vr un rezultat

---

BIBLIOGRAFIE

S'a pus sub presă și va apare pe la 15 Martie a. c.

DOUĂ-DECİ NUVELE

DE

Dem Constantinescu Teleor

Liste de boname și această scriere e găsită la Onir și da e jurnale r
Biblioteca Publică, Literatorul cum și la autor Ca ea Victoriei No 3. Bucur și

în cu înd a apare de su presă

„AMICUL JUNIMEI ROMANE”

Carte de lectură germană de D-nul F. BERGAMENTER

a b tă de Minist rul Instricțiun Pu l ce

Ace t uvra ău acopere o lacună simțitoare în didactica noastră. E singura carte de lectură germană care conține și știință de geografia, istoria și literatură Română

Te ic tăm pe D Bergamenter pentru această deosebită

„LUPTA PENTRU LUMINĂ“

„LUMINA PRIN LUPTĂ“

LITERATORUL

FONDAT LA 1880 JANUARIE

DE D-NII AL. A. MAÇEDONSKI ȘI TH. M. STOENESCU

CONTROL DE STIL

LIBERTATE DE IDEI

ABONAMENTUL:

Pe șase luni 10 lei; pe an 20 lei.

ADMINISTRAȚIA ȘI REDACȚIA:

Strada Colțel, No. 50.

..... SCRISORILE NEFRANCATE SE REFUZĂ .....

NERON

PORTRET

I

Privire-adâncă. — Searbéd. — Ca cioc de vultur, nasul;
 Sprêncene arcuite și trase cu compasul;
 O frunte largă; — buze ca veștezi trandafiri;
 Pe ochi, perdea de gene din pleopele subțiri
 Ce lasă ca să treacă cum staș întredeschise
 O lume de concepții ș' o lume de abise.

II

De lebădă 'i e gitul; de marmoră-al său plect;
 Aci de pe-o terașă îl vezi semeș și drept,
 Privind albastrul Tibru, panglică lucitoare,
 Pierdut cu mintea 'n visuri, scăldat cu fruntea 'n soare;
 Aci molatic, leneș, apleacă feminin
 Grumazul său de fildeș pe toga sa de in.

III

Neron I... —

Palatul noaptea rêsună de orgie
 Precum rêsună ziua orașul de urgie...
 Ospêțuri, flori, Falerno și cântece de-amor
 Ciocnindu-se adesea cu țipete ce mor

Formează peste totul un haos fără nume,
Dar ha su 'nsemnează o epocă ș'o lume.

IV

Neron ! ..—

E Roma 'n flacări, în lacrimi și 'n măcel
Căci Cezarul o simte mai rea și de cât el,
E vinu 'n cupe de-aur și sângele pe scară:
Desfrêu de vin 'nauntru,—desfrêu de sânge-afară..
Dar ăst-fel precum este: Bizar și criminal
Neron e încercarea de a fi original.

Al A. Macedonski

MACSIME

Un bărbat în etează a ș' rubi nevasta, când numa a e alt-ceva de făcut de cât numa
să iubească;—de unde rezultă că amorul tiebue econ misit ca și averea.

* * *

Ve itatea st gă 'nsă și; n'are trebu'nță de fineță, ea isbucne e fără a'utorul su tilita-
ților șicaneî.

* * *

Cerul adese ori prin ordinea sale, dispune de noi fără a ne consulta

* * *

Moder țunea oamenilor mari nu se mărg neș de cât la vițule lor Moderățuna a
celor s abi e te med ocră.

* * *

Cei mai sigu i rotectori 'nt talen ele s' activit tea noastră.

* * *

tima se uzeaz ca și morul, când nu se ecó omiseste

* * *

Plăce i e inva ă pe prinți a se f ce p pula i cu oamenii.

* * *

Vițul face puțină avere si ăncé mai puț nă stim

* * *

Amorul gloriei face mari bogă i i t e popoare.

* * *

Av m a ăt de puțină virtute, in ca ne gă im ridicoli da i i glo ia.

* * *

Cine deviază des de a un princi it, ajunge ntr o zi când numai are de la ce dev a

* * *

Gloria unui suveran consistă în acea, d'a fi iubit de poporul său.

* * *

Cele mai multe romane sunt de cât conversațiunii fragete, sentimente pasionate, portrete seducătoare, situațiunii zgomotoase, cari pledează pentru a inclina simțurile spre lucruri vanitose.

* * *

Sunt oameni cari, spre a masca nemerchia lor, își ascund îndrăzneala la adăpostul animumului și insultă pe aceia pe care natura ni'i a dat ca înainte mergători.

* * *

Proștii nu înțeleg pe omul de spirit; critică producțiunile sale, pentru că ei nu pot ale face nici a le înțelege.

Th. P. Jereghie.

ȚI-ADUCI AMINTE

D-soarei S.

Ți-aduci aminte, e o taină ce se ascunde în re noi
 Și care ne a răpit odihna pentru-un moment la amendoi.
 Pe-atunci, eram în lume sigur că ori ce inimă tresaltă
 La cântecul duios ce scoate iubirea 'n armonia i naltă;
 Pe-atunci durerea nu'mi formase pe frunte adânci înc eți ur
 Și nici nu cunoșteam disprețul cu nefârșitele-i torturi
 Pe atunci lubeam eram departe de-a suferințelor furtună
 Și nu simțeam că din iubire se naște o inimă nebună
 Cu aripi poleite 'n visul la tine 'ntăiul m'am coborât,
 Iar tu, cu inima 'mpietrită, m'ai prins dar nu m'ai omorât.
 Era o dulce mângăere credința mea de altă dată,
 Că pot să mor pe nesimțate zdrobiț de-o mână adorată;
 Era o sfântă 'nfiorare ce 'ntâmpinam în ochii tēi,
 De și când mă uitam la dēnșii mi se arătau și bun și răi.
 Se vede că 'mi-ai plâns de milă că 'n loc de moarte 'mi-ai dat via a
 Sau poate că 'ți-a fost rușine de simțimentu tēu de ghiață
 C'ai preferat s'ascunzi rușinea sub neclintirea unei s an i
 Ori cum în aspra ta purtare, misterele ți-au fost adânc !
 De-ai fi lăsat măcar speranța de a mă ntâr 'n a mea iubire !
 Dar nu! tu 'm a răpit cu tine i această slabă fencire !
 De câte ori am dat ui a ei disprețul t ū atât de-au ar
 Și ęnsăși acrimile mele aũ curs și ele în zadar !...
 Iubirea ęnsă câte-o dată dispere ne'ncepută ęncă,
 Și une ori ren ane n suflet a o prăpastie adâncă.

De ce se-aprind atâtea patimi și pier din primul lor avânt,
 Pe când iubirea 'mă va rămâne aceeași până la mormânt ?
 Ești oare mai presus de lume sau mai presus de-a mea simțire,
 Incât să nu te pot ajunge cu nesfârșita mea iubire ?
 Ești oare zimbetul ce trece lăsând pe buze un regret
 Și eu să 'l urmăresc zadarnic, dorind să aflu-al tău secret ?
 Ești oare viața mea pierdută, sau ești chiar inima din mine,
 De simț un gol atât de mare, când nu mă aflu lângă tine ?
 Și ce 'mă rămâne, dupe-o lungă tăcere 'n care — am suferit ?
 Vre-o mângăere momentană să cred că tu m'ai fi iubit ?
 O! nu!... 'Mă rămâne o schintee din focul, ce mai întreține
 Iuziile-mă spulberate de-atâtea reci infiorări ;
 Rămâne-a mea nenorocire, să mă gândesc și azi la tine
 Și să mă plec ca 'n totd'auna sub nesfârșite cugetări !
 E poate singura dorință ce-ai urmărit cu insetare,
 S'aruncî sarcasm pe-o iubire că te-a urmat fără 'ncetare,
 Și eu, când dorul mă cuprinde, în suferința mea te chem,
 Pe inima-mă nevinovată să te ridicî ca un blestem !...
 Că te iubesc, e prea de vreme, când inima 'ți-e rece încă ;
 Să te urăsc, ești prea frumoasă, și să te uit e prea târziu ;
 Ași vrea să nu mai am plăcere, dar nici durere — atât de-adâncă ;
 De moarte însă 'mă este frică, și 'n lume n'ași mai vrea să fiu !

De m'am ascuns de-a ta vedere, am vrut să te scutesc de-o umbră,
 Ce-ai fi zărit urmându-ți pasul, împinsă d'un sêlbatec dor !...
 De-atunci, te vîd numai cu mintea, când noaptea 'n poezia-î sumbră
 Reduce-a mea singurătate într'un delir sfășietor ;
 Te vîd în razele din soare, te vîd în noaptea instelată,
 Te vîd în lacrimile mele, te vîd în disperarea mea,
 Dezgustul chiar când mă cuprinde și-atunci te vîd, — dar nici odată
 Nu voi putea de — aci 'nainte la sînul meu a te vedea !...
 Și ce 'mă redă singurătatea, când lumea este-atât de mare
 Și sînt menit să vîd într'însa trăind atâtea fericiri ?
 De ce să mă m'ascunz de tine, când ori ce timp și depărtare
 Na fost de ajuns ca să te șteargă din ochii mei neadormiți ?...
 O! Lasă-mă de astă dată s'arunc o ultimă privire
 Spre singurateca durere, ce mă 'nchisese ca 'n mormânt !
 O! plîngi pe jalea mea adâncă, — și din pierduta fericire
 Voi face 'n pieptul meu să nască un alt amor, un alt pămînt !

Th. M. Stoenescu.

MULȚI NEBUNI

Mulți nebuni mai nasc în lume
 Și puțin din ei se duc,
 În cât poți să zici că este
 Tot pământul balamuc!
 Și scriind aceste versuri
 Poate sunt nebun și eu;
 Boala 'i cam molipsitoare
 Și să scapi de ea é greu.
 Este veacul nebuniei,
 Ne ę scris așa să fim;
 Fii bun, Doamne și ne iartă
 Că ce facem nu mai știm.

Carol Scrob.

DORIN

Fragment de

Vasile Rusănescu.

Publicăm cu multă plăcere următorul fragment dintr'o piesă în versuri a d-lui Rusănescu. Fragmentul, este plin de frumusețe și în multe locuri, autorul dă dovadă de o adevărată putere de versificație și de cugetare. Putem să zicem chiar, că este o bucată admirabilă mai din toate punctele de vedere și mulțumim d-lui Rusănescu pentru că ni l'a procurat. Despre piesa întreagă, vom vorbi îndată ce se va tipări de autor.

Actul I. Tabloul I.

Șcena reprezintă un mardan. La stânga ę cașă aproape ruinată. Din când în când se vęd femeї cu donițe trecënd la apă prin fundul șcenei.

SCENA I.

Intră Dorin și doi țărani. Dorin are o legătură de drum și un flaut în mână; țărani cu instrumentele de muncă.

DORIN

Maї iată-mă ę dată de unde am plecat,
 Și unde în pruncie cu toții ne-am jucat

Maî colo ę livedea ęi ęuręea ęoęrească,
 Maî dincolo e locul ęi casa ęărintească,
 In care supt-am sinul ce zilele 'mi-a dat,
 Din care – odinioară plecaiă, – n'ăși fi plecat.

I-ul ȚERAN

Dorine, unde este stăpănu^l vechiă cu care
 Tu ai plecat d'ăicea? . . . Perdutu-l-ai imi pare!

DORIN

Da; 'l-am per^{du}t, zici bine; din viață a incetat.
 'L'am plăns destul măi frate, in urmă am plecat.
 Ast flaut dupe moarte-l, maî am ca mângăiere;
 Pe sunetu^l său dulce zbură a mea durere,
 Zbură până la ceruri, cătând pe creator,
 Dar unde nu e turmă, nu este nici păstor!

II. ȚERAN

Ce bun era Dorine.

I. ȚERAN

Ce rău mi a p^{ru}t m e,
 Când am văzu^t pe al ul stăpănu^l, peste moșie.....

DORIN

Așa e lumea f^{ate} ne duce învêrtind,
 Pe unu^l vezi cum cade, pe al u^l vezi sund;
 Pe unu^l vezi um rîde, pe altu^l cum oftă,
 Fer'ce c^l ce 'n lume se ține să nu cază.

I. ȚERAN (incet)

Vorbește ca din carte.

I. TERAN (incet)

Ta I, nu fi nătărău.

DORIN

Și zic ți c'ă^l meă ta ă e 'n c să bo nav rău? ..

I. ȚERAN

Da, . . b^lnav ă orine, – ęi b^lereasca urmă,
 L^ă de azi pe cîmp

DORIN

O ! viață mi te curmă.

Ce bine sta o dată ș'acuma e păstor...
O fericiri plăcute, cum treceți de ușor !
Zburarăți ca cenușa de-al vânturilor unflet.
Și trist lăsat-ați locul cum este ș'al meu suflet....

(înaintând spre public)

De-aș fi șezut acasă de când eram micșor,
Aveam barim credința ce are-un muncitor.
Aș fi crezut că omul când lumea părăsește
Sdrobit de suferințe, — un raiu în cer găsește,
Cu care tot sërmanul se mângâie plângând
Ș'așteaptă ceasul morții pe Dumnezeu rugând...
Mi-ar fi rămas speranța, în grele suferințe ;
Puteam să uit chiar lumea cu falsele 'i științe,
La care ca un verme târātu-m'am s'ajung.
Dar cel sărac nu poate căci dumul este lung,,
Și ne având merinde, flămând rămâne 'n urmă
Rămâne cū durerea și suspinând se curmă.
De-aș fi șezut la țară de mic cu tatăl meu,
Aș fi crezut că 'n ceruri egzistă-ūn Dumnezeu,
Ce 'n dreapta lui balanță, tot faptul cântărește
Și 'n urmă, după moarte, pe cei răi pedepsește.
Dar azi pe calea vieți ce duce la neant,
Mulți zic Dumnezeie la omul cel savant,
Ce 'și face mintea choie, — natura o descuie
Și 'ncet pe-a dênșei scară la infinit să suie,
Ș'apoī d'acolo strigă pierdut ca 'n tainic vis :
„Nimic nu mai egzistă : infern, nici paradis“ !

II. TERAN (încet)

Ce zice el acolo ? Că prea multe vorbește.

I. TERAN (încet)

Pe tatăl sêu pe semne mereu îl tânguește. !

DORIN

Mai bine o furtună din vârful unor stânci,
M'ar fi zvârlit prin focu i în văile adânci,
Și pulberea din mine s'ar fi urcat la stele
Decât să-mi pierd credința piin chinurile mele.
O ! de-ași fi staț acasă în timp de zece ani,

Ași fi 'nvățat morală mai multă 'ntre ciobani!
 De ce nu mi cădea, carnea la viermi să fi fost pradă,
 Atunci când lăsați satul ș'a tată-meu ogradă,
 Din care pentru fală stăpănul ăstu' loc
 Luatu-m'a să'mi facă și mie vr'un noroc.
 Noroc! dar n'avui parte, că 'n urmă sărăcise,
 Ș'apoi, prin a lui moarte cu totul mă ucise.
 Am plâns destul pe urmă'i; ș'apoi venii aici,
 Să scap de atâtea chinuri, să scap de inamici,
 Am suferit destule: → n'aveam la foame pâine;
 Ades, dormeam pe strade la colțuri ca un câine...
 Plângeam ca cerșetorii de cei mari haiduți;
 Ah! dacă n'ar fi foamea și hoți — ar fi cinstiți!

I. TERAN apropiindu-se.

Ascultă-mă Dorine, ce ștai așa pe gânduri?

DORIN

Așa șade săracul și plânge 'n multe rânduri.

I. TERAN

Ia vino ca să mergem acum la tatăl tău,
 Că mult bine-o să-i pară văzând pe fiul său.

II. TERAN (strigă)

Măi tată Vijelie!... Ia vino, 'ncoa!

DORIN

Tăcere;

Căci poate ca să iasă bolnav. — N are putere:
 Lăsați-mă pe mine să intru 'n cetinel,
 Să stau pe așternuțu-i și să vorbesc cu el.
 Vă mulțumesc din suflet pentru al vostru bine,
 Voi ați lăsat chiar munca pe câmpuri pentru mine,
 Ș'ați mers să ved mormântul iubitorilor mei frați
 Precum ș'al mamei mele. — Acum, să mă lăsați,
 Ca singur p'al meu tată să'l ved, căci poate plânge
 Și poate de durere gemând mâinile și frânge,
 Și rău iar face-un strigăt.

II TERAN (către cel I),

Strigași că un nebun!

I. ȚERAN

Măi vere, câte-o dată și strigătul e bun :
Când lupi 'ți es în cale, sau hoții când te fură,
Nu'î sperie nici arma ca țipătul din gură.

II. ȚERAN

Ci tacă-ți gura.

I. ȚERAN

Ia ă măi vere cam tăcut ;
Tu știi că 'n tot d'auna ce-ai zis am și făcut.

II ȚERAN (căt're Dorin).

Noi dar plecăm, — tu dute la tatăl tău, Dor'ne,
Și Dumnezeu ajute'ți ca să'l găsești mai bine.

DORIN (dându-le m'na)

Să fiți și voi cu bine

I. ȚERAN

Rămăi dar sănă os'.

V. Busănescu.

Intunecimile

Dupe Lord Byron

Am avut un vis, ce n'a fost în întregul său un vis. Soarele strălucitor era tins, iar stelele răzăceau prin vecinicul spațiu despoiate de razele lor, și fără ca să urneze vrecale regulată; — și pământul, — înghețat, — plutea orb și negru în aerul ce mai era luminat de lună: dimineața, venea, să ducea și se reitorcea, dar ca să readucă luina zilei și oameni uitaseră patmile în groaza aceluia cataclism; și oate inimile, — înghețate, — printr'o rugăciune egoistă chieamău cu disperare lumina; și toți, trăiau în prejurul unor mari focuri aprinse pe câmpuri și atât tronurile și palatele regilor coronți cât și colibe și locuințele de oși ce fel, erau ate prada flăcărilor pentru a lumii a intunecimile. Ardea rășlele întregi, și oamenii se adunau împrejurul caselor ce locuiseră și ce ardea, pentru a se privi unii pe alții încă o dată! Fieciți aceia, care se aflau în apropiere de vulcanii și de luminoasa

lor culme! O spăimântătoare speranță era tot ce mai rămăsese lumii, și aceea speranță era întemeiată pe pădurile cărora li se detese foc! Dar din oră în oră, ele se vedeau mistuindu-se și dispărând. Trunchiurile piraitoare ale copacilor se stingeau pe rând cu o ultimă troznire, și la urmă, tot redevenea întunecime. Lumina lor deznădăjduitoare se resfrângea ca fulgere, de o clipă, pe obrazele oamenilor ce nu mai aveau o înfățișare pământescă; unii,—întinși pe nisip, își ascundeau ochii sub mâini, și plângeau; alții,—își reze-mau bărbiele pe pumnii lor închiși și zîmbeau. Alții în sfârșit alergau într'o parte și într'alta căutând să reînsuflească focurile funebre și priveau cu grijă la cerul monoton întins ca un cearcăf mortuar peste universul repostat; la urmă,—se rostogoleau prin pulbere blestemând, scrijeau cu dinții și urlau. a serile speriate, aruncau țipete, și ne mai putând să zboare, umblau pe pământ bătând zadarnic din aripele, cu care nu se mai puteau folosi. Fiarele cele mai sălbatică se făcuseră blânde și tremurătoare; viperele se tîrau împleticindu-se prin mijlocul mulțimei. Ele șuerau, dar nu mai mușcău. Și lumea le omora pentru a se hrăni. Și războiul ce încetase pe pământ cătă-va vreme, reîncepea mai îngrozitor, căci fie-ce prânz era cumpărat pe prețul sângelui. Și fie-care se ascundea de fie-care, pentru ca să 'și îndestuleze foamea sălbatică. Și nu mai egzista, nici amor, nici rudenie, nici prietenie. Lumea întreagă nu era coprinsă de cât de o singură și aceeași cugetare, anume: că toți aveau să moară în curând și fără nici o glorie.

Toate pântecile erau sfâșiate de foame;—oamenii mureau și oasele ca și cărnurile lor rămăneau neîngropate;—cei vii,—slabi, gârboviți și descărnați, se sfășiau între dênșii pentru ca să se mănânce. Căinii,—chiar ei,—se repezeau asupra stăpanilor; toți căinii și uitaseră credința afară de unul, șezând în preajma unui cadavru; el veghia asupra lui alungând paserile, fiarele și oamenii inflămânziți pînă ce se lăsa de a se încerca să se atingă de corpul mortului său din pricina foamei ce 'i doboră omorându'i la rîndul lor, sau din faptul că erau atrași de cadavrele altor morți mai proaspeți. În cât despre căine el nu căuta nici o hrană pentru dênșul, ci scofînd un urlat plângător și prelungit, muri, cu repede strigăt de durere, lingând mâinele ale căror mîngăeri nu mai răspundeau la ale sale.—Încetul cu încetul, foametea secera mulțimea. Dintr'un oraș cu o populație numeroasă, numai doi oameni mai rămăseseră și erau amândoi dușmani. Ei își deteră intalnire la spatele unui altar unde mulțimea adunase feluri de lucruri sfinte a face din ele o întrebuintare nelegiuită. Rebegiți de frig, cu mâinele degerate, dênșii scormoniră prin cenușa altarului ce era caldă încă, și slaba lor suflare, în urmărirea unui pic de viață, izbu-

ti să dea naștere la o flacăra ce d'abia se putea numi o flacăra. Lumina mărimdu-se cât-va, ei rădicară ochii unul către altul,—se văzură, deteră un strigăt și muriră;—ei muriră la aspectul uriciunei lor mortuale, fără ca să știe nici unul nici altul, cine era acela pe a cărui frunte foametea scrisese: „Blestemat“.

Lumea era pustie; țările populate și puternice nu mai erau de cât un ce ne însuflețit în care nu mai egzistau nici ano-timpă nici vegetație, nici arbori, nici oameni, nici viață. Totul nu era de cât o imensă moarte, un haos de argil întărit, Fluviurile, lacurile, oceanul erau nemișcate și nimic nu tresărea în tăcutele lor adâncimi.—Corăbille fără matroză, putrezeau pe mări și catartele se sfărâmau și cădeau bucată cu bucată, iar căzând, rămăneau nemișcate pe prăpăstia ne mai mișcată de nimic, valurile muriseră; flucsurile și reflucsurile nu mai egzistau dimpreună cu luna, regina lor; vânturile înmărmuriseră în aerul stătător, și norii de asemenea încetaseră de a mai fi, intunericul nu mai avea trebuință de ei.

Intunericul era universul.

Al. A. Macedonski.

CE PACAT!...

Ce păcat că nu vorbește
Luna dupe 'naltu-î cer,
Când pământul invește
In adâncul ei mister!

Câte 'nfiorări nebune,
Cât amor ne-ar deștepta,
Câte taîne adânci ne-ar spune
Și prin câte ne-ar purta!

Câte sacre jurăminte
Câte 'mbrățișări, cât dor,
Câte rugă, cât plâns ferbinte
N'a văzut la muritor!

Câte patimi zvânturate,
Câte genii, câți pigmei,
Câte crime 'nfășurate
Se ascund sub vălul ei!..

A ! Şi de-ar vorbi, — misterul
 Ce 'l-ascunzi, iubita mea,
 Mi 'l-ar spune însuşi cerul,
 Când măhnirea 'mi-ar vedea!

Al. Slăniceanu.

DOUE STELE

Pe pământ de rătăcesc
 Două stele întâlnesc ;
 Sus pe ceruri de privesc
 Două stele iar zăresc.

Enă ce deosebire
 Intre cer şi 'ntre pământ !
 Sus e viaţa şi iubire,
 Jos, al inimei mormânt'..

De-aşi fi nor aşi detuna,
 Cerurile-aşi resturna
 Ş'atunci ochii dragel mele
 I-aşi schimba in doué stele !..

Fălficenă, Decembre 1882

Locot. B. Bogdan

LA FANTANA

La fântână dintre dealuri,
 Unde Oltul între maluri
 Clocoteste spumegând,
 Căutat-am fericire,
 Vise d'aur, de iubire
 Intristatului meu gînd.

Dar speranţa mi se ştinse
 Şi durerea iar cuprinse
 Sufletu-mi nemîngăiat ;
 Colo unde 'ntăia oară
 Mi-ai zîmbit tu Marioară
 Când nebun te-am sărutat !

1882 Noembre, 17

Demetru N. Marinescu

RADU ROMILA.

— Amintire. —

— Dedicată pr etenului meu Teodor M. Stoenescu. —

Pânsese 'ntre culise sub roșul ei de scenă
 La casa se strânsese vre o patru-zeci de lei;
 Sărmana!... n'o făcuse natura O sirenă
 Ca lumea să a erge l e ificul ei!

— A. A. M celonsku. —

I

Adese-orî, în zilele senine ale verei, când soarele n'a dat piept în căle toria sa cu nici un nor vrăjmaș, care să-î pălească razele, și când vântul de miază-zi stă a casă de să odihnește, scutind pe brăileni de a inspira praful ce se ridică one-orî în vârtejuri monstruoase de ție silă și de plimbare și umblet cu treburi pe ulițe,—adese-orî, după ce mi-am isprăvit îndeletnicirea biurocratică, ies din casă, când mai e o oră până la sfințitul soarelui, și mă duc încet încet spre *Cofetaria zisă Modernă*, ca să 'mi sorb cafeaua în tihnă, să respir aerul răcoros al serei, și să visez ca un japonez sub înruiirea o-piului său favorit.

Cât farmec nu încearcă sufletul meu, în acele minute de hniște a simțurilor și de repaos al puterilor spiritului!...

Pe trotuarul cofetăriei, la una din mesele de marmoră albă, eă mă așez pe un scaun, și cu capul rezemat de o mână, cu un picior încălecat peste cel-l-alt, cu ceașca mea de cafea înainte și cu țigara 'n gură, visez toate obiectele ce mă înconjoară.

În grădinița *Tiripliculu*, pomii, sunt înverziți; aleele ei șerpuitoare și bisericuța cea pitulată a sfinților *Voevozi* mi-a făcut în tot-dea-una — când îmi sorb cafeaua în fața cafenelei—efectul cel mai mulțumitor, și mi-a transportat gândirea prin cele mai depărtate locuri ale lumii, locuri pe care nici odata nu le-am văzut aevea, dar care în tot-d'auna mi le-a înfățișat închipuirea mea zvănturatecă, când mă lăsam să fiu legănat de reveriile-mi singuratică.

Iar când lămpile de pe ulițe s'au aprins, și când arcușul tarafului de lăutari din fața cafenelei începe a luneca pe coardele vioarelor hodorogite, scoțând accentele ascuțite și tremurătoare ale vre unei hore țărănești, orî ale vre unui valț, învățat după auz și înfrumusețat de densii cu miil de întorsături și floricele, — atunci mă scol de pe scaun, și plec să dau trei sau patru fărcoalea prin aleia centrală a drăgălașului *Tiriplic*.

..

Era tocmai într'una din acele seri de vară.

Ca de obicei, îmi sorbiam cafeaua cea aromatică, fumam, și... și dacă

m'ar fi apucat cine va de scurt întrebându-mă, la ce mă gândiam ? Zeu ! n'ași fi știut răspunde alt ceva, de cât că . . . nu mă gândiam la nimic.

Eram într'un fel de toropeală a minții.

Nu mă găsiam însă singur, ca mai în toate dățile. Un prieten mă însoția. Cu un jurnal nemțesc în mână și cu pipa sa de porțelan între dinții, Corneliu Vulpeanu prietenul meu, sta resturnat pe scaun de cea-l altă parte a mesei, și descurca în gând numai știu care problemă socială . . . Căci se cuvine să spun în treacăt că Corneliu Vulpeanu este foarte îndrăgostit de studiile sociologice, slăbiciune de care în veac nu-l voiu putea dez-băra . . .

Tăcuți cum eram, cine-va ne-ar fi luat drept niște streini pe care întem-plarea i-ar fi țintuit în jurul unei mese de cafea.

Rupseiu eu cel întâiu tăcerea.

— Vulpene, îi ziseiu după ce 'mî asvêrliiū țigara și după ce 'mî trecu prin cap, ca o scânteia repede, una din acele aduceri-aminte izvorite din spon-taneitatea cu care se operează prin mintea omenească asociațiunea ideilor . . . Vulpene tu 'ți amintești, fără indoială, de lipsa îndelungată a lui Radu Romilă. Cu Radu Romilă eram amendoî prietenî trup și suflet.

— Mă mai întrebi ? răspuse Vulpeanu ; imî aduc aminte ca și când ar fi fost ieri.

— Ce se face el ? Iată, sunt două luni de zile și cu toate astea nu l am mai văzut ! — Acum o lună l-am zărit într'o birjă. Pe capră avea un geamantan. 'Mî-a făcut repede un semn de adio, și am vezut că trăsura a apucat pe *Calea Dobrogei* ; negreșit că se ducea la vapor . . .

— E ciudat acest lucru, răspuseiu clătind din cap cu necaz.

Convorbirea noastră s ar fi prelungit și mai mult poate dacă n'ar fi fost turburată de un mic incident . O ceartă neguștorească între doi din fii lui Israil, ceartă care era cat pe aci să degenereze într'o păruială țeapănă, dacă Poliția, această veghiătoare neadormită, nu s'ar fi pus la mijloc printr'un reprezentant gulerat și galonat. *Incidentul* deci, se închise spre marea mulțumire a noastră, și în ciuda copiilor ce se strânseseră roată împrejurul lor, arzătorî de dorința de a vedea desnodământul micii drame, desnodământ care numai atunci ar fi avut un succes desăvêrșit când bastoanele ar fi jucat pe spinarea acestor burlești actorî, saū când degetele lor s ar fi plimbat cu înverșunare prin stufosul lor păi.

Ne reășezarăm iarăși la masa ce ocupam.

Era aproape a se întuneca.

În acest minut o trăsura trecu pe din 'naintea noastră. Un tēner palid, slab, și cu o pălărie de păslă cu marginele lătărețe, era resturnat într'un unghi al trăsurei. Pe capră un geamantan, acoperit cu pânză, prindea toată scobitura destinată picioarelor birjarului, așa că acesta era nevoit de împrejurări să și le cocoțeze deasupra obiectului, ce uzurpase proprietatea unor părți a corpului sētū.

Tēnerul din trăsura, trecēnd prin dreptul nostru, ne trimise cu mâna un salut prietenesc, și dispăru împreună cu zgomotul huruitor al roatelor ei și în tropotul cadențat al căilor ce o purtaū.

— Cine-î prietenul? întrebai eu dupe ce respunserăm la salut cu un fel de neîncredere.

— Cum? pe noi nea salutat?

— Se 'nțelege că pe noi!... Ciudat lucru! adăugai eu, ca și cum mi-aș fi vorbit mie însumi... Mi s'a părut că recunosc într'ensul pe prietenul nostru Romilă... A! dar nu se poate! Este peste putință!... Romilă!... Dar Romilă este frumos, rumen, plin de viață, sănătos ca tunul, în vreme-ce ființa șubredă din acea trăsură avea mai mult înfățișarea unui cadavru imbrăcat în haine negre... Nu, nu se poate;... Se vede, că nu'î de cât o părere a ochilor mei....

— Se înțelege!.. Romilă e rumen, plin de viață, sănătos ca tunul, repetă Corneliu Vulpeanu, ca și cum ar fi fost ecoul credincios al cuvintelor mele.

Se inserase.

Lampile din fața cafenelei se aprinseseră. Lăutarii, în frunte cu șeful lor Coșcovată Cepeleagu, începură să zbărnăe preludiul unui valț ce tocmai în ziua aceea îl învățaseră de la capelmașterul muzicei gardei naționale. Iar eu și cu prietenul meu, neavând destul *simț muzical* pentru a putea gusta armonia sublimă ce scotea Coșcovată în solurile sale de meșteșug, ne grăbirăm să plătim consumațiunea, și ne pregătiam să intrăm în grădina *Tiriplic*, spre a face obicnuita preumblare.

Dar planul ne fu sfărâmat căci în minutul când voiam să facem cel d'întăit pas, ne lovirăm față în față cu cine? ... cu omul cel șubred din trăsură.

— Romilă!.. strigarăm noi surprinși, când lam recunoscut.

— Bine v'am găsit sănătoși prieteni, zise Romilă, cu un glas slăbit.

Fu un minut solemn minutul ce'l petrecurăm în mijlocul drumului, cu lacrimile bucuriei ce ne picurau încetișor din ochi, cu privirile țintă unul în ochii altuia, cu mâniile sale transparente înlanțuite în mâna fie-căruia din noi. Acest minut,— în care glasul amuțeste, vorbele devin greu de găsit pentru a nu da loc de cât unui glas tainic, tăcut, dar în acelaș timp destul de elocinte, glasul inimei.

Prietenie, prietenie!... Legătură sfântă, mai sfântă de cât cele mai sublime și mai adânci mistere ale principiilor Naturei ce ar fi de oameni dacă acel ce a plâzmuit lumea n'ar fi avut părinteasca grijă de a'ți însemna un loc larg și priincios în inima cea plină de patimi a semenilor noștri?...

Revărsările prieteniei liniștin lu-se puțin câte puțin, limba ni se deslegă la câte trei și întrebările începură a curge și de o parte și de alta.

— Dar pentru-ce această schimbare? îl întrebaram amândoi; tu, odinioară rumen ca un trandafir, voinic ca un Roșior și vesel ca un cântec de privilegiătoare... cum se face de ești slab ca o suveică, galben ca ceara și trist ca un călugăr din mănăstirea Neamțului.

— Este o taină pe care nimeni nu o știe afară de mine, care am jucat un rol însemnat într'ensa, răspuse Romilă.

— Vre-o dragoste... Vr'o dragoste în care se 'nțelege că tu ai jucat rolul de victimă... Adică, ai fost trădat mișele, te de necredincioasa țî porumbiță... Pe semne tu ai uitat proverbul ce zice: jurămintele feme ști sunt

scrise pe nisip, — întâmpină Corneliu Vulpeanu zîmbind pe sub mustățile sale de un blond roșiatic.

— Dacă ar fi fost așa!... murmură Radu cu un accent puțin cam dureros.

— Atunci, ce pustia ți s'a întîmplat?... adăogaiu eū dupe o tăcere secretă.

— Nimic!... urmă Romilă.

— Te întîlnim, — după o absență de două luni, palid, desfigurat, șubred, cu intristarea zugrăvită pe față și cu oftatul adâncit în inimă și când te întrebăm despre pricina acestor efecte, ce né fac să presupunem cu drept cuvînt cele mai grozave lucruri, tu, — ca și cum ai vrea să ne ațîți și mai mult curiozitatea — nu ne rădicî nici măcar un colț al vîlului ce ascunde taina sufletului tău... Și cu cine te porți astfel? cu noi, adică cu cei mai buni prieteni ai tăi; cu aceia care ar putea să'ți fie confesorii și sfetnicii tăi; cu noi în fine care suntem cu patru ani mai bătrîni cā tine!... Aide! nu mai tărăgăni destăinuirea. Véd bine că taina ta este o piatră ce'ți apasă greu pe inimă; prin urmare singurul, și cel mai înțeleptesc lucru ce a-i face, este de a o scoate afară, punîndu-ne în cunoștință cu cauza, ce a produs asupra'ți niște rezultate așa de triste.

— Dragii mei, zise Radu Romilă, aceia ce mi s'a întîmplat este un lucru, ce mă hotărâsem a-l spune numai morților; dar fiind-că voi îmi sunteți niște adevărați prieteni, — și zicînd acestea el ne strânse mîna ca și cum ar fi vrut să ne aducă aminte de legătura ce ne unia, — el bine... vă voi povesti tot.

--Eu 'mi dau cu socoteala, că trebuie să fie vr o dragoste începută sub cele mai bune auspicii și sfârșită în cel mai scurt timp... Te o fi schimbat pentru altul... Vr'o necredincioasă căreia te-ai jertfit... zise Vulpeanu c'un aer bănuitor.

— Cam așa ceva... și cu toate astea nu este de loc așa... Am fost erou și victimă... Dar nu anticipați aceia ce vreau să vă spun, și să intrăm într'o odaie a cafenelei; căci aerul serei nu 'mi-e pruncios în timpul de față...

— Bănuiesc că e vr'un secret aceia ce vreți să ne spuți tu?

— Nu știu! veți asculta, și la urmă veți rîde, mă veți plînge, sau veți bate joc de mine. Sunteți liberi!...

Întrarăm....

— Băete! strigă Radu Romilă chelnerului ce se plimba cu șervetul pe urmă, un coniac dublu... mă 'nțelegi?... dublu!

— Numai de cât!

Ne așezarăm în jurul unei mese.

Iar Radu Romilă, după ce béu un pahar cu coniac, își scoase pălăria sa de păslă cu marginele lătărețe, își sterse fruntea de sudoarea ce-i curgea șiroae ca și cum ar fi fost un vinovat mîntea judecătorilor sei neinduplecați și nemiloși ca o lege; și 'și începu destăinuirea în chipul următor, cu glasul tremurând..

II

„Acum două luni, un proces al familiei mele mă sili să 'mă dau demisiunea din slujba de prim-contabil ce ocupam în biourourile comersantului Y... d'acîi, și să mă duc la Galați spre a pune la cale cele trebuincioase pentru caștigarea judecăței.

„Intr'una din zile, îmi făcuiū geamantanul și plecaiū la vapor. Iți aduci aminte, dragă Vulpene, că în trecerea mea pe din naintea grădiniței *Ti iplic*, 'ți-am făcut un semn de adio, și m'am depărtat în fuga caloi de teamă să nu scap vaporul.

„In Galați, dupe ce'mi terminaiū pēnă la trei după pranz daraverile judecăței noastre, n'aveam alt soiū de distracțiune de cāt: saū că mă duceam dupe toacă de mă așezam inaintea cafenelei *Universelle*, unde'mi petreceam trei saū patru ceasuri citind *Românul*, *România-Liberă* ori cronica lui Stan Urzică din *L'indēpandance Roumaine*, saū că 'mi îndreptam pașii spre grădina publică, și acolo, după ce mă așezam pe una din băncile din jurul rontului citeam vr'unul din romanțele năbădăioase ale lui Emile Zola ... Voi știți că eū mă prăpădesc dupe naturalismul acestui autor.

„Serile ședeam a casă, la cafenea, saū hoinăream pe ulița Carol I, privind pe la geamlăcurile scobite ale prăvalilor de lipscănie, saū pe la fereastra librăriei lui Nebunelli, unde vedeam fel-de-fel de cărți, apărute de curând în Franța saū în București.

„Astfel îmi petrecui viața în cea dintăiū septămână.

„Dar într'o zi... zi de serbătoare... pe când treceam a lene pe una din ulițele principale, băgarea-de-seamă îmi fu atrasă de un enorm afiș galben, scris cu litere mari și groase, ce părea că voește să impună trecătorilor datoria de a se opri locului, și de a-ī citi conținutul.

„Mă opriiū, ca și cum aș fi fost țintuit, îmi rădicaiū capul în direcțiunea unde era lipit, și citiți: Era afișul unei reprezentațiuni teatrale, ce se dădea în acea seară în sala societăței de giamnastică *Turn-verein* de către o trupă românească ce avea de director pe un domn, numit Valerian Mustață-Rasă.

„N'auzisem nici-o-dată de această trupă. Mă intorseiū către un domn e șede la spatele meū, și care făcea acelaș lucru ca și mine, și'l rugaiū să'm spună dacă cunoștea trupa, sau dacă era ceva de capul ei.

„—Este o adunătură de actori de prin provincie,—îmi respunse amabilul domn,—actori de prin provincie cari neavend ce face pe timpul vacanțelor și-au pus în frunte un *Mai-mare* și colindă orașele dupe hrană. Se zice însă că trupa în genere e bunicică. Am aflat că are să remănă în Galați vro tref luni... Să le fie de bine! că eū n'am poftă să mă fac numai sudoare în sala unde 'și dă dumnealor reprezentațiile... Uite! astă-seară e beneficiū!... Nu vezi colo sus ce scrie?

„—Ei, da, da!.. În beneficiul domnișioarei *Elvira Rolandescu*, cetii ei.

„Se va reprezenta presa: *Linda saū Mila lui Dumnez u...* urmă el intrerupându-mă.

„—*Dramă în cinci acte...* sfârșiū eū citind.

„Salutaiū pe domnul ce'mi dădu amănunte asupra trupei lui Valerian Mus-

tață-Rasă și mă depărtaiu cu hotărîrea să mă duc seara la teatrul de la *Turn-verein*.

„Laele ora nouă punct, mă găsiam în intrarea sălei.

«—Un bilet de stalul întâiu, ziseiu eu casierului, care dupe ce'mî luă din mână cei trei franci, dîndu-mî pe gaura cușcei sale fițuica de intrare, recăzu iarăsi pe scaunul seü și începu să'și facă socotelile ca cel mai desëvearșit zaraf.

«Intraiu în sală, mă așezaiu la locul meü și mă uitaiu pe d'asupra șirurilor de scaune, ce erau mai toate goale. Imî scoseiu ceasonicul: era nouă trecute. Afîșul spunea că piesa se va începe la nouă ore fics, și cu toate astea publicul gălățean era reprezentat printr'un mic număr, căci nu erau în toată sala de cât vr'o trei-zeci de persoane.... Și era beneficiu!...

„—Slab beneficiu! murmuraiu eu; sërmana artistă! cine știe câte lacrimi, nu varsă ea printre culise! Cine știe dacă va avea curajul să scoată un cuvînt din gura sa, saü dacă 'l va scoate, cine stie dacă nu va fi în două cu suspinele!... Căci gura cere hrană, meseria ei este de a rîde cînd este tristă poate, de a plînge cînd este veselă, de a face mărturisire de iubire tocmai aceluia pe care 'l urăște mai mult, de a cînta în fine, atunci cînd poate nu va fi mîncat toată ziua!... Ce meserie urcicioasă, cînd, în loc de a fi o artă este întrebuintată numai ca mijloc de hrană!

Drectorul, vîzînd pe de o parte că ciasul trecuse de nouă și jumătate, iar ipe de alta aprețuind nerăbdarea puțin-nerosului public, care lovia cu bastoanele podeala sălei de'ți asurzia urechile, dădu poruncă suflerului să sunu clopoțelul, pentru a zecea-oară—dacă nu mă înșel—și în urmă, dupe ce făce o pauză de vro două-trei minute, cortina se rădică spre marea mulțămire a spectatorilor, din gura cărora se auzia din toate părțile exclamațiuni de so-iul acestora:

„—In sfîrșit!

„—Era și timp!

„—Haiți! are să 'nceapă!

„—Bre!! ce zăbavnici!

„Piesa începu....

„Dar încă nu apăruse aceia pentru care Mustață Rasă tipărise afîșuri mari, de trei coți în lung și 'n lat. Beneficien a, Elvira Rolandescu mai avea încă vro două scene până să-i vină rîndul... Ea era la postul seu între culise... Sërmana! poate că'și ștergea o lăcrimă ce i picura din ochi la vederea puținilor admirători ce avea în acea seară!..., Dar câte d'alde astea nu pășesc cei ce se închină Artei!

„In fine *Diva* intră în scenă.

„La vederea ei, toată ființa mea, tot sistemul meü nervos căpătă o întipărire atît de vie, atît de plăcută, și în același timp atît de vedită, că din acel minut n'așî fi dorit să mai am inaintea privirilor mele de cat un singur personagiu pe scenă: *Linda*... Căci pe *Linda* juca Elvira... N'așî fi voit să auz de cât un singur glas, glasul ei; n'așî fi voit să privesc de cât doi ochi: ochii Elvirei... O! dacă densa ar fi avut o priv're mai băgătoare de seamă, ar fi putut zări printre mulțime un om, care cu niște ochi imfiacărați de un simțiment de frăgezime nu lăsa să-i scape nici cele mai ne nsem-

nate gesticulări; un om, care n'avea drept punct de privire de cât persoana ei; un om în fine, în inima cărui aparițiunea ei îngerească produsese cele mai zbuciumătoare emoțiuni....“

—Și cine era acel om? întrebă-l eu întrerupându-l cu surusul pe buze.

„—Eram eu!....“

Aci Radu Romilă se opri puțin, ca și cum ar fi fost zdrobit de oboseală, își plecă cât-va timp capul spre piept, își trecu o mână pe fruntea îi împurată de sudoare, și își urmă povestirea:

III

„Cât de frumoasă era ea în acea seară! Inchipuiți-vă, dragii mei prieteni, un corp subțirel, mlădios ca o trestie, de o statură năltică; un picior mitel ce și desemna forma-i sculpturală sub un pantofior de atlas alb cu funda roză; niște umeri bine modelați; un păr negru ca abanosul, lucitor ca lustrul mobilelor de nuc și lung până aproape de genuchiu, un gât alb ca și fața sa puțin cam slabă și lungăreață; niște sprincene subțiri și arcuite cu așa meșteșug că ai fi crezut că sunt trase de penelul unui pictor iscusit; un nas cam corotic, iar pe de-asupra buzelor sale rumene, care ascundeau două șiruri de dinți de o albeță farmecătoare. Purta un costum de țerancă savoiardă, ce o prindea de minune... Dar toate aceste daruri nu erau nimic pe lângă ochii săi: niște ochi negri și mari, ochi fascinatori, plini de un farmec nespus și a căror lumină aveau puterea de a arunca un izvor nesecat de mângâere și în acelaș timp un talaz de disprețuire... Contrast puternic, minunat, contrast ce era în stare să buimăciască pe cel ce o privia, să-i dea fericirea cerească,

„Remăsesem în uimire înaintea acestei femei încântătoare. !Eă, care mă așteptam să întâlnesc la *Turn-verein* niște actrițe slute, bătrâne ca Muma Pădurei și decăzute ca uscăturile crângului, eram surprins de priveliștea de pe scenă.. Ceia-ce însă făcea ca beneficianta să'mi pară și mai frumoasă și mai adenemitoare, era admirabilul ei joc de scenă. . . Căci juca bine de tot Elvira.. Mi se spuse (de unul care ședea alături cu mine) că i s'a fost propus de direcția teatrului din București un angajament de societară, dar că refuzase. Din ce cauză? O legătură tainică o hotătise să se depărteze cât mai mult de acel haos ce se numește *Capitală*, unde intrigele culiselor au ajuns a fi proverbiale.

„În acea seară 'mi-ar fi plăcut ca toată piesa să nu fie alcătuită de cât, dintr'o singură scenă: în care juca Elvira Rolandescu. Mai mult încă: aș fi dorit să nu se isprăvească nici-o dată!..“

„Dar cât de gingașe sunt lucrurile plăzmuite de mâini omenestii! Ca toate faptele noastre, și această piesă trebuia să aibă un desnodământ, un sfârșit, și acest sfârșit sosi mai repede de cum mă așteptam... Cortina căzu. Căzu pentru a nu se mai ridica în acea seară... Muzicanții orchestrei întonară marșul final.. Cei trei-zeci de înși ce compuneau numărul spectatorilor plecară unul dupe altul. Iar eu, eu înși plecai capul pe piept și mă încercai să opresc cu mâna'mi tremurătoare deseale bătăi ale inimei mele... Dar zadarnică silință! Bătăile ei se transformară încetul cu încetul

în suspine, în lacrimi! Ce îndurasem? Nu știu. Cea ce știu să'mi tâlmăcesc mie însumi, în mijlocul întunecimei nopții ce urmă acestei serii de spectacol, fu un singur fapt: că intrasem la *Turn-verein* fără vre-o rană în suflet, și că ieșisem de acolo zdrobit de un contrast de senzațiuni: începusem s'o iubesc..., și în acelaș timp aruncam asupra fatalității blestemele cele mai păgânești, pentru că'mi dăduse prilejul de a în dura o neliniște plină de amărăciune....

„Cu toate acestea, în mijlocul suferințelor mele, un glas lăuntric îmi șoptea cuvinte de mângăere, de speranță 'n viitor; și, ca și cum ar fi vrut să mă desamăgească asupra realității acestor simțimente ce'mi muncieau sufletul; ca și cum s'ar fi silit să mă înduplece a nu crede într'o patimă care era abia în fașe, mă sfătuia în taină, într'un chip confuz, a nu vedea într'ensă de cât o pornire furtunoasă a caracterului meu înflăcărat.... O! dar cât de amarnic se înșela acest glas misterios, ce nu era altul de cât glasul cel sfetnic al rațiunei. El se înșela, da, căci această flacără mistuitoare nu era efemeră, ci un rug care făgăduia a arde îndelung; acea pornire nu era repede ca pornirea vârtejului stêrnit de vântul de miază-zi, ci o pornire încetă care creștea din ce în ce, treptat-treptat, și care, ajunsă în turbare, este nevoie de o mână cerească, de un glas de inger, spre a o putea liniști și curma cu deseversire.... ce eram să fac? Mă întrebam dacă inima mea putea fi capabilă de iubire.. inima mea, care de-a-pururea a fost feciorelnică de un asemenea simțiment! Fu o vreme când nici nu mai voiam să aud de teatrul de la *Turn-verein*. Ocoeam acest oraș ca și cum ar fi fost molipsit de ciumă. Cu toate astea o aplecare ce nu'mi-o puteam tâlmăci îmi șoptea la urechea minței să schimb această hotărere înțelepțească, ceia ce se în tâmplă. Două zile 'n urmă, reveniiu, o revêzuiu pe scenă, și de atunci. . de atunci cu cât mai des intram în acel locaș, cu atât mai puternice e rați bătăile inimii mele. Eram ingenuchiat, ingenuchiat într'un chip nestrămutat anaintea unei femei pe care n'o văzusem nici-o dată față-n față, ci numai pe scenă, la lumina lampelor sub gâteala ei de-o oră și sub roșul ei de porunceală.

„Să nu rîdeți dacă vă voiu mărturisi că ajunsese a fi pentru mine o divinitate, iar eu, un muritor care nu avea altă plăcere mai suavă, o altă dorință mai arzătoare de cât aceia de a o cunțempla, și de a o adora într'un mod tainic.

„De atunci, adio odihnă a sufletului meu!.. Adio liniște a glasului conștiinței!.. Adio stare normală a îndeletnicirilor mele zilnice!.. Pacea mea sufletească fu zdrobită ca printr'o vraje de o singură privire ce'mi aruncă de pe scenă și mă făcea să tremur sub ochii ei fermecători! Și lucru ciudat! această în-lănțuire îmi plăcea la nebunie. Mă credeam fercit că inimam ea putea iubi.. inima mea, care de și proprietatea unui corp tînăr, dar bătrân... așa de bătrână, că nu vedea în femeia de cât o pasăre cu dulce glas; însă amăgitoare ca glasul unui crocodil, a lămenitoare ca grațiile unei Sirene; nu vedeam într'un cuvânt în femeia de cât o inimă plină de caprițiuni și de contraste, și un spirit impletit cu contradicțiuni.

„Cât de mult o iubeam!..

— Va să zică, n'o mai iubești? il intrerupsei eu zîbind.

—Dacă mă veți mai intrerupe, vă spun de hotărît că incetez cu povestirea tanei mele..... zise Romilă cam supărat de surisul meu puțin cam sarcastic.

—Ei haide! urmează-ți povestea și nu te îndărji, zise Vulpeanu mângâindu-l pe obraz.

„—Pentru mine, când nu o vedeam pe scenă, mi se părea că totul în jurul meu era mort, în neacțiune, uricios, monoton ca isonul ținut de cobza fratelui lui Coșcovată Cepeleagu....

„Une-orî noaptea,— și aceasta adesea-orî mi se'ntempla—, întorcându-mă de la teatru, mă aruncam pe patul meu, și mă lăsam a fi legănat de înghânările somnului, cu inima și mintea ocupate de flința cea mai dragă; iar în visurile mele, o închipuire, frumoasă ca un inger, și semănând cu Elvira, se ivea de o dată înaintea mea.... Ea mă privea cu induișoare, și șoptindu-mi acest cuvânt mângăetor „Speră!“ Apoi se depărta încetișor izbucnind într'un hohot de ris zgomotos, lăbărțat, homeric și în același timp sarcastic... Și, lucru ciudat! acea vedenie diafană, frumoasă ca statuia lui Venus de Milo, se transforma repede, repede, și cât ai clipi din ochi, într'o babă bêtrenă, scofălcită, cocoșată și fără dinți neagră la obraz ca o altă *Baba Hărcă*, care se întorcea din când în când spre mine, și mă chieamă la dansa repetându-mi mereu cuvântul „Speră! speră!“.. Iar eu, de groază, îmi acoșeam fața cu amândouă mâinile ca și cum aș fi vrut să înlătur întâlnirea privirilor mele cu ale sale.... Când mă deșteptam, nu știu cum se făcea că'mi ieșea din memorie vedenia cea frumoasă pentru a nu-mi mai aduce aminte de cât de baba cea scofălcită și de ironicul seu „Speră!.. speră!„

A i Radu Romilă se opri.

—Baete! zise el chelnerului ce se plimba țanțoș prin odaia noastră.. băete! adu-mi un coniac dublu... mă'nțelegi? .. dublu!

Și pe când aștepta să-i vie coniacul, Radu Romilă își făcu o țigară, o aprinse, și începu să coată un nor de fum, care se învârtea împrejurul capului lui, formându-i un fel de aureolă cenușie d'acurmezișul cărea d'abia se deosibeau trăsurile slăbănoagei sale fețe.

Dupe ce-și goli respectabilul pahar, se sculă de pe scaun, zimbî puțin— lucru ce ne miră foarte mult—făcu câți-va pași în lungul și 'n curmezișul odăei și așezându-se din nou pe scaun, își reluă firul istorisirii:

IV

„Precum vă spuneam, din acea seară devenisem nebun de iubire dupe Elvira Rolandescu. Adesea orî dupe ce ieșiam de la teatru—, și notați bine că eu eram cel din urmă care închideam cortegiul spectatorilor—, mă duceam încet spre ulița unde ședea ea... De la sala *Turnverein* și până la ulița cea lungă *Mihai-Bravul*, prin apropiere de institutul lui *Radu*, calea nu este tocmai scurtă. E ca și cum ar fi de aici de la grădinița *Tiriplic* până la *Monument*.... Când ajungeam în dreptul locașului ei, care avea ferestrele la uliță, și stam acolo zdrobit de osteneală, dar înbucurat că puteam să privesc casa aceleia ce iubeam. Când vedeam că lampa din casă este aprinsă, atunci

cunoșteam că Elvira se întorsese de la teatru. Dar cât de mult suferiam din cauza vâlului ce mi o ascundea!... Căci ferestrele dând în stradă înțelegeți foarte ușor că perdelele erau lăsate jos, așa că puneau o stavilă între privirile mele și dânsa.

„Ședeam în această stare ceasuri întregi ingenuchiat pe pietrele colțuroase ale trotuarului cu capul ridicat, cu privirea ținută în fereastra ei imbr bodită, cu gândirea vi ătoare, și cu inima zdrobită de bătăile ei cele dese. Când vedeam că lampa se stinge, mă ridicam, scoteam un suspin adânc din sufletul meu, și mă depărtam cu durerea 'n inimă și cu buimăceala în spirit.

„Din când în când, mă opream în loc, întorceam capul, și mă silam a despica cu privirea stratul cel gros al umbrelor nopții și a descoperii încă o dată acea fereastră în doșul căreia se afla iubita mea.

„Dar ne mai fiind lumină în casa Elvirei privirile mele erau lipsite de singurul obiect care le ar fi putut călăuzi.... Plecam spre casă și mă asvêream în pat visând la ea, numai la ea! .

„Până aci istoria mea nu mă ndoesc, că v'a părut cât se poate mai romanțioasă. Nu trăiam de cât hrănit cu cel mai ingeresc ideal. Veni însă o vreme când acest ideal această pozie, acest romanț copilăresc, vrednic de Romeo și Julieta sau de Manon Lescaut, luă o formă cu totul nouă și în acelaș timp ciudat; căci, ca și cum ar fi semănat aiidoma cu visul meu— n care vedeam pe Elvira, aci frumoasă, aci urâtă ca Muma Pădurei — acest ideal se zdrobi de una din cele mai nemiloase desamăgiri, de una din cele mai crude batjocori ale soartei. Acea vreme fu într o seară de joi, dupe reprezentarea unei mari drame în cinci acte, tradusă de Pascaly sau de Fany Tardini...

„In aceia seară, mă găseam dupe obicei la umbra zidului din fața casei Elvirei, asteptând— vă închipuți cu ce nerăbdare— aprinderea lămpii ce mi da de știre că ea sosise. Așteptarea mea nu fu lungă. Dupe o jumătate de ceas lampa se aprinse... Cu toate astea, un lucru, ce până în acea seară nu mi se întâmplase să ved, aruncă în toată ființa mea una din acele bucurii ce numai amanții pot să simță, ce numai lor le este dat să aprețuiască; un lucru pe care în acele minute nu l'ași fi schimbat pe cel mai delicios colț al raiului, —dacă raiul ar egzista, și daca minunățiile ce se spun de dânsul 'și-ar avea realizare în lumea cea-l altă.

—Ce se întâmplase? ne grăbirăm a întreba pe Romilă

„Să întâmplase că un colț de fereastră, din neingrijirea stăpâne-sei, rămăsese de cu ziuă ne-acoperit de perdeaua ferestrei, așa că puteai să vezi tot ce se petrecea în odaie. Nu mă bucurai însă multă vreme. Nu știu cum se făc, dar, ingenuchiat cum eram la rădăcina zidului, simțiiu atunci operându-se în mine o schimbare repede atât în cursul ideilor cât și în acel al simțimentelor. Se părea că un dușman al tutulor iluziunilor mele imi șoptea la urechiă într'un chip ascuțit drăcesc și cadențat niște cuvinte fără șir la început, dar în urmă foarte limpezi, cuvinte al căror înțeles suna așa: „Ridică-te! Apropie-te! Uită-te!“

„Nu se poate! imi ziceam eu, ca și cum aș fi răspuns acestui glas nu

se poate ! ...asta ar fi să calc convențiile sociale !.. asta ar fi să săvârșesc cea mai mare înfrângere la legile buneii cuviințe !

„Dar glasul mi șoptia într'una acel aș cuvinte .. neconținut aceleași — Mă u tam spre fereastră, turburat, muncit de cele mai împotrivi oare simțiminte, cu sudoarea pe frunte' cu inima tă aind . colțul geamului părea că mă încuragează, că mă atrage spre el ca un magnet . Fusesi biruit ! Mă sculaiu în sus, și trecui peste drun, aproape șo aii d, în vârful degetelor, și sprimit de grosul meu baston.. Când călcăii peste cea-dintăia pia a a tro uarului din față e a să caz la pământ. Rațunea, această scântăia rup a din dumnezeie, acest Mentor al omului făcu cea din urmă silință spre a mi sdrobi necuvinci asa hotărâre ce luasem . Dai eu nu mai auziam nimic... nimic de căt pornirea vinovată a șoptelor cu izozității... ș'apoi, mai era ș' o plăcere a simțurilor, care mă împingea spre fereastră în f' tă căreia visasem o lună de zile, ca un Indian în răgostit de imensitatea cerului, de sublimitatea aptu rilor dumnezeului seu . și...

—Și... privesc prin colțul de ereas ră, ziserăm noi sfârșindu l fraza

—Tocmai... Priviui. Dar trăznet l de ar fi căzut asupra capulu meu aș fi avut mai multă bărbăție spre a l' înfrunta de căt pr veliștea la care fuseiu martor când ochiul meu iscoditor pătrunse în acel cub de... de drăcoaică. Dracul, cu negriul seu trup, dacă mi sai fi înfățișat în mijlocul unei păduri, înfiorându m prin strămbăturile ce a învățat de la tatăl ce l'a zămislit, de nu 'mi ar fi pricinuit groază mai mare de căt groaza ce am îndurat la vederea acelor lucruri . Visul cel mai oibil n 'ar fi înspăimântat mai puțin de căt ironia crudă a cărei jucarie fusesem !.. Blestemată eară !.. Afurisit de geam !.. Cui zitate omeneas a mi a sfărâmat în câte va minute cel mai fii mos lanț al fer'cirea mele ideale ?..

—Sfârșeste cu apostrofele și ter miadele t le Bosue ice—ziseiu eū—și vino la desno amânt, fără multă poliloghie . Uite am început să 'mă pierd răb darea.

„—Lasă-me, să mi scot tot focul ce mi-a marea din această amin tire plăcu a și duieroasă tot de o dată Da. duieroasă . căci ce credeți can vă zut?—Ma întâiu o f mea frumoasă, împod bită cu toate vestmi tele tre luci oare ale unei regine—că i Elvlra 'uca e n acea seară pe o regină a spaniei—, și care ședea în picioare în fața unei oglinde Iș luă bioboada de mătase neagră ce acoperea coroaia e pe cap, și dupe c ș' desp nse a st semn regal, pe care- l depuse pe masă, își despletise părul seu cel lung și punându și degetele în creștul capului se trase de păr în sus, așa că... văzuii spre marea mea înmărmurire.

— Ce ?

—„Inclupuți-vă că acel păr negru ca abanosul, luc tor ca lus'rul mobilelor de nuc, și lung până aproape de genuchi ;—păr care mă făcuse să visez ungel și zeit la piesa *L'ida*,—inchipuți-vă că nu era de căt... o perucă !... o perucă ce acoperea cu neiușinale țeasta pleșuvă a Elvirei Rolandescu.—Puseiu mână la och și mă trec iu crezând că sunt înșelat de licărirea lampei. Dar părul ei era tot perucă, și capul ei, pleș ca tivga ce crește prin câmpie.

„Era că pe aci sămă p rd ech'l'brul.

„Mă sprijiniu de zid ca să nu caz și-mi urmau spionagiul... căci lucrurile nu se sfârșiau numai aci.

„Ea se așează pe scaun în fața oglinzei, și punindu-și degetele 'n gură le ținu acolo mai multe secunde; în fine le scoase afară ținând două șiraguri de dinți albi ca sideful... erau tocmai acei dinți a căror frumusețe mă fermcase odinioară atit de mult.

«La vederea acestei decepțiuni, imi venea să-mi zmulg părul și să mă bat în cap de necaz, dar o reflecțiune ce'mi trecu repede prin minte, mă opri, și continuaiu de a privi tabloul, dar îl priviam nu cu acel sânge rece ce ar fi trebuit unui om încercat intru-ale lumii, ci gâfâind, cu fruntea 'ncrețită și cu fața aprinsă. O !... dacă un ochi ascuns m'ar fi zărit în acea muncă sufletească, s'ar fi înspăimântat de transfigurarea ce se operase în obrazul meu. Un doctor, de hotărât că m'ar fi trimis să iau câte-va dușe.

„Veni apoi rândul unei alte părți a capului: obrazul. Elvira luă un șervet mare, și după ce'l udă într'o preparațiune chimică, se șterse cu densusul de vro cinciseșase ori, și când își scoase capul de sub șervet nu mai recunoscu pe aceia savoiardă din *Linda*, atât de încântătoare, pe acea țărăncuță frumoasă ca trandafirul abia îmbobocit, pe acea făptură la care mă gândisem în or ce ceas ziua ca și noaptea, pe la avocatul meu că și pe la tribunal, când citiam, când mă preumblam... într'un cuvânt în tot minutul. Capul ce ieșise de sub șervet era o țeastă pleșuvă, fără dinți ca hârca unui mort, zbărcită și zmolită ca cea mai slută țigancă vrăjitoare.

„Era un vis aceia ce aveam sub ochi! Vedeam cu ochii, și cu toate astea mi se părea că este vr'o halucinațiune a închipuirei mele înflăcărate. Auziam din când în când fășiitul rochiei ei de regină, și totuși mi se părea că Elvira pterise din acel locaș pentru a da loc uricioasei babe.

„Nu mai rămăsese nimic frumos din acel cap, care cu un sfert de oră înainte era așa de scump vederilor mele... Ba, da; rămăsese ceva... ceva ca două scînteii pierdute într'un intuneric: erau ochii sei cei mari, negri și strelucitori, ochi care aveau aceași espresiune, acelaș foc, acelaș farmec ademenitor.

, Acum mai rămăsese un singur act din această piesă drăcească.

„De și suferisem până atunci martirul, dar mă hotărâiu să sorb paharul amărăciunei până la drojdi, și... îl sorbiu.

„Se zice că în faptele omenști, numai cel întâiu pas este care costă. Acest pas făcut, lucrul merge strună..., Ei bine! eu făcusem mai mult de cât un pas.

„Ervira își debunghia rochia-i de regină și o puse pe pat. La Lumina lămpii deosebiu deasupra unei polcuțe ce purta, niște fășii de postav negru care se încrucișau pe dupe umere, pe dupe talie și pe subțiori.

„Ce să fie oare? imi ziseu eu.

„Ea își desprinse acele fășii! pe urmă văzuiu că scoate niște arcuri de fer ce'i căptușise și'i strânsese peptul și spinarea, și îndată ce această fierărie fu pusă pe masă, acea babă nu se mai putu ține dreaptă și măreață, așa cum apărea pe scenă, cu talia ei subțirică, sveltă și mlădiosă ca o trestie; acea babă... Elvira cea frumoasă... era și cocoșată!..

„Când o vezuiu, un vâl negru mi se puse dinaintea ochilor, imaginația mi se aprinse și mi se păru că am în față chipul uricios al vedeniei mele

din nopțile trecute, adică acel chip scofălcit, cocoșat și zmolit la față ca o *Babă Hărădă* care mă striga pe nume și 'mă rînjia încurajîndu-mă cu sarcasticul seu „Speră! speră!”, In acel minut părea că auz grăindu-mă aceste batjocoritoare cuvinte. Imi perdusem rațiunea, și nu știu ce-am mai făcut in acea noapte.

„Când m'am trezit a doua-zi, eram bolnav de friguri, lungit in patul meu la al cărui căpetaiū se găsia de strajă un bărbos sergent-de-uliță.

„Il întrebaiū ce căuta, și 'mă spuse că din noatea trecută, găsindu-mă pe uliță 'i se păruse că sunt nebun, mă pusese intr'o birjă și mă dusese la poliție; că acolo, căutând prin buzunarele mele, descoperise cine eram, și că m'a transportat la otelul unde eram in gazdă.

„Imi readunaiū mințile, —și aducēndu-mă aminte de cele petrecute, mă in-torseiu cu capul spre perete și murmuraiū intr un chip involuntar fatalele cuvinte: „Speră! speră!”,... Era visul cu Elvira cea frumoasă ce se schimba in babă, era Elvira care-și scotea peruca, dinții și arcurile... era baba ce zărisem prin colțul de geam și care imi muncise inima, simțurile și spiritul, in acea seară blestemată și in curgere de o lună de zile.. Era in fine un vis ce se realizase!...,

Și Romilă vrēnd să ne arate că 'și terminase povestirea, ceru chelnerului încă un *Dublu coniac*, ca și cum ar fi douit sa innece in tărimea alcooliceī beuturi acele amîntri atât de desgustătoare pentru dēnsul și atât de ciudate pentru noi.

Intāmplarea prietenului meu, mă făcu să cuget adānc asupra mășcilor sub care se ascund păcatele lumești și să mă conving de adevērul ce conțin proverbele care spun, că nu tot ce lucește este aur, că de departe calu 'ș bate, iar de-aproape ochiī scoate.

Cāt de bine ar fi să ne ferim de amāgirea ochilor; poate n'am păți neajunsuri ca b'etul Radu Romilă *Y no os digo mas!*. . cum zicea adesea Șan iio-Panza scutierul flușturatecului cavaler rătăcitor Don *Chișot de la Mancía*.

Bra la, 1882.

F NE

Mihail Demetrescu

URSUL ȘI VULPEA

FABULĂ

—Ce faci cumătră? Ce ai s os din baltă?

Ursul intreabă ca mare Domn

— Am prins un somn

Dragă cumetre și sē tot saltă...

Sē 'l țiu nu pot.

Ah! Ce m'nune! L'ai prins? Cu cine?

—Cu al meu bot.

—Ți-ai minjit botul?... Nu fac ca tine
Al meu e nobil, nu mi'l mênjesc,
Eu imi bag coada sê pescuiesc.

* *

Pe-atuncea Ursul o coadă lungă avea sê știți...
De nu mă credeți,—apoi citiți:
Darwin în carte'i nu ne arată
C'ori ce ființă a fost codată ?

* *

Ursul cum zise, coada 'și-o bagă...
'Și-o simte strênsă... și când să tragă...
Un pește groaznic i-o tot zgâlcește...
Sê luptă Ursul,—sê opintește ;
Nagoda ênsê, răgaz nu'i lasă ..
În coadă'i dinți'i mereu 'și-apasă...
De-o dată Ursul c'un răget saltă
Si fără coadă, iese din baltă...
Iar vulpea'i zise: Ți s'a căzut ;
Dar oare coada ce ți-a făcut ?

* *

Așa și'n lume când sê tot bat
Capii 'ntre dênșii, coadele-o pat.

Mircea Dimitriade.

FEREAȘTRA EI

Amicului meu A. Lupu Antonescu.

La fereaștra ei se vedeau vesele și strălucitoare flori, unele albe, altele roșii, amestecându-se și sărutându-se între ele ca niște dragi surori.

Dar, în mijlocul lor, la aceeași fereaștră, Maria 'și petrecea cea mai mare parte din zi, ocupată a le îngriji și a le privi.

Le privea cum îmbobocesc, cum înfloresc și cum se usucă, și când se usucă ea

le scutura foile și le lăsa ca să le ia vântul, ce se învârtea pe la fereastra ei, gata ca să le prinză.

Apoi, pusă pe gânduri, gândindu-se la o mie de lucruri, rupea foile, se uita la ele și par'că citea ceva în roșul lor, par-că D-zeu scrisese ceva pe foile trandafirilor și ea se ostenea se citească poezia scrisă de mâna lui D-zeu

Căci a doua zi, găseam sub fereastră, foi scuturate, și dupe perdeaua cea albă de mătase, întâmpinam saū un crin saū mâna ei, ce o confundam foarte lesne cu florile de la fereastră.

Și dacă nu găseam mâna ei albă, îmi pierdeam timpul ca să citesc pe giam poeme fără cuvinte, care constau din urmele degetelor ei, din aburul respirațiunei ei, care lăsa o rouă și pe care o sorbiam cu lăcomie.

Iar ea, mă surprindea în această poziție și mă privea ca pe un hoț, care venisem să fur lumea de secrete ce o înconjura, lumea de foi scuturate și de versuri sgârriate pe giam.

Această fereastră era într'adevăr un cuib misterios, din care nu se mai depărta și din care privea lumea care trecea, și pierdea pentru fie care trecător câte o cutgetare.

Câte o dată, se ducea cu privirea dupe câte-un fluture alb, care zbura în zigzaguri și îl urmărea până ce fluturele devenea un punct alb ce se pierdea din ce în ce.

Și în același timp, cu mintea se ducea în altă parte și alerga după vre un vis fericit, care fugea și el și se depărta, până se schimba într'un punct ce se pierdea din ce în ce.

Și când fluturele nu se mai vedea de loc, iar visul se depărta de tot, ea remânea cu ochii ficsați către partea în care se pierduse fluturele, privind spațiul lung și nesfârșit; iar cu mintea dusă în spațiul nesfârșit al visurilor.

În această poziție o găseam mai în tot d'auna, când veneam încet, și cle inam un colț al perdelei de la fereastră.

Atunci, cu o naivitate nespusă mă întreba : Ai văzut fluturele ?

Apoi se trezea din vis și ridea ea singură de această întrebare

Amorul o încongiurase cu atmosfera lui de vise și de flori, de mirosuri și de flori.

Cu câți va ani mai nainte cunoștea amorul dupe nume, cum ar cunoaste un prieten numai dupe nume; mai târziu amorul deveni o cunoștință apoi o prietenie, acum devenise o boală.

Căci, suflarea mirositoare a vântului de primă-vară, îi da une ori perdeaua în lătură și o făcea să tresară, se mă strige pe nume, se întinză mâna pe sub perdea ca să mă prinză, chiar când era sigură că nu e nimeni după perdea, prelungindu și acest joc, până ce era întreruptă de cine va.

I se părea, că totul trăeșce în jurul ferestrei sale, căci ea răspundea la sgmotele ce făceau perdelele suflate de vânt, la fășiitul ce'l făceau florile ce se ridicau pe sf rî pe deasupra ferestrei. Și când se trezea din rătăcire, ridea singură și zicea : Ce nebună sunt !

Alerga atunci prin grădină, spre a aduna fluturii ce î găsia înghețați pe flori, îi ducea în camera ei și le da drumul ca să zboare...

Sub fereastra ei găsiam adesea aripi de fluturi și foi de trandafiri uscați.

I se părea că zborul unui fluture e ca zborul unui vis frumos și de această aripele fluturilor și ar fi voit se taie și aripele viselor frumoase ca se nu mai zboare.

Era într'o seară de Maiu, mă întorceam din o lungă călătorie și prima vizită vreram s'o fac Mariei, sufletul meu o voea, căci, dacă nu alergam eu s'o ved ar fi alergat sufletul fără mine.

Casa întreagă era iluminată, și resuina de cântece de veselie, era o nuntă de sigur. Am tresărit.

Fereastra ei era întunecoasă, perdeaua ridicată, florile lipseau toate de la giam.

M'am apopiat și am depus o sărutare pe giamul ce fusese de atâte ori atins de buzele ei, și par'că dam un răspuns la sărutările ce ea le depusese altă dată pe giam.

Și par că vedeam urma buzelor ei care se desemna pe giamul aburit de respirație.

Privind ast-fel, prin întunericul camerei, niște ochii negri apareau și se perdeau prin întuneric.

Este ea mi-am zis, da e ea, o cunosc, am să i vorbesc când va apare la giam.

Și începeam s'o caut cu ochii ca s'o găsesc prin undele de întuneric și dacă n'o găseam mi se părea că o ved și mi o imaginam stând mereu înaintea mea.

Tot cugetând ast-fel, figura ei îmi apare la fereastră încadrată între albele perdele ca un tablou cu fundul negru ca noaptea.

Era în roche de mireasă, și flori galbene de portocal îi înfașurau rochia și mijlocul; cu un evantaliu alb își ascundea figura.

Pe sin avea flori artificiale, foarte multe, și când respira se mișcau și florile o dată cu sinul ei și se părea că respiră și florile de o dată cu ea.

Am întrebat'o atunci:

Mario, unde este amorul care 'mi jurase mie? unde sunt florile de la fereastră?

Unde ești tu?

Ai dat amorul altuia, iar frumoasele flori de la fereastră, iubitele tale prietene le-ai smuls pe toate pentru a face un Luchet de nuntă!..

Dar tu unde ești tu, raspunde?

Raspunde Mario!

Mario!

La acest din urmă cuvânt, am pierdut forțele și cunoștința; am căzut sub fereastra ei, cum cădeau o dată aripele fluturilor, cum cădeau foile de la trandafirii ce i scutura ea.

În loc de răspuns, am auzit giamurile deschizându-se, și eșind afară niște hohote de ris, apoi zgomotul giamurilor care se închideau.

De sigur că am fost luat drept un nebun, care se uită pe ferestrele oamenilor.

Gând mi-am venit în simțiri, n'am mai vezut nimic la g'am de cât numai întunericul nopții.

Ajuns a casă, primul lucru de care am dat a fost un bilet pe care am găsit scris aceste vorbe :

Noi ne-am mutat de unde ședeam mai nainte, casele acelea aveau o fereastră blestemată, care au perdut mințile Mariei. De la plecarea ta, ne-am mutat imediat căci ea nu mai țugea nici ziua, nici noaptea de la fereastră ; tăia foile dela trandafiri și le cosea apoi iar. Iți pronunța mereu numele și plângea și ridea.

Ne-am mutat, dar ea a găsit aci altă fereastră, de unde nu putem s'o mai depărtăm. Ei bine trebuie se ți spui... E nebună. Eu muma ei o plând toată ziua, plânge și ea cu mine și când pronunț numele tău numai atunci icide, ș' pare că mintea li revine pentru un moment vino s'o vezi.... »

Mam dus'....

D. Constantinescu Teleor.

MOSTENITORUL CRIMEI ⁽¹⁾

Dramă în 5 acte cu 7 tablouri

DE

GEORGE BUZOIANU

dedicațiune d-lui V, A. Urechă

(URMARE)

Actul 5-lea. Tabloul 6-lea

O camera medest mobilată. O dormeză în stânga, spre fund, pe planul III-lea pe care sta Maria culcată bolnavă. Elena șade la capătăiul său pe un scaun. Ridicarea cortinei le surprinde convorbind.

Scena 1-a

Elena, Maria.

Elena *(cu mâinele Mariei în mâinele ei)*. Te simți mai bine, Marioară?

Maria *(c'o voce slabă)*. Sufer mult mamă.—O greutate imi apasă pieptul și 'mi oprește respirarea.

(1) Spațiul fiindu-ne adesea foarte restrâns, am publicat neregulat această piesă, totuși pentru a fi consecinți, dăm aci finalul pentru d-nii abonați care au începutu'.

- Elena Să chemăm doctorul... O vrei tu ?...
- Maria O... nu mamă... e de prisos acuma,... durerea 'mă va trece.. și această greutate simț că dispare puțin câte puțin...
- Elena Te simți mai bine de cât azi noapte ?
- Maria O ! da..., mult mai bine.
- Elena Dar tu abia poți vorbi, copila mea...
- Maria In adevăr... nu pot vorbi mult... dar te asigur... azi mă simț mai bine.
- Elena Și cu toate astea, tu știi, că doctorul îți face mult bine când vine să te vaza.
- Maria Bine mamă... să vie... dar mai pe urmă... Acum aș dori să fim numai amândouă singure.
- Elena Bine, copila mea... voi trimite atunci când vei vrea tu...
- Maria *(după o păusă)*. Mamă !
- Elena Mario...
- Maria De ce numai vine nimenea pe la noi ?...
- Elena Cine ai dori tu să vie ?
- Maria Pe moș Marin nu l'am văzut de mult... Vezi mamă, de atunci de când am căzut bolnavă am o durere colea... o durere vie care 'mă arde inima... aerul 'mă lipsește... când vroi să merg, șovăesc... nu mai am putere... 'mă pare că sunt condamnată să nu mă mai scol nici odată...
- Elena Marioară... dar maica ta nu poate aduce vre o ușurare durerii tale ?
- Maria O da !.. tu mă iubești... tu ești mângăerea mea... Vezi mamă, o dată 'mă ziceai că voi fi singură... O sunt singură în adevăr și voi fi ast-fel restul zilelor mele... *(Elena plânge, pauza)*...
- Elena Mario !
- Maria Dar spune-mă mamă, George de ce nu mai vine să mă vază ; de când sunt bolnavă, și el ne-a părăsit.
- Elena Ei au plecat... pentru cât-va timp draga mea ; când se vor întoarce, de sigur ei vor veni pe la noi.
- Maria Au plecat... și fără să mă vază... fără să-mi spue vr'un cuvânt... fără să-mi zică adio... Cât sunt de nenorocită... Mamă... vorbește-mă.
- Elena *(Inecând un susin)*. Ce voești copila mea ?
- Maria O... te rog vorbește-mă de el...
- Elena *(aparte)*. Ce se fac contra amorului ? Cum poate cine-va să uite pe

omul care 'l-a furat inima... O doamne!... aibi milă de copila mea... aibi îndurare și de mine.

Maria (*visător*). Tu nu'mi vorbești nimic?...

Elena Dar ce voești să îți spun, îngerașule?... destul numai că a plecat... știu atât...

Maria Cât aș dori să-l ved... cel puțin nu-mi scrie... Oh... tăcerea lui mă arde.

Elena Răbdare copila mea... dacă el te iubește eu adevărat va veni în curând să te vadă.

Maria Ce fel? tu crezi că nu mă iubește?

Elena Nu zic asta... zic numai că el nu va întârzia de a veni, și atunci văzându-te atât de slabă.. atât de palidă...

Maria (*viu*). Crezi ca nu m'ar mai iubi?... O dar ce să fac dacă nu pot fi sănătoasă. Mamă trimite dupe doctor...

Elena (*aparte*). În sfârșit... (*tare*). Mă duc Mario... viu numai de cât... (*e e*).

Scena 2-a

Maria *Singură culcată câte-va momente, se scolă incet penibil și se așează pe un scaun.*

El a plecat... și eu 'l așteptam în fie-care zi... în fie-care-oră... de câte ori venea cine-va,... un foc 'mi învelea inima... credeam că era el... (*pauză*). A plecat... și poate că nu'l voi mai vedea nică o dată... ași suferi un secol de agonie, când ași fi sigură că în urmă 'l ași mai vedea un moment... (*ingenuche*). O doamne, simț că viața mi se scurge... mai dăruiește-mi încă lumina zilei, până ce-l voi mai vedea o dată...

Scena 3-a

Elena Maria.

Elena Mario, ce faci acolo? pentru ce te-ai sculat!

Maria Mă rugam mamă.

Elena Dar tu nu trebuie să te scoli (*ținând'o în brațe*). Copila mea!...

Maria Am nevoie de rugăciune mamă, sunt atât de nenorocită.

Elena Aidă... culcă-te... Are să vie doctorul și dacă te va găsi ast-fel... te va certa... (*o pune în pat*)... și acum caută să dormi, știți că doctorului îi pare foarte bine, când te găsește dormind.

Maria Bine mamă... voi căuta să dorm... (*a parte*) Ce fericită sunt când dorm... el e tot-d'a-una lângă mine....

Scenă 4.

Maria culcată, Elena, Doctorul.

Elena o privește un moment pe urmă duce batista la ochi căzând pe un scaun; dupe o alta minuta intră doctorul.

Doctorul *(intra foarte incet și pune mâna pe umarul Elenei)*

Tot d'a-una în lacrimi.

Elena *(sculându se)* Domnule doctor.

Doctorul Asta nu e bine... pentru ce atâtea lacrimi... trebuie să aibă cura giu.... da ă te-ar vedea copila plângând, ce ezi că asta iar face bine?

Elena Dar domnule doctor... când nu mai am nici o nădejde, când sunt aproape de a perde copilul meu, unicul meu bine. 'mă zici să'mi ascund lacrimile. ..

Doctorul *(mișcat)* Nu e încă nici un pericol evident! .. Ea doarme acum?..

Elena Da!... 'mă pare că a adormit... e atât de slabă..

Doctorul Asta e foarte bine *(o apucă de mână)* pulsul e regulat, dar atât de slab.... lipsă de sânge... nevoie de cea mai mare linște.... Cea mai mică emoțiune i-ar face rău *(a parte)* sermană floare.. floare care avea toate însușirile spre a duce o viață lungă și fericită.

Elena Ei bine, doctore.

Doctorul Găsesc o lipsă de sânge, dupe cum am zis... o lipsă foarte mare... să o ferim cât se poate de emoțiunii... Cea mai mică surprindere i ar face rău... Pe urmă' in asemenea cazuri, doamnă, un doctor ca mine nu poate face nimic, de cât a-î produce pu înă poftă de mâncare sau de dormit. Adevăratul doctor care ar vindeca-o trebuie să'l căutăm aiurea... *(schimbând tonul)* dar toate astea le spun numai ca să vorbim ceva... D-ta nu trebuie să disperî..

Elena Vorbești cu adevărat doctore?..

Doctorul A. . negreșit.. sunt o mulțime de medicamente care ar produce rezultate satisfăcătoare... *(se pune la masă)* Iată, vă voi scrie acum un medicament, care e foarte lesne de luat, și care va produce un efect foarte bun...

Elena 'Ţi mulțumesc doctore, 'Ţi mulțumesc din toată inima...

Doctorul Și pentru ce-mi mulțumiți doamnă? Nu'mi fac de cât datoria!.... Să vorbim mai bine de ea, de cât a'mi face niște mulțumiri pe care nu le merit.

Elena A doctore.

Doctorul Am zis adinea-orî nişte cuvinte, asupra cărora n'ai dat atenţiune... Aş fi dorit se şt'ü ceva in privinţa bolnavei.. 'M'ai spus toate nenorocirile prin care ai trecut, dar, nu'm'ia spus nimic despre dënşa, sau mai bine, despre cauza boalei sale.. Unui doctor trebuesă spuî cea mai ascunsă taină, aceasta'l ajută foarte mult, căci cunoscënd cauza combate cu mai multă siguranţă răul..

Elena 'Ţi voi spune doctore... 'Ţi voi spune tot. Copila mea urmează că lea mea... Se vede că blestemele părinţilor cad cu adevărat asupra copiilor l r.. Fatalitatea a facut ca Maria să întâlnească pe fiul lui Nedeleanu in calea sa... Inti'o zi, pe când eşisem spre a căuta o locuinţă am lăsat'o s'ngură, şi am găsit pe George Nedeleanu aci... şi amëndoi in genuchî cereau să-i bine-cuvintez

Doctorul Şi ce te-a oprit de a face fericirea lor?

Elena Ce fel? 'M'i faci astă intrebare? dar nu Ţi-am spus că tatăl ei o morise pe tatăl lui.

Doctorul *(cu o nuanţă de ironie)* Fatalitatea in adevăr . *(a parte)* Iată dar societatea noastră cea pl'nă de morală .. iată cum patimile părinţilor omeară pe copii lor... *(tare)* dar trebuia să le ascunzi aceste, doamnă... Dacă întâmplarea i-a pus pe unul in faţa altuia trebuia să-i laşi să se unească, cu condiţiunea de a se duce in altă parte unde n'ar fi aflat nici o dată

Elena Cum? Dumneata ai fi incuvinţat această unire?

Doctorul Mai bine ai fi preferat să-Ţi vezi copila consumându-sel.. D-ta, care ai suferit atât de mult? Dar de când un copil nevinovat e răspunzător de crima părinţilor săi?

Elena In tot d'a una, doctore... ş'apoi acum e prea târziu..

Doctorul Prea târz'u .. pentru ce?...

Elenă Mult timp această crimă a fost ascunsă. fiului victimei... dar, in cele din urmă Rojan a fost denunţat şi trimis din nou inaintea justiţiei.. de astă dată el a fost condamnat pe viaţă.

Doctorul Dar fiul său .. dar muma sa?..

Elena El a plecat .. nu se ştie unde.. şi muma sa e retrasă la o mănăstire ..

Doctorul *(sarcastic)* Mănăstire! *(a parte)* unde se roagă zi şi noapte la Dumnezeu, spre a i se eita păcatele . in cele din urmă ea devine chiar sfântă..

- Elena Vezi dar doctore că totul e pierdut...
- Doctorul Știam toate astea.. dar ași fi vrut să știu unde să află acum Ne-deleanu.. D-ta vei face foarte bine și nu perzi orî ce speranță, trebuie să ne gândim la stabilirea bolnavei.. luați această ordonanță... și trimeteți la farmacia mea. Când se va deștepta copilă, îi veți da câte o linguriță la fie care oră.. Ceea ce vă recomand, e de a păzi cea mai mare liniște împrejurul ei.
- Elena Mă voi duce eu însu-mi doctore.. Ea doarme ..
- Doctorul *apropiindu-se*) Acest somn 'i va face mult bine.
- Elena Mă duc doctore, căci n'am pe cine trimete. Vei avea bunătatea să mai rămâi .. Mi-e frică să o las singură.
- Doctorul *(incurcat)* Voi rămâne, doamnă...
(Elenă se mai uită lung la Maria și ese repede).

Scena 5-a

Aceiași, fără Elena

- Doctorul *(Uitându-se dupe dânsa)* Sermană femeie! *(pauză)* Mi-a zis să rămâi. . . Voi rămâne; dar n'am nici o putere. . Cum să fac? Să întreb înțez iarăși minciuna spre a o liniști ... și aceasta încă cât-va timp... pe urmă... O asta nu se mai poate.. Nu mai pot rezista.. Mai bine să plec... Această femeie 'și are toată nădejdea în mine... și eu să nu pot face nimic!... nimic.... *(o privește)* Moartea și viața 'și dispută acest corp de floare.. Cât pare de fericită în somnul ei... Cine știe dacă acesta nu e somnul cel din urmă.. La ce se mai nasc oare aceste ființe, dacă trebuie să sufere toată viața lor *(Maria face o mișcare și suspina)* O... dar 'mi-este peste putință să mai pot rezista... Nu... mai bine mă voi duce.. Sunt și alți nenorociți care mă așteaptă... *(O privește lung)* Adio sermană copilă .. Ai fost prea fragedă pentru ca să nu te zdobești și tu de furtuna fatalității... *(ese grăbit).*

Scena 6-a

Maria singură *(tot culcată)*

- Mamă... mi-e sete.. *(se scoala încet și privește...)* Nimeni.., Dar unde-o fi mama... *(pauză)* Ce vis, Dumnezeuule.. Cât eram de fericită... Eram cu el .. enise să mă ia... acum zicea că nu va mai pleca de lângă mine.. *(și duce o mână pe frunt .. Ah!... voeste să meargă*

și șovăește până la fereastră) A fost un vis... ca și fericirea mea... Cum mă doare capul... Visam că doctorul era aci... 'Mă pare că l'am auzit vorbind... mă privea cu durere... zicea sărmană floare... *(pauza)*. → Singură, singură, căci el m'a părăsit și poate pentru tot d'a-una... Nu... asta nu se poate... Eu l'calomniez... Cum poate cine-va să fie singură când este iubită... căci el mă iubește... părea așa de fericit când era lângă mine... și eu... eu deveneam nebună... Cuvintele lui, privirea lui 'mi ardea sufletul... O... nu mai pot... *(se întoarce spre pat și vede pe George în pragul ușei)* George... *(cade în brațele lui)*.

Scena 7-a

George, Maria,

- George Dulcea mea Marioară!..
- Măria De când te mai aștept...
- George Marioara mea.... Acum mă vei mai aștepta?..
- Măria Să nu mă mai părăsești iubitul meu, căci voi muri de dorul tău.
- George O! nu Marioară.... am venit să te ia, auzi tu.... să plecăm să mergem departe. ...
- Măria Nu... nu.... mai rămâi aci .... eu nu pot să merg.... sunt bolnavă.....
- George *(Strângând-o pe înima lui)* Dar eu nu voiu să fi bolnavă..... Tu ești singura mea nădejde pe lume.....
- Măria Uite, neconținut mă doare coala... inima'mă bate repede... și pare că voește să mi zdrobească pieptul .. să iasă afară... Oh! lasă-mă... numai pot, *(și comprimă pieptul oh... (cade moartă peste dansul)*
- George Mario.. Marioară, răspunde-mi, ... dar răspunde-mi *(după o pauză)* Moartă.. și ea... *(o lasă să cadă... Ea cade jos într-o poza neregulată George o ridică)* Dar asta nu se poate... poate că mai este timp... Mario.. răspunde-mi... deșteaptă-te.. Dumnezeu.. și nu îți nimeni aci... nici un ajutor!

Scena 8-a

Aceași Elena

(George și Maria în dreapta. Elena intră, se oprește, scapă doctoriile. La vederea ei, George scapă pe Maria din brațe, care cade, și se retrage spăimântat înapoi. Elena se repede pe corpul Mariei, o ridică pe genuchi, 'i susține capul, o privește, as-

cultă inimă cu urechea și cade ambele în două părți fără nici un strigăt. — George le privește în partea opusă pe planul I..

După un moment se mișcă răsând sacadat“)

George Ha! Ha! Ha! moștenitori ai crimei!.. Ha! Ha! Ha! moștenitori...
Maria... uite-o... Ha! Ha! Ha! moștenesc crima...

(Cortina se lasă foarte încet).

G. Buzoianu.

(FINE)

VISUL POETULUI

Era noapte. — Adormisem
Și de visuri răsfațat,
Având aripi, ca prin farmec,
Pân'la cer m'am înălțat.

Și de sus priveam pământul
Era mic ca și o stea,
Intr'un spațiu fără margini
Il vedeam cum se 'nvartea.

Să 'nvârtea precum pe dânsul
Muritorii să 'nvartesc,
Fără ca să știe scopul
Gândului Dumnezeesc.

Să nvârtea.. In al meu cuget
Treceau miile de amintiri;
Câte lucruri nu aduce
Timpul unei învârtiri?!

Câte glasuri de durere
Nu se 'nalță către cer?!
Câte do-uri nase în piepturi?!
Câte altele nu pier?!

Eram sus... și nu s-aude
Până 'n ceruri glasul lor,
Cerul este prea departe
Să le dea vre-un ajutor.

Cugetând astfel într'una
Dus de aripi mă simțeam
Și sburând așa n ne tire.
Tot mai sus mă înălțam.

Dispăru din ochi pământul,
Nu 'mi era de dânsul dor;
Mă simțeam atât de bine
În fantasticul meu zbor!

Am trecut pe lângă soare.
Doamne! ce frumos era!
Nu puteam să mă mai satur
A' l privi și-al admira!

Am ajuns la rai în fine
Ușa 'n lături s-a deschis
Și-am intrat... Ce frumusețe!
Ah! păcat 'a st în vis!

Ângerii sburau pe-acolo
Printre raze printre flori,
Si cântau cum cântă 'n basme
Stoluri de priveghetori.

Era zi de sârbă oare,
Raiul era împodobit,
Erau fîță toți poezii,
Toți c 'n lume au iubit

Întrebau atunci pe un ânger,
Ce păzea loca ul sânt
'Mi-a răspuns că se așteaptă
Un poet du e pământ!

Și zicând acele vorbe
A rostit numele meu.
Nu 'mi venea să cred ce zice
„Cum s poate?... Cine?... Eu?..“

Ângeri m'au luat în brațe
Și m'au dus la Dumnezeu.
Eu îi întrebam într'una:
„Cum se poate?... Cine?... Eu?...”

Dumnezeu era în rațe
De lumină învelit,
În cât nu 'l vedeam cu ochii,
Numai glasul-âm auzit:

„Știi că, împărțind pământul,
„La poezii nimic n'am dat;
„Căci în ceruri, printre ângeri,
„Locul lor a fost păstrat.

„Ia 'ți dar locul care 'l meriți!“
Zise bunul Dumnezeu.
Eu,—tot întrebam într'una:
„Cum se poate?... Cine?... Eu?...”

Am plecat ca să 'mi iau locul
Dar... De-odată m'am trezit,
Și de sborul meu prin ceruri
Tot sunt încă amețit.

Lângă patul 'mi, pe o masă
E deschis volumul meu,
Și eu tot întreb într'una:
„Cum se poate?... Cine?... Eu?...”

Carol Scrob.

DIZERTORUL

(Nuvelă Imitată)

B trenul Sburlea era foarte nemulțumit într'una din seri.

De obicei, dupe sfințitul soarelui, el se așeză pe prispa casei, ca să respire aerul răcoros, dupe-o nesfârșită zi de muncă și să se gândească la cele ce avea de făcut a doua zi. Dar în acea seară, el nu eși din casă, până în momentul când cina fu gata. Voica își privea unchiașul pus pe gânduri și 'i părea rău vîzîndu'l măhnit.

„Ce 'i s'ó fi întemplat?... cugetă ea. O fi priimit vr'o veste rea de la Gligoraș: ó fi bolnav!.. Arzó focu de miliție!... Răsbois'ar lupi 'n capetele ălor de ne duc copii la bătălie!.

Cu toate acestea, ea nu îndrăznea să întrebe nimic pe bărbatul său, îngrijată că și dînsul, curățta ridicîl'e ce trebuia să le pue la modesta lor masă.

— Auzi, blestemații!.. Auzi, vînzătorii!.. zise în cele din urmă, bîtrînul Sburlea, îndărjit de mînie.

— Dar pe cine ești supărat, frățioare?, îl întrebă Voica, voinđ să afle înțelesul cuvîntelor lui.

— Ia pe cine!.. Pe niște vînzători, pe niște oameni mici la suflet, care 'și lasă tovarășii să 'și verse sîngele pentru țară; iar ei fug și se ascund prin podurile părinților lor, care 'i primesc și 'i ospătează, ca și cum ar fi săvîrșit o faptă bună.

— Și cine sînt aceia?. Uude l-ai vîzut?..

— Un militar bîtrîn ca mine, care a vîzut multe focuri și vijelii rîzboinice, desco pe 'a în tot d'anna vizuinile celor fri-oși!.

— Și cum?..

— Feciorii lui Stan Gună și cu Nița al Sandi, au dizertat eri noapte din tabără și acum sînt în sat. Z'ua staü pitiți prin podina casei, și noaptea dorm în clăile cu fin.

— Și ce 'ți pasă de faptele lor!.

— Firește, că'mi pasă! Am și eu fecior în rezbou!.. și n'asî voi, când el este în fața

mortii, alții să se refacă în liniște și înde-tulare. Să ferească sfântu, să fi săvârșit Gligoraș al nostru o asemenea faptă, că, uite, cât sunt de bătrân și cât 'mă-e pușcă de ruginită, un glonț 'i ași trânti în țeavă, și l-ași culca la pământ, fără nici un păcat!

— Nu crez să se 'ntâmpile una ca asta! Gligoraș e vrednic de tine! zise Voica cu lacrimile pe ochi, gândindu-se la unicul său fiu, dus departe, și pe care cine știe dacă avea să'l mai vadă.

— Tot așa zic și eu! urmă Sburlea, și nu'mi inchipuesc să'mi mănajească numele tocmai la bătrânețe.

Și zicând acestea, veteranul se liniști puțin.—Cina era gata.—Amândoi bătrânii mâncau în tăcere. Sburlea avea ensă ca un presimțiment ascuns, și, neputând să'l înlătore, dupe cină, plecă prin sat să'și schimbe gândurile.

Voica rămase singură. Dupe ce'și închise puicele 'n cotet și dupe ce adună cloșcile prin cuiburile lor, intră în casă, și, luând furca 'n brâu, torcea și plângea,—plângea cu gândul tot la fiul său, pe care'l dorea și nu știa dacă era să se mai întoarcă. Ea 'și aducea aminte pe când era copil, și 'i se părea că'l vede jucându-se prin grădină, își aducea aminte cum, dupe ce crescuse mare, îl cultiva brazdele, semănând flori și legume; 'i se părea că'l vede încă aducând apă cu donițele să ude pământul uscat de soare; îl vedea cu fața lui rumenă și fragetă și suspina adânc, cugețând că părul său lung și buclat fusese tăiat de foarfecile nemilpase ale soldăției.

Și, în această stare de jale nemângăiată, mintea ei se moleșise, lacrimile nu mai curgeau pe obrajii săi, încrețiți de asprimea timpului și a suferinței.

De odată ensă ușa din fund se deschise și Voica tresări.

— Bine te-am găsit, măicuță!.. Zise atunci un ténér oștean, care intrase pe neașteptate.

Era el era Gligoraș al ei, care se întorsese din război, dar care purta pe frunte o pată neertată.

Nenorocitul! Venise odată cu aceia, pe care tatăl său îi numise, cu puțin mai 'nainte, vânzătorii de țară, și se învârtise mult timp împrejurul casei, așteptând plecarea lui, ca să poată intra.

Biata lui muma, nu'l văzuse de mult, nu'l sărutase de mult,—și-apoi el știu s'o mință de întoarcerea lui. Muma și fiul se luară în brațe, se sărutară, și, pe când ea vărsa ultimele lacrimi de bucurie, dizertorul tresărea la orice m'șcare, îngrozindu-se a da ochi cu neînduplecatul său tată.

Prin curte se auziră pași de om, Era de sigur bătrânul Sburlea.

— Ascunde-te, Gligoraș!.. Vine tată-tău!.. Ascunde-te, să am cel puțin vreme să-i vorbesc, să'i deslușesc pricina venirii tale.

Și cu o iuteală mai presus de forțele femeestii, éal împinse dupe ușa tindei și apoi se întoarse, tremurând, întru întâmpinarea bărbatului său.

Di i nenorocire ensă, ranița dizertorului rămăsese pe un scaun și bătrânul Sburlea, văzând turburarea femeii sale, înțelese totul.

— Dizertorul este aici!.. strigă el cu o voce detunătoare, repezându-se tă o furie asupra puștei, atârnată într'un cui.

Muma se aruncă între tată și fiu.

— Nu!.. Nu! omorâ!.. Nii este el vidovat!.. Eu 'i-am scris să vie! 'i-am scris că ești bolnav pe moarte și el a venit.

Zicând acestea, sœurmana muma se aruncă de gâtul îndărjitului veteran și cu lacrimile în ochi îl ruga s'o asculte, să crează în spusele ei.

Ș Sburlea se opri, —și privi lung la femeia sa.

— Ai! Tu 'i-ai scris să vie!.. Bine!.. Să rămăe atunci!.. Măine vom vedea ce e de făcut!

A doua zi de dimineață, Sburlea se sculă, își trase cizmele în picioare, îmbracă mantaua fiului său și mergând la dănsul, îi zise:

— Aide! Scoală-te!..

Gligoraș se sculă și neștiind ce să facă, voi să'și dea ranița și pușca.

— Nu! Lasă astea!.. Ranița și pușca sunt pentru mine! zise cu asprime bătrânul său tată.

— Dar ce vrei să faci?... întrebă Voica speriată

— Dă-î uneltele mele de muncă. Ranița nu e pentru dănsul!..

Și zicând acestea, Sburlea 'și aruncă ranița 'n spinare, ca și cum ar fi fost în toată vigoarea tinereței sale.

— Iată!.. zise el fiului său, —iată uneltele! Îți las ogorul, casa și grădina... aiți grije de dănsule. De oare ce'ți-ai ris de cinstea neamului tău pentru coasă și pentru muma ta.. rămăi cu ele! Esti stăpân desăvârșit!.. Eă plec!.. Tu ai furat trei ani de slujbă țarei tale, ei bine, îi voi plăti eu!.. Rămăneți sănătoși!..

Fură zadarnice lacrimile mumei, rămăseră fără răsunset rugăciunile fiului. Sburlea plecă și numai privi înapoi.

Oștenii se luptău de moarte sub redutele Plevnei!.. Printre voluntarii se afla și un bătrân de 55 de ani.

Th. M. Stoenucu.

CÂNTEC

Mari! Mari! a ta privire
Aprinse focul de iubire,
Ce ocolind l'am căutat.
Mari! Mari! gândind la tine,
Sunții cum inima din mine
În pieptul tău s'a transportat!

Mari! Mari! a mea dorință
D'acuma e. a ta ființă.
Ași vrea s'o strâng la ai meu piept
Și într-o nebună sărutare
În c-a din urmă respirare
Să mor, dar să rămăi deștept?

1883, Ianuarie 13,

Demetru M. Marinescu

PE ALBUMUL UNEI NECUNOSCUTE

Dacă 'n ceruri câte-odată
 E și soare e și nori,
 Câmpul verde dacă are,
 Printre spină, gingașe flori,
 Inima, de ce să n'aibă,
 Printre multe suferinți,
 Și speranța 'n împlinirea
 Unei singure dorinți?

Carol Scrob.

JĂLBĂ

Am să dau la cer o jalbă
 Că într-o zi tu 'mi-ai furat
 După sînă o floare albă:
 Floarea simului curat,

Cerul, cred c'o să m'asculte
 Și pedeapsa ta va fi
 Ceasuri negre, ceasuri multe
 Fără soare, fără zi.

Că și eu 'am în lume
 Nopti ce nu mai pot uita,
 Nopti cu chinuri fără nume,
 Numai după urma ta!

Carol Scrob.

UN OMAGIU

D. Al. A. Macedonski, directorul Revistei, a primit cu ocaz a noului an un f umos cadoș ce este u omagiu adus atât poeziei cât și „Literaturii”

Cadoul se compune dintr-o adm rabilă cadră de atlas alb pe care să afie cusute in litere de fir, următoarele cuvinte formând un cerc:

„Onoar ție fu al Poeziei și al literaturii.”

„1 Ianuarie 1883”

in centrul cadrului să afie literele inițiale a numelui d lui Macedonski, cusute de ase-

menea în litere de fir, iar de jur împrejurul broderiilor, aleargă o coroană de frunze de catifea verde înpeștrităte cu perle. Pervazurile ce închid gîmul tabloului a cărui înălțime și lărgime este de aproape o jumătate metru, sunt de stejar și constituiesc prin sculpturile lor, cu delicatață lucrăte, o rară operă de artă. Sculpturile înfățișează de asemenea o coroană, întreruptă ênsă, de o parte și de alta prin câte-o harpă, iar în partea superioară a pervazurilor, un geniu, își destinde aripile, gata ca să zboare. În fire, — de asupra acestei din urmă sculpturî, să află înodată o eșarpă în două culori întocmită din două largi panglice de rîps¹ rēcăzênd împrejurul pervazurilor. Pe panglica din stînga, ce este albă, să află tipărit în litere poleite cuvêntul „Progres“, iar pe cea din dreapta, ce este albastră, să citește „Fericire.“

Persoana ce a bine-voit să onoreze într'un asemenea mod pe capul și întemeiătorul poeziei sociale, cât și pe întreaga societate a „Literaturului“ este președinta Comitetului nostru din Craiova, Doamna Cecilia F. Stăncescu.

Dăm aci, scrisoarea ce Doamna Stăncescu a adresat cu acea ocaziune Poetului:

Domnule Macedonski,

Ați întemeiat în anul 1880 revista „Literaturul“ și prin conducerea d-voastră cât și prin neobosita administrare a d-lui T. M. Stoienescu, ați izbutit a pune temelul unei adevărate publicațiuni literare ce va rămâne ca și „Curierul de Ambe Secse“ al nemuritorului Heliade, ca un nepieritor dosar al literaturii epocii, și ce într-o zi, va figura cu onoare printre titlurile de glorie ce de pe acuma și nu vă lipsesc.

Dați-mi voie ca cu ocaziunea zilei de 1 Ianuarie 1883 când „Literaturul“ intră în al patrulea an al *luptei pentru lumină*, mie care am urmărit în toate scrierile sale pe ilustrul autor al ultimului volum de poezii și pe ilustrul *Poet al Noptilor*, — acele nemuritoare lacrimi zmulșe și zborul viselor durerii, — dați-mi voie, zic, a vă oferi omagiul tabloului ce veți primi cu acelaș curier

Știu că acest omagiu este mic în raport cu admirațiunea mea, dar rog pe Poet și pe literat, pe autorul „*Iadeșului*“ și pe neimitabilul traducător al lui „*Romeo și Julieta*“, a nu considera obiectul în sine, ci numai sentimentele de admirațiune sinceră și de entuziasm ce mă însuflețesc pentru tot ce este mare și frumos.

Tot de o dată, vă rog a fi interpretul aceloraș sentimente pentru întreaga societate grupată împrejurul revistei, spre a lupta cu greutate și jertfe la ridicarea literaturii Române în nivelul celor lalte literaturi streine.

Inchieiă urându-vă atat d-voastră tuturilor, cât și ilustrului Președinte de onoare al „Literaturului“, D-ul V. A. Ufechiă, prosperitatea cea mai deplină.

Cecilia F. Stăncescu.

În fața unui asemenea limbagiū, uimirea noastră este foarte vie, și nu găsim cuvinte destul de colorate pentru a mulțumi nobilei persoane, care s'a gândit să onoreze în persoana d-lui Macedonski pe poet, pe literat, pe unul din fundatorii societății și pe ênsăși întreaga noastră societate.

Omagiul Doamnei Stăncescu, vorbește ênsă indestul priu ei ênsuși și va rămâne ca o dovadă că femeile Române, au fost în tot d'auna, — cel puțin ele, — la înălțimea femeilor

din orî ce alte State mai înaintate în cultură. — Onoarea Doamnei Stănescu care, împreună cu alte Doamne, ca d-nele: Antonetta G. Delgeanu Zoe Stănescu, Eliza I. Christescu, Ecaterina Singurof, Eliza Mirescu Victoria Vulcoff etc, etc, nu numai că ne acordă concursul lor patronându-ne societatea, ci nu scapă nici o ocaziune pentru a ne arăta că inima lor este un cuib de simțuri delicate precum le este chipul un refleks al cerului și vocea un sunet de harpă!

Comitetul-Central.

CE ZICI?...

Când ce-ai fi zis aș fi făcut,
 Tăceai; căci 'ți-a plăcut
 Să 'ți rizi de amoru'mi și de mine!
 Acum când roata s'a 'nvêrtit,
 Acum că 'ți sînt iubit,
 Ce zici?.. să tac n'ar fi mai bine?

Stelian Gr zea

O ESCURSIUNE LA RUCAR ÎN 1879.

Dragă amice!

În ziua hotărîată plecării mele cu câte-va minute înainte de pornirea trenul ă pentru Pit ști, m'ai făcut se jur pe umbrele strămoșilor mei, că îndată ce voi fi ajuns la Rucar ți voi scrie. De frică se nu vîd fantomele bunilor mei ridi cându se din groapă-le, pentru a mă blestema, iată că luaî conde'ul în mână și... ți scriu. Dar ce și cum?

Ce lucruri puțin interesante!.. lucruri ce de ordinar se întîmpla orî cărui excursionist în România Cum? Rău, pentru ca tînăra mea pană nu e destul de abilă a descrie întîmplări în mare parte stereotipe, fără a te face jube, să casci pe fie-ce minut

Dupe aceste scurte dar trebuincioase *prolegomene* se începem de la început.

În tren, pentru nenorocirea nea, orbul destin mă pusese între o madamă nemțoaică groasă și un băcan (cred că n'am trebuință a adăoga gros). Închipuește ți împ esiunile unui om pus în un teasc și vei înțelege pe dată cât

eram demn de plâns. — Pe banca din față stăteau trei nemți, cu părul roșu, obrazul roșu, și nasul și mâinile roșu. Ei strângeau la pept cu dragoste niște sticle pline de lăcridă de Bachus și se gândeau din când în când la . . . pipa, curechiul și berea ce-i aștepta în Germania. Lângă ei era un tînăr elegant, cu monoculul în ochi, prin care arunca priviri înflăcărâte nevastei băcanului. Nemțoaica de lângă mine, crezînd că ochirile galișe ale tînărului se adresase ei, se umfla în pene în tocmai ca un curcan: Ce pozițiune dificilă pentru mine !.

Nevasta băcanului era un fel de fus împopoțonat, cu un obraz dispărînd sub suliman.

Iată companioni mei de voiagiū, descriși pe cît am putut mai bine. Acum să ascultăm și o parte din convorbirea lor . . . Nevastei băcanului 'i cade batista. Tînărul 'i o ridică cu grabă și neștiind cum se înceapă convorbirea, el întrebă: D-voastră veniți de la București?

Băcanul cu o voce groasă: Da D-le; ne ducem la *Mehadia*.

Tînărul adresădu-se băcănesei. D-voastră sunteți soția D-lui?

Băcanul. Da, Lina e nevastă-mea.

Tînărul. Vă duceți la *Mehadia* pentru reumatisme poate?

Băc. Cum? . . . Ba nu. Dar pentru că se duc așa mulți acolo.

Tîn. Înțeleg, faceți un voiagiū de agrement.

Băc. Poftim? Cum? (nevastei sale încet). Ce a spus? N'am priceput.

Lina. Lasă-mă nene, să-î vorbesc eu (tare, cu o voce ascuțită). Nu, D-le, nu pentru aia, doar ca se fim și noi ca toată lumea ailalta. Înțelegi D-ta bărbatul meu care e . . . !

Băc. Intrerupînd-o. Băcan și cărciumar. Am vin de prima calitate numai 80 de bani ocația. Dacă . . .

Lina. Nu băga de seamă ce zice . . . a vrut se spună că e antriprinor de comestibile și coloniale. Ast-fel fiind, nu putea se remăe mai pre jos de cît Nae Petrache, care ține o cărciumă (gest de dispreț) în colțul stradei noastre și care duce pe nevastă-sa de două ori pe iarnă la *operă*, și în toate verile la băi în steinătate . . .

Tîn. D-vsoastră n'ați fost la *operă*?

Lina. Ba da! cum nu, vai de mine! Am văzut *Aidea*, *Travator* și încă din stal. Ce frumos era, cum 'mă plăcea. D'apoi când vineau soldații aia nați, cu niște trîmbițe lungi, lungi. Ți-aduci aminte *Matache*?

Băc. Da, da . . .

O mică Pauză Lina și Tînărul se drăgostesc pe furiș, iar madama cea

groasă văzând că amoroasele ochiri ale junelui elegant nu erau adresate dăensei căuta să mă copleșescă pe mine cu fulgerătoarele sale priviri.

Unul din nemți. Der Teufel! Wo ist die Flasche?

Al 2 a neamț. Ioseph hat sie.

Cel d'anter lui Ioseph (care dormitează) Ioseph! Ioseph!

Ioseph sculându se repede calcă madama pe picior. Ea leșină în brațele lui. Amândoi cad pe băcan care tocmai era cufundat în niște calcule și care se gândea pe cine ar putea păcăli vînzându-i niște bucăți de brînză ce le avea în prăvăliă de un an și jumătate

Bac. Ei mă rog! Ce însemnează asta?

Iosef. Diese Frau...

Madama Ah! Ich Glaubte că mor...

Totul se restabilește, madama se pune a vorbi cu compatrioții săi. Băcanul începe să citească cu gravitate un jurnal.

Ajungem în fine la Pitești. Aci trebuia să gădesc o trăsură care să mă ducă la Câmpu-lung

Pe când căutam, observai că curtea gării e a demnă de a ocupa locul de onoare în anele necurăteniei.

În ea petrecea o mamă de familie cu toată descendența sa, animal ce a fost odată companion a lui S-tu Anton.

Dezgustat de acesta vedenie, mă aruncaî în prîma trăsură ce găsi și'n curînd fuseî tirît spre Câmpu-lung, de scheletele de cai a nespălatului meu antomedon.

Era o zi foarte călduroasă, ca una din a ele a e lunei Iulie. Vîntul și mișcarea trăsunei ridicau un nor de praf ce'î intra în gură și te orbea. Trebuea să me lupt cu rebela mea pălăria, care neînvățată cu dese hopuri ale trăsunei, danța într un mod nebun pe capul meu. Ostenit, obosit, asudat mă afundaî în niște gânduri negre care nu se despărțiră de mine de cît atunci, cînd intrarăm în Câmpu-lung, capitala districtului Muscel, în care era și locul meu de destinațiune, Rucărul.

Câmpu-lungul e un plăcut și cochet orașel; una d'n calitățile sale predominitoare, și care lipsește celor mai multe din orașele noa tre, este cură e-ma. Capitala Muscelului are străzi pavate între doue rînduri de case din care unele sunt foarte frumoase; ea are, me rog, și un așa numit *bulevard*, adecă un fel de piațetă între doue ulițe lungă de vre o căți-va stăneni, ornată cu căte va felinare s' bănci. Aci se adună seara floarea Câmpu lungului

și se plimbă de la un cap al *bulevardului* la cel alt, întocmai ca niște urși în cușcă.

Trăsei la otelul cel mai bun, zis „otelul lui Aron“ un fel de coteț galinaceu. Numai eu și D-zeu (?) știm cum am petrecut noaptea. Nu 'mi închipuesc cum se poate găsi oameni cari având o trică grozavă de resbel, îndrăznesc însă a sta la oteluri, și încă în provincii. Am fost silit să mă lupt ca un erou toată noaptea în contra unor teribile insecte, locuitorii eterni și nedespărțiți a otelurilor.

În loc să capăt „Virtutea militară“ am avut corpul acoperit de pișcăături dureroase. O nedreptate, nedreptate!

Iartă-mă, iubite amice; poate te așteptai la cine știe ce descripția poetică și acum ai căzut cam tare din înălțimea iluziunilor tale, citind aceste rânduri cam prea realiste.

În ziua următoare, dis de dimineță plecai spre Rucăr.

„O Rucăr! Oraș necunoscut! Tu faci să renască în spiritul meu iluziunile ce'mi formasem plecând“.

Iată cum esclamam eu pe drum.

De-aș fi poet, aș avea acum ocaziune a face o descripția frumoasă a minunățiilor ce natura 'mi prezenta ochilor în acest traiect: mergeam într'o vale verde strinsă între doi munți înalți, cari păreau ca la un moment dat au să se prăpădească pe noi, îndrăzneții, ce cutezam să turburăm liniștea în care zăcea. Alte ori înaintam pe coasta unui munte paralel cu o prăpastie, imensă, care 'și deschidea gura gata a ne înghiți pe noi furnicile

În depărtare vedeam munții succedându-se unii pe alții și în fine de tot dispărând sub un vâl de nou argintii.

În vale, panglică animată, șerpuea riul Dimbovița cu apele sale cristaline departe de a se năna cu mocirla Bucureștilor.

Aci în adevăr pu eai să zici:

Dimbovița apa dulce,
Cine bea nu se mai duce

N'ai adormit, scumpe amice?

Vai! de ce nu's po t....

Ca să variezi, ar trebui acum să spun, că s-a resturnat trăsura în un șanț, că 'mi-am tuitit nasul etc etc

Din fericire însă, nu mi s'a întâmplat ast-fel de lucruri.

Ajunsei la Rucăr la 10 ore a. m.

Credeam că în fine sunt la capătul nenorocirilor.

Aci însă trebui mai întâiu să caut o odaie de locuit la vre-un țeran, căci de Otel nici vorbă nu era ; nu egzistă ast-fel de curiozitate în Rucăr. Dupe osteneală și umblet găsi o cameră strămtă, umedă, cu niște găuri de pivniță ca ferestre, cu cărămizii drept poleială. Dupe ce'mi așezai lucrurile mă trântii pe o laviță pentru a dormi.

Visai că eram în un castel 'nalt, poleit cu aur și argint, situat în o poeană verde plină de diamante și în a căruî iarbă se jucau ca niște copii zine drăgălașe, frumoase de'ți răpia vèzul. Una din acestea, cea mai drăguță, se apropie de mine, și cu un suris ingeresc..... nu apuca însă să'mi vorbească că de-o-dată mă trezii avènd în fața mea pe femeia proprietarului casei, care numai zină nu era.

— D-le, n'o să mănâcî nimica azi ?

— Ba da, cum nu. Am o foame de lup. Oare unde ași putea mânca ceva ?

— Apoi, de D-le ! la cărciuma din Zoseni.

— Aha, bun..... Și mă îndreptai spre acea cărciumă, din Zoseni, adică din Rucărul de la vale.

Dupe o manevră frugală făcui ochii rotogoļ spre a vedea de cine eram inconjurat.

La o mescioară steteau vre-o câte-va persoane jucând cărți și aceasta se repeta p nă în fundul cărciumei. Această locuință părea a fi tra sformată într'o adevărată casă de jo .

— Ce fel ? cu toții ? nu puteau găsi și altă distracție ? iată ce n ă ntrebam Tot frământèndu mi mintea pentru a deslega această prob emă, ajunsei a casă și . . . ce să ț mai scriu ? Sunt silit a termina această lungă scri soare „ex abrupto“ fiindu-mi sleite ideile și pent u că te v d c s ănd prea de multe ori, până la o a doua epistolă, în care de sigur voi av a a'ți descrie noile mele pățanii.

Pentru conformitate

N s or Urechă

TRASNETUL

Trăznetul ce se oboară
De la ceru 'l pe pământ,
Trăznetul ce înfloară
Chiar pe morții din morm nt,
Pentau ce nu cade oare
Pe tiranul dir palate
Ce se scaldă în păcate
Și ntr'o clipă să'l omcare!

Trăznetul din cer ce pică
Măniat îngrozitor
Și 'n turbare tot despica
In vârteju-i arzător,
Cum nu cade să omoare
Pe trufașul care ține
In robie și 'n suspine
Pe sërmanele popoare!

Cum nu cade să sfăș e
Cu aprinaa lui mănie
Pe tiranul omenirei,
Ce 'n ambiția lui oarbă
Cată vecinic ea să s arbă
Cupa searbădă-a marirei.
El, ce 'mp'nge la pietzare
Pen r'o seacă vanitate
Si-asurzetele-i fa far ,
Lumi întregi, lumi de armate,
Ce se bat în lungi răsboae
Vërsand sângele 'n șiroae.

Pentru oarba lui trufie
In nestinsa-i lăcomie
Pentru urf sau cucerire,
Pentru setea de mărire,
El, în trista lui beție,
Dă n popoare vrăjunăși
De e bat, de se uc d

In sëlbatecul războiu,
Printr'al morților convoiu
Sufle re e și nemernic,
Criminal si omucid,
El, e împărat puternic!...

Trăzne ul care descinde
De la ceruri și aprinde
Tot ce 'n cale-i a picat,
Cum nu cade pe bogat,
Ast strigoiu ce soarbe sânge
Din a fratelui sudoare,
Care țipă, care plânge,
Care strigă până moare
Contra crudului dusman,
Ce sugrumă pe sërman!

Junghiu de foc, omorător
Cum nu cazî pe trădă or,
Pe mișelul ce aruncă
In noroiu a țerei muncă
Și o vînde la dușmanî
Pentru-amorul său de banî
Ducand astfel la peire,
Printr'o seacă umilire,
Punënd jugu apăsător
Pe întregul ei popor.

In noroiu fînțe rele!
Azi sunt vremurile grele!
Ceasul ne-a venit și nouă
Să clădim eră nouă
Să năltam pe neamul vostru
Neamul țéiei neamul nostru,
El, ce-a suferit destul
Și de lacrimi e satulî...
In noroiu fînțe rele,
Căci sunt vremurile grele!

Al. Sîniceanu.

BIBLIOGRAFIE

Opere complete de V. A. Urechia. omul al II-lea, seria B, edițiunea a III, București 1882) — Acest volum al ilustru ul literat (peste 300 pagine coprinde *Dis ursurile sale Academice*. Ele s nt o adevărată comoară de cercetări literare, și chiar în viitorul cel mai depărtat acest volum va rămâne ca un izvor de lumină asupra literaturii din epoca

noastră. — Recomandăm ori-cărui iubitor de limbă curată românească, de cercetări conștiințioase și de stil limpede și curent, achizițiunea nu numai a acestui volum ci a seriei întregi din operele deja apărute.

Poezii complete de Carol Scrob. (Un volum de 350 paginē; Editura librăria Haimann, București 1883). Volumul iubitului nostru Scrob este precedat de o prefață a d-lui Sion, de o scrisoare a d-lui Alecsandri și este dedicat d-lui Alecsandru A. Macedonski. Intrînsul, se coprinde un raiu de șoapte armonioase, de raze, de flori, de frunze, de lacrimi prețioase ca mărgăritarele și licăritoare ca niște diamante; nota filosofică, accentul poeziei sociale imangurată de d. Macedonski, nu le lipsește însă de loc, cu toate deosebirile de păreri ce critica ar putea să aibă în această privință. *In foc*, poezia pe care am publicat-o în numărul trecut, *Recunoștința*, adresată editorului său d-l Ig. Haiman, *Spes ultima dea*, dor de răzbunare *Un nume*, *Amorul și Timpul*, *Jiulul*, *Am căutat...* *A'și vrea să plîng*, *Norî pe cer*, *norî pe pământ*, *Măterul*, *Amorul și Moartea* (trad. după Ackerman), *Mustelș*, și altele, sunt poeme lungi, adevărate, pline de farmec și de armonii, de cugetări filosofice și sociale, mai adesea de cât s'ar crede, și aceasta, în puține versuri.

Aci am atins coarda simțitoare :

Cine te pune, scumpe poet, să faci poezii în puține versuri. La noi aceste lucruri trec drept poezie ușoară: Trebuiește pagine de fraze lungi, seci și umflăte tot într'o vreme, pentru ca să îți se acorde că ești, — ce ești acum dar ce n'ai mai fi atunci!

În alte țări, poeziile scurte ar dovedi conciziune, o deplină cunoștință a limbii și mult, — mult talent. Heine n'a urmat alt-fel, Mürger și aiții de asemenea, — însă erau ei oare printre oamenii prin care te afli tu, scumpe Scrob?..

Ești povățuit dar, să scrii poezii lungi!... — Eu nu 'ți pot da nici o povăț: Fă cum vei judeca bine, dar nu u ta că la *Feville*, tradusă în mai toate limbile vorbite, este și va rămâne un cap de operă cu toate că nu conține de cât vre-o două-spre-zece rânduri. Sin gura mea povăț, este să îngrijești din ce în ce mai mult de formă, fără ca însă să jicnești ideia.

Acuma, — un ultim cuvânt:

Haiman este acel editor care a tipărit anul trecut volumul de poezii al d-lui Macedonski. Acest tîner librar, este demn de toată lauda pentru jertfele ce face pentru a imprima un puternic avînt mișcării noastre literare. Actualmente, știm că a pus sub presă o scriere a d-lui Doctor Gaster ce se zice că ar fi foarte interesantă. Aceia ce însă, este de recomandat și ce pare a fi o calitate a editorului, este gustul, îngrijirea și lucsul cu care ținea să imprime operele ieșite din editura sa. Volumul lui Scrob, costă ca și al d-nului Macedonski patru lei, iar frumos legat șeaze lei.

Amintim cu această ocaziune că din a doua edițiune a poeziilor d-lui Macedonski se mai află foarte puține egzemplare, pe care iubitorii de poezie ar putea lezne să le zleiască cu ori ce ocaziune. Ele, — dimpreună cu ale lui Scrob, pot să formeze un frumos buchet. — Volumul d lui Macedonski, de asemenea legat ele costă tot șeaze lei.

Comandele din provincie, pentru amîndouă volumele, dacă ar lipsi din asortimentul librărilor locale, se pot efectua de-a dreptul către editor: *Librăria Haimann București*. — Volumele, se vor ecșpedia franco.

Istoria Universală de A. D. Xenopol. (Partea I; Istoria veche de la timpurile prehistorice pînă la căderea Imperiului Roman. Iasi 1881. Editura Librăriei Dim. Daniel. Prețul unui egzemplar 2 lei). — De și limba întrăbuintată în această carte nu este înțesată peste tot locul îndestul de *provincialism* ca *ndim* (pag. 118), cu toate aceste, mărturisim cu plăcere, că lucrarea d-lui Xenopol este destul de conștiințioasă. Aceia ce distinge cu deosebire pe autor, este modul său de ecșprimare, ce este tot într o vreme și lămurit și concis. Putem prin urmare s'o recomandăm ca folositoare a se introduce în școală, și autorul, poate să se feliçiteze de a fi izbutit să înlesnească studiul istoriei condesănd într'un spațiu foarte restrăns mai toată istoria lumii veichi.

Elemente de Aritmetică (pentru cursul primar; edițiunea a III-a; editura Socec 1882. Prețul 70 bani); **Noțiunî de Istoria Romanilor** (aprob. de Min. Instr. Edițiunea XIV, cu 21 portrete de Domni; Prețul 70 bani; 1882). **Noțiunî de literatură universală**; 1882 București; Prețul 1 leu și 25 b.) — Câte trei, — aceste cărți sunt ieșite din condeiul dlui M. C. Florențiu.

Nu avem de adus autorului de cât laude. Cu această ocaziune, suntem fericiți a reaminti de „**Limbajul Florilor**“, carte ce se datorește Doamnei Veturia M. Florențiu, a cărei moarte a dat naștere la vii regrete în inele celor care au cunoscut-o. *Limbajul Florilor*, este precedat de portretul autoarei. Inteligență și melancolica, figură a Doamnei Florențiu pare însăși a nu fi de cât o floare.

Această foarte interesantă scriere, și pe cât știm unică în limba noastră inspiră sentimentele cele mai delicate. — Prețul este de 3 lei.

Manual de Gramatica limbii Române (aprob. de Min. Instr. Ediția II. Partea I și 2 prețul 2 lei și 50 b. partea III, 3). **Stilistica** (Edițiunea II a. Prețul 2 lei). — D. Strejan, licențiat în litere, Doctor în Filosofie, fost profesor la liceul Mateiu-Basarab și actualmente profesor la liceul din Craiova, este autorul acestor trei cărți didactice. Stilul corect, limba curată și elegantă, metoda practică ce autorul întrebunțează, totul concurează întru comandarea lor.

Mai ale *Stilistica* dlui Strejan, îmbogățește într'un mod simțitor literatura didactică. Putem să afirmăm chiar, că lucrarea distinsului profesor, ar putea să fie folositoare pînă și multor din pe tînșii prozatori și poeți de la *Contemporanul* său alte broșurele de același fel.

Apocalips I stărei actuale a Europii (două broșuri) — Fraze umflate și fără sfîrșit Ca idei, — haos.

Împuscarea osândiților, de Constantin A. Filitis. — Scriere foarte merituosă; logică și simțită și cu orî elegant; cugetări înalte și nobile. D. Filitis apără cu mult succes pe cei care, în tmeiul în tinctului natural de a și recuceri libertatea, încearcă să dă terna și sunt împușcați.

Paseul Fargeau. — (dramă într'un act, traducere de d. V. G. Mortzun). — Drama prezintă interes; — traducerea ar fi cu desăvîrșire bună dacă d. Mortzun, nu ar dovedi pe ici și colo, oare-care neîngrijire atât în stil cât și în limbă. — Prețul este de 50 b. — Am dorî să vedem pe d. Mortzun scriind o piesă originală, căci de sigur, traducerea nu sunt pentru domnia-sa tînăr inteligent și talentat.

Șoimii de la Războieni (poemă în 9 cînturi) de Ioan S. Nenițescu. — Am mai avut ocazie mai anii trecuți să vorbesc tot în „*Literatorul*“ de încercările poetice ale dlui Nenițescu. Dumnealui nu este un făurar de versuri cum zice singur, și versurile s hioape îi sunt mai drăgî de cât poezia meșteșugită pentru că, (tot d. Nenițescu afirmă aceasta), în cea meșteșugită frumusețea pare că se arată mai mult în zbuciumări și frământări ce nu se nasc în inimă ci capul le este născătoarea!

Vezi, de aia este bine ca să nu se apuce cine-va de versuri, pînă ce nu cată mai înteu afe că nici-o simțire nu se naște în inimă, ci, că simțire sau cugetare, (ce, între parenteză, nu sunt de cât unul și același lucru) își au leagănul lor comun în creier!

Luciliu

JULES VERNE

NENOROCIRILE UNUI CHINEZ IN CHINA

(Urmare)

CAPITOLUL VIII

Kin-Fo face lui Wang o propunere

Filosoful nu se culcase încă, lungit pe un divan, el citea ultimul număr al *gazetelor de P king*. Sprincenile lui se increțiră, ceia ce se întâmpla adese ori când ziarul conținea câte-o laudă pentru dinastia domnitoare Tsing!

Kin-Fo deschise ușa, intră în odaie și se trânti pe un fotoliu:

— Wang, zise el am venit ca să 'ți cer un serviciu.

— Sunt gata, răspuse filosoful lăsând să-i cadă din mână ziarul oficial. Să vedem, copilul meu, vorbește fără temere, ori ce va fi, eu voi câta să te satisfac.

— Aceia ce 'ți cer, e un serviciu, pe care un prieten îl poate face numai odată. Dupe ce 'l vei îndeplini, te încunoștiințez, ca să nu te aștepți la vr'o mulțumire din partea mea.

— Nici cel mai dibaciu înțelegător al lucrurilor neînțelese, n'ar putea desluși spusele tale. - Explică-te mai bine.

Wang, zise Kin-Fo, sunt ruinat.

A! A! zise filosoful, ca și cum această noutate ar fi fost bună pentru dânsul.

— Când ne-am întors de la Canton am găsit o scrisoare, care m'a încunoștiințat că Banca Centrală din California a dat faliment. Afară de acest *Yamen* și de câte-va mii dolari, cu care abia pot trăi două luni, nu mai am nimic.

- Va să zică, întrebă Wang dupe ce privi fics pe elevul său—va să zică bogatul Kin Fo e ruinat?

— Da!. Acum îți vorbește Kin-Fo săracul, pe care însă sărăcia nu 'l înspăimântă.

Foarte bine dragul meu, zise filosoful sculându-se. Acum ved că nu m'am trudit în zadar să te învăț a fi înțelept; pînă acum ai vegetat fără poftă, fără pasiuni, fără lupte. Acum vei simți că trăești. Viitorul s'a schimbat. „Ce 'mi pasă, a zis Confucius, și în urmă Talmud, nenorocirile vin tot d'auna mai puține de cât cum le așteptăm“. Acum vom ști să ne câștigăm hra-

na de toate zilele. *Nun-Schun* ne învață așa : In viață sunt munții și văi ! Roata norocului se întoarce fără încetare, și vântul primă-verei e schimbător. Săracul și bogatul trebuie să 'și înțeleagă datoria,, Să plecăm !

Și într'adevăr, Wang, ca un filosof practic, era gata să părăsească frumoasa locuință.

Kin-Fo îl opri.

— Am zis'o, urmă el, că sărăcia nu mă înspăimântă, dar mai adaug, că sunt hotărât să nu dau ochi cu densa.

— Ah ! zise Wang, vrei să .....

— Să mor !..

— Să mori !.. răspuse Wang, cu liniște. Omul care vrea să mōara nu spune nimēnui !

— Până acum ași fi fost mort, relua Kin-Fo, cu o liniște ce în recea pe a filosofului, dacă n'ași fi dorit ca cel puțin la moartea mea să simț vr'o emoțiune. Așa că, în momentul când vream să iaū un grăunte de opium, inima 'mī bătea mai încet ca tot d'auna. Atunci am aruncat otrava și am venit la tine.

— Vrei să murim amēndoi ? întrebă Wang surizând.

— Nu ! răspuse Kin-Fo, e de trebuință ca tu să trăești.

— Pentru ce ?

— Ca să mă lovești tu însu-ți !..

La această propunere neașteptată, Wang nu tresări cătuși de puțin. Dar Kin-Fo care îl privea drept în față, văzu strălucind o lumină în ochii lui. Se deșteptă oare vechiul *Tai-ping* ? Această afacere cu care îl însărcina elevul său l'ar fi făcut oare să nu se învoească ? Opt-spre zece ani trecuseră pe fruntea lui, fără a înăbuși instictul sângeros al tinereței. El nu putea să facă nici o obiecțiune fiului aceluia, care 'l scăpase de la moarte. El era gata să-i promită că 'l va scăpa de o viață nefolositoare. Era să se învoiască la o asemenea propunerea Wang, filosoful !

Dar această schintee se stinse imediat, Wang își relua aerul său obicinuit, serios și impunător.

— Va să zică, acest serviciū voiaī să'mī ceri ?

— Da !.. răspuse Kin-Fo, și acest serviciū te va achita de tot ce te vei crede crede dator lui *Tchung-Heu* și fiului său.

— Ce vrei să faci ? întrebă foarte liniștit filosoful.

— La 25 Iunie, a două-zece și opta zi a lunēi a șasea, înțelegi bine Wang, în ziua în care voiū implini trei-zece și unu de ani, va trebui să mor.

Trebue să cad lovit de tine, fie în față, fie în spate, ziua, noaptea, ori unde ori cum, în picioare, culcat, deștept în somn, cu ferul său cu otravă. → Voesc ca în fie care din cele opt zeci de mii de minute din care se va compune viața mea în timp de cincî-zeci și șici de zile, să nutresc idea și spaima că egzistența mea se va curma cu o singură lovitură.

Voesc să simț acele opt-zeci mii de emoțiuni, așa că în momentul când se vor despărți cele șapte elemente ale sufletului meu, să pot striga : „Am trăit !...

Kin-Fo, contra obiceiului său, vorbise cu oare care animațiune. El pușese termenul morței sale cu șase zile înainte de a espira data poliței. El voea să treacă ca om prudent, căci, dacă n'ar fi răspuns la timp a doua rată a poliței sale, ar fi scăzut drepturile ce i se cuvenea de la asigurarea ce făcuse la Societatea *Centenaria*.

Filosoful îl ascultase cu multă luare aminte, aruncându-și câte-o dată privirile asupra portretului regelui Tai-Ping, ce împodobeaa camera lui, portret pe care Wang trebuia să'l moștenească, — fără știrea lui.

— În sfârșit, te-ai hotărât ? întrebă Kin-Fo.

Wang, cu un singur gest arată că nu ar fi dispus pentru asemenea lucruri. Ela ar fi avut altele de făcut, dacă ar fi avut plăcerea să rămăe sub steagurile insurgenților Tai-ping. — Dar, ca un om înțelept ce voia să înlătore o hotărâre prea repede, mai adăugă :

— În scurt, renunți la favoarea ce ți-a păstrat Inaltul creator, de-a trăi până la o extremă bătrânețe !...

— Da !...

— Fără părere de rău ?

— Fără !... răspuse Kin Fo. Să trăesc bêtren !... Să semăn cu lemnul putrezit, ce nu e bun de sculptat. Chiar de-ași fi bogat nu ași dori o asemenea viață ; cu atât mai mult când sunt sărac !...

— Dar văduva din Peking ? zise Wang. Ai uitat proverbul : floarea cu floare și salcia cu salcie ! Dragostea a două inimă înflorește o sută de primăveri.

— În schimbul celor trei sute de toamne, veri și erne !... răspuse Kin-Fo, ridicând din umeri. Nu !. Lé-u, sêrmana Lé-u, ar fi în mizerie cu mine. Din contra, moartea mea îi asigură bogăția.

— Te-ai îngrijit și de asta ?

— Da și tu Wang, și tu vei avea cincî-zeci mii dolari dupe moartea mea.

— A ! exclamă filosoful, ți-ai făcut testamentul.

— Da ! M'am gândit la toate, chiar și la aceia ce tu n'ai gândit.

— La ce ?...

—La pericoloul ce te-ar amenința dupe moartea mea, fiind considerat ca asasin.

--O ! zise Wang, numai poltronii fac asemenea lucruri. Dar unde 'mî ar fi meritul de-ați fi făcut un serviciu, dacă nu m'aș espune la oare care pericole ?

—Nu, Wang !... Voi să te apăr de ori-ce pericol, căci nimeni nu va crede în nevinovăția ta.

Și zicînd acestea, Kin-Fo se apropia de o masă, luă o foae de hârtie și scrise următoarele rînduri :

„Singur 'mă-am voit moartea, fiind dezgustat și obosit de viață.“

Apoi dete hârtia lui Wang.

Filosoful o citi încet și în urmă cu voce tare. Dupe aceia o indoi cu îngrijire și o închise într'un carnet de notițe, pe care 'l purta tot d'eauna.

O a doua lumină licărise în ochi săi.

—Cum vîd, vorbești foarte serios ? Zise el elevului său, privindu' l drept în față.

—Foarte serios !

—Atunci, mă învoesc !...

—Pe cuvîntul teü ?...

—Da !...

—Deci, cel mult la 25 Iunie, voi putea zice că am trit !

—Nu știu dacă vei trăi până atunci, răspuse filosoful cu gravitate dar știu că dintr'o singură lovitură vei fi mort !

—Wang, îți mulțumesc și la revedere !..

—La revedere, Kin Fo !

In urma acestora, Kin-Fo părăsi camera filosofulu

CAPITOLUL IX

O concluziune ce nu ne va surprinde

—Ei bine, Creg-Fry ? întrebă a doua zi onorabilul William I Budolph pe unul din cei doi agenți, ce însărcinase cu supravegherea noului li nt al *Centenariet*.

—L'am urmărit, respuse Creg, in tot timp l unei lungi preumblări ce a făcut erî in jurul orașuluî Hhang-Ha ...

—Și nu avea călușî de pușîn aerul unu om care vr a ă se s uc dî adaogă Fry.

—Când s'a `nserat 'lam urmărit gănă la poartă.

—Imi pare rău că n'am putut intra și noi.

—Și azi dimineată? întreabă William I. Bidulph.

—Am aflat răspunse Creg, că este..

—Sănătos ca puntea Palihao, adăogă Fry.

Agentii Creg și Fry, doi Americani, amândoi în serviciul Centenariei, formau o singură ființă în două persoane. Nu se putea o asemănare mai perfectă între doi oameni, mai cu seamă că cel de-al doilea termina frazele celui din țeu și cel din țeu pe-ale celui de-al doilea.

Aceiași creier, aceeași cugetare, aceeași inimă, același stomac, aceleași purtări la amândoi. Patru mâini, patru brațe, patru picioare la două corpuri unite. Intr'un cuvânt, doi frați gemeni și lipiți, pe cari hirurgul cel mai îndrăzneț n'ar fi cercat sa-i deslipească.

—Va să zică, întreabă Bidulph, n'ați putut încă să pătrundeți în casă?

—Nu... zise Creg.

—Ancă, urmă Fry.

—O să fie cam greu, răspunse agentul principal. Cu toate acestea trebuie. Este în interesul societății, nu pentru ca să câștige o bună sumă, dar ca să nu pearză două sute mii de dolari. Deci două luni de supraveghere, și mai mult chiar, dacă clientul nostru își va reinnoi polița.

—Este un servitor... zise Creg.

—Pe care 'l putem cumpăra... zise Fry.

—Ca să ne spue tot ce se întâmplă... urmă Creg.

—In casa lui Kin-Fo, termină Fry.

—Bine zise William I. Bidulph, foarte bine! Cumpărați servitorul. Cată să'i fie plăcut sunetul aurului. Aurul nu v' va lipsi. Faceți totul și nu o să v' pară rău de osteneală.

—Vom face,.. zise Creg.

—Totul, răspunse Fry.

Iată pentru ce Creg și Fry încercară să atragă în partea lor pe Sun și a se pune în relațiune intimă cu d'nsul. Sun nu era dintre aceia care să desprețuească sunetul banilor săi să se retragă din fața cător va pahare de licheur american.

Creg și Fry știaă dar prin Sun tot ce trebuia să știe, adică, Kin-Fo își schimbase oare modul seu de viețuire?

Nu ;—afară că nu 'și mai ocăra servitorul favorit, și foarfecale încetaseră a 'i mai tunde coada.

Apoi, Kin-Fo, avea el la îndemână vre-o armă omorătoare?

Nici una; fiind că nu făcea parte din acea categorie de oameni, cărora le place să se joace cu asemenea instrumente.

Ce mânca el la masă?

Câte-va feluri de bucate simple, care nu presupuneau într'un nimic fantastica bucătărie a celestialilor.

La ce oră se scula?

La a doua veghiere, ca de obicei, lucru cunoscut de Sun.

Era oare trist, preocupat, dezgustat sau obosit de viață?

El nu era un om care să lase o indoială asupra acestor puncte. Nu! cu toate acestea de câte-va zile simțea mai multă plăcere de lucrurile acestei lumi. Da. Sun îl găsea mai puțin nepăsător ca și un om ce-ar aștepta ... ce? El nu putea s'o spue.

Insfărișit, stăpânul se avea el vre-o substanță otrăvitoare, pe care ar fi putut'o întrebuința?

Nu!.. De oare ce chiar în aceia dimineață, Kin-fo poruncise să se arunce în Huang-Pu, o duzină de hapuri, ce se zicea că sunt rău făcătoare.

Intr'adevăr, în toate acestea, nu era nimic care să turbure sângele agentului principal al *Centenariet*.

Nu! Nici o dată Kin-Fo, a cărui situațiune numai Wang o cunoștea, — nu păruse mai fericit în traiul său.

Orî cum, Creg și Fry trebuie să aibă grige să afle tot ceia ce făcea clientul lor, să 'l urmărească în preumblările lui, căci se putea ca el să nu se ucidă în propria lui locuință.

Astfel făcură cei doi agenți nedespărțiți. Iar Sun le spunea în tot d a na tot ce facea stăpânul se, și cu atât mai mult cu cât plata ce primea era mai mare.

Am merge prea departe dacă am spune că eioului acestei istorii începuse să 'i placă mai mult viața, din zioa în care se hotărâse să și-o scurteze. Dar, dupe cum era singur încredințat, din acea zi începuse să aibă oare care emoțiuni. El își atărnase spada lui *Damocles* tocmai d'asupra capului și această spadă trebuia la un moment dat să cază asupra lui. Se va întâmpla însă faptul astăzi, mâine dimineața, seara? Mister! .. Indoială! . . Și de aci rezulta iarăși câte va batai de inimă ma mult!...

De altfel, cu toate vorbele ce le schimbă între deșu V ang și cu Kin-Fo se întâlneau foarte rar. Sau poate că filosoful pără ea locuința mai des decât altă dată, sau că se închidea în cameră 'i. Kin-Fo nu 'l căuta acolo, — acesta nu era rolul lui — și nu știa chiar nici cu ce 'i pete-

cea vremea filosoful Wang. Poate pentru a prepara oare care curse? Un Tai-ping bătrân trebuia să aibă la îndemână diferite moduri de a ucide un om. De aci, curiozitatea, și prin urmare, un nou element de interes.

Dar, profesorul și școlarul se întâlneau mai tot-de-auna la aceeași masă. Se înțelege că nu se făcea nici o aluziune la viitoarea-le situațiune de omoritor și omorît. Ei vorbeau cu totul de alte lucruri. Wang, mai serios ca în tot d'auna, jucându-și ochii sub lentilele ochelarilor săi, nu părea căușă le puțin a fi stăpănit de o ocupațiune. El care fusese vesel și vorbitor, devenise trist și tăcut. Altă dată era mîncăcios, ca un filosof cu stomachul fără fund, și acum bucatele delicate nu 'i mai plăceau, vinul de Chao-Chigne rămănea neatins în paharul său.

Kin-Fo făcea cu totul altfel: el nu 'și lăsa nici o poftă neîndestulată; mănca din toate bucatele, și bea din toate vinurile; așa că pofta lui era mai dezvoltată ca orî când și stomachul îi digera de minune. De sigur; bătrenul omorător al regului nu putea să aleagă otrava drept armă în contra elevului său; cu toate acestea victima era datoare să nu se dea înlăturî de la orî ce uneltire.

Wang avea toate înlesnirile ca să 'și îndeplinească sarcina. Ușea camerei, în care dormea Kin-Fo era tot-d'auna deschisă. Filosoful putea să între seara și noaptea, să 'l lovească în somn s'au deștept. — Kin-Fo dorea numai un singur lucru: să 'l lovească repede și drept la inimă.

Dar Kin-Fo avea destule emoțiuni, și chiar în primele nopți el se obișnuise foarte bine să aștepte lovitura fatală, așa că dormea liniștit și se scula de dimineața vesel și ușor. Această nu putea să urmeze mult timp.

Atunci îi veni ideea, că poate Wang nu voește să 'l omoare tocmai în casa, în care fusese priimit și ocrotit de tatăl său. El se hotărî să 'i dea prilej într'un loc afară din oraș, să se plimbe prin locuri singure, și să întârziand până pe la a patra veghere, în cele mai pustii străzi, sau în le orașului Schang-Hai. El rătăcea prin acele străzi strămte și întunecoase, prin care intra în vorbă cu bețivi de tot soiul, și de unde se întorcea acasă tocmai aproape de ziu, nevătămat, vesel, — fără chiar să fi observat în urma sa pe nedespărțitii Creg și Fry, care 'l pîndeau neconținut, ca să-l vie în ajutor la orî ce întâmplare.

Dacă lucrurile ar fi urmat mult timp astfel, Kin-Fo s'ar fi obișnuit cu noua sa viață și grijile s'ar fi întors din nou să 'l neliniștească.

Treceau multe ore, și une orî lui Kin-Fo nici prin gând nu-i trecea că este un condamnat la moarte!

Cu toate acestea, într-o zi, la 12 Mai, întâmplarea îl făcu să simțã oare care emoțiune. Intrând încet în odaia filosofului, îl văzu cum încerca cu degetul ascuțișul unui pumnal, muiându 'l din când în când într'o sticlă cu o licoare verzue.

Wang, nu văzuse pe Kin-Fo intrând, și jucând pumnalul în mână, îl clatina mereu, ca să se asigure dacă e îndestul de tare. Se părea că tot sângele 'i se grămădise pe față.

În sfârșit, cugetă Kin-Fo, până azi 'mă-a fost...

Și el se retrase încet, fără a fi nici văzut, nici auzit de Wang.

Kin-Fo nu eși toată ziua din casă... Filoșul ănsă nu mai apărea.

Kin-Fo se culeă; dar, a doua zi, se deșteptă tot sănătos.

Atăta emoțiune zadarnică! Era ceva plictisitor pentru bietul chinez. Tre cuseră zece zile. Wang ănsă avea un termen de două luni, ca să îndeplinească faptul.

De sigur e un fricos, își zise Kin-Fo. I-am dat un termen prea lung.

Și el cugetă că vechiul Tai-ping se moleșise în plăcerile nesfârșite ale Yamenui seü.

Din acea zi, Wang, începuse a fi mai turburat, mai îngrijat. El pleca și se întorcea, ca un om ce nu 'și mai găsește loc. Kin-Fo observă chiar că filoșul făcea dese vizite locașului funebru al strămoșilor, în care se afla prețiosul sicriü, adus din Liao-Tchéou. El află de la Sun, — negreșit după un respectabil bacșiș, — că Wang poruncise să șteargă și să scuture mobilele în chestiune, și să le pregătească pentru un timp apropiat.

„Ce bine va dormi stăpânul meu!...” mărturisea Sun, că ar fi zis filoșul.

Adăogire, căiă mări bacșișul lui Sun.

Într-o zi, Wang nu s-a năvălit în nimic în aceste zile. El a fost foarte însemnător.

Într-o zi, Kin-Fo dădu-se, era încă sub impresiunea unor vici neplăcute. Prințul Yen, marele judecător al infernului chinezesc, îl condamnase ca să nu se arate înaintea lui, decât după ce vor trece încă o sută de ani pe orizontul Cerescului Imperiü. Încă un secol de viețuire!... Încă un secol!..

Deci, Kin-Fo era foarte supărat, căc i se părea că toate 'i sunt în potrivă. Sun venise spre-a 'i ajuta să se îmbrace. Stăpânul seü îl primii foarte aspru.

— Du-te la dracu! strigă el. Piei din ochii mei! Dobitocule!

— Stăpâne...

— Fugi, îți zic!...

—Nu!... Nu plec, răspuse Sun, nu plec până ce nu 'ți voi spune...

—Ce?..

—Că D-ul Wang..

—Wang!... Ce a făcut Wang?... întrerupse repede Kin-Fo, luând pe Sun de coadă. Ce-a făcut?... Răspunde!

—Ne a poruncit să ducem sicriul în chioșcul *Lungului tram*, și..

A făcut asta!... strigă Kin-Fo, cu fruntea înseninată. Aide Sun, du-te; -- Ține, iată-ți bani pentru tine, și du-te repede, să se îndeplinească toate poruncile lui Wang!

Apoi, Sun plecă, mormăind printre dinți:

—De sigur, a mebnit bietul meu stăpan; cu toate astea nebunia lui e câștigătoare pentru mine.

De astă dată Kin-Fo nu mai avea nici o îndoială. Demnul Tai-ping voia să 'l loviască în chioșcul lungului traiu, unde chiar el hotărâse să 'și ridice viața. Negreșit, acolo trebuia să 'i ceară o întâlnire și trebuia să fie la timp. Planul era minunat.

Cât de lungă se păru ~~acea~~ zi lui Kin-Fo. Pendula ceasornicului nu se mai mișca cu iuțeala sa obicinuită. Limbile înghețaseră pe cadranul său.

În fine sosi și sfințitul S are ui, și începu cu încetul se făcu noapte

Kin-Fo intră în chioșc. cu gând să nu mai iasă nici dată. Se așeză pe un divan moale și așteptă.

Atunci toate amintirile vieții sale nefolositoare trecură prin mintea lui grijile, dezgustul tot ce bogăția nu putuse să învingă, tot în fine trecu prin creierul său

O singură rază lumina această viață care rămăsese fără urmă în perioada sa de bogăție. Afecțiunea ce avea Kin-Fo pentru tânăra văduvă din Pek ng. Acest simțiment îi înduioșă inima, atunci când ultimele ei bătăi trebuiau să înceteze. Dar ce putea să facă! Să trăiască cu densa în sărăcie, în mizerie! Nu! Nici odată!

În a patra veghiere, când toată natura doarme, când totul pare neînsuflețit, Kin-Fo simți cele mai vii emoțiuni. El ascultă cu băgare de seamă. Fără îndoială, Wang se aștepta să îl găsească dormind și să îl lovească de o dată.

Și atunci, un fel de fierbere se născu într'nsul. Îi era frică, cu toate acestea dorea ca Wang să se rate cât mai curând.

Ziua însă apăru din nou.

Ușa chișului se deschise.

Sun îl aducea o scrisoare.

—Foarte urgentă! zise servitorul.

Kin-Fo avu o presimțire. El deschise scrisoarea, ce avea timbrul din San Francisco, o ceti repede și repezindu-se pe ușa afară:

Wang!... Wang!... strigă el.

Intr'o clipă ajunse în odaia filosofului.

Wang nu era acolo. Wang nu dormise, ca de obicei, în odaia lui. Toți servitorii alergară la strigătele stăpânului lor, căutară pretutindenî pe Wang, dar el dispăruse.

CAPITOLUL X.

Oreg si Fry sunt prezentați lui Kin-Fo.

—Da, domnule Bidulph, o singură lovitură de bursă, o lovitură americană, zise Kin-Fo agentului principal al societății de asigurare.

Onorabilul William I. Bidulph surise ca un om ce cunoștea asemenea tertipurî.

—Intr adevăr, farsa a fost bine ticluită, căci toată lumea era incredințată de faliment.

—Până și corespondentul meu, răspuse Kin-Fo. Fals faliment, domnule, falsă noutate! Opt zile în urmă plățile continuau la ghișet. Afacerea era terminată. Acțiunile scăzute cu 4⁰%, fuseseră cumpărate de banca centrală, și, când directorul general fu întrebat de aceea ce ar da falimentul: „O sută șapte-zeci și cinci la sută, răspuse el cu multă bună voință. Iată ce 'mî-a scris corespondentul meu în această scrisoare, pe care o primii chiar azi dimineață, când crezându-mă ruinat eram să...”

—Să te ucizi? zise William I. Bidulph.

—Nu, răspuse Kin-Fo, eram să fiu asasinat.

—Asasinat!

—Cu autorizațiune scrisă, asasinat cu învoiala mea, care v'ar fi costat...

—Două sute mii de dolari, răspuse William I. Bidulph, de oare-ce toate cazurile de moarte erau asigurate. A! Te-aam fi regretat mult, scumpul meu domn...

—Pentru capitalul întreg?...

—Și pentru dobânzi!

William I. Bidulph luă mâna clientului său și o strânse afectuos ca un american.

—Dar nu înțeleg de loc... adăogă el.

— Veî înţelegere, răspunse Kin Fo.

Şi el îi povestî înţelegerea ce avusese cu un om, care trebuia să 'î curme zilele. Îi spuse că acel om avea la densusul o hârtie formală, ce 'l scutea de or-ce urmărire din partea justiţiei.

— Şi acest om îţi era prieten? întrebă agentul principal.

— Da, prieten răspunse Kin Fo.

— Şi va să zică, din pr'etenie se hotărîse să te asasineze?

— Din prietenie, saū, cine ştie, în urma unei bune socoteli... Moartea mea îi asigură cinci-zeci mii de dolari.

— Cinci-zeci mii de dolari! strigă William I. Bidoulph. Va să ică Wang trebuia să fie asasinul?

— Chiar el.

— Un filosof! Nu cred! Nicî odată nu s'ar fi învoit...

Kin-Fo era ga a să răspundă:

„A est filosof este un Tai-ping. În jumătatea vieţii sale el a comis mai multe omoruri decă ar fi trebuit ca să ruineze casa Centenariei, dacă toţi omorîţii ar fi fost clienţii ei. Într-un timp de opt spre-zece ani el ştiuse să pue friū instinct lor sale feroase dar, astă-z când ocaziunea 'î se prezintă, când mă crede r'nat şi hotărît de a muri, când ştie că după moartea mea poate deveni avut, nimic, nimic nu 'l ai opri...“

Dar Kin-Fo nu spuse nimic d'n toate acestea. De sigur, ar fi compromis pe Wang, şi apoi William I. Bidoulph 'l-ar fi denunţat numai decăt guvernatorului ca pe un fost Tai-ping. Aceasta ar fi fost un bun răspuns pentru Kin-Fo, fără indoială; dar ar fi fost moartea filosofului.

— Atunci, zise agentul societăţii de asigurare, un singur lucru mai e de făcut.

— Care?

— Să previi pe Wang că 'ţi-ai luat hotărîrea şi să rupi scrisoarea care 'ţi-ar putea fi periculoasă.

— E prea târziu, răspunse Kin-Fo. Wang a dispărut de erî, şi nimenî nu ştie unde se află.

— Hm! făcu agentul p'incipal, cu un aer îndoişos.

El privi cu multă băgare de seamă în ochii clientului său.

— Şi acum, scumpe domnule, nu mai ai poftă de a muri? îl întrebă el.

— Negreşit că nu, răspunse Kin-Fo. Lovitura băncei centrale a Californiei a îndoit aproape averea mea, şi am pus de gând să mă însor. Dar mai întâi trebuie să găsesc pe Wang, saū, cel puţin, să aştept până va trece termenul în care am hotărît să mă asasine.

—Și când expiră acest termen?

—La 25 Iunie anul curent. Și în acest timp casa Centenariei este încă în pericolul unei mari pierderi. Rămâne dar la dânsa să ia m. urile cuven te...

—Și să găsească pe filosof, răspunse onorabilul William I. Bidulph.

Agentul se plimbă cât-va cu mâin le la spate și apoi reluă:

—Ei bine, îl vom regăsi, chiar de-o fi intrat în mijlocul pământului. Dar, până atunci, Domnule, ești oprit în contra ori cărei încercări de a te sinucide, de și avem și noi grijă despre aceasta.

—Nu te înțeleg! zise Kin-Fo.

—Din ziua de 30 Aprilie, în care ați semnat polița de asigurare, doi din agenții mei te-ați urmărit pas cu pas, ă cuno cît toa e locurile pe unde ai fost, au știut tot aceia ce ai făcut.

—N'am băgat de seamă toate acestea.

—Oh!... Agenții mei sunt foarte dibaci. Dacă 'mî dai voe, țî 'i po prezinta, mai cu seamă că n'au nevoie să se mai ascunză, afară numai, dacă vor trebui să te apere în potriva lui Wang.

—Cu plăcere! răspunse Kin-Fo.

—Creg Fry, trebuie să fie alături, de oare-ce D ta ești aci.

Și William I. Bidulph chemă:

—Creg-Fry!...

Creg și Fry erau într'adevăr în do ul ușei secrete. Ei urmăriseră pe clientul Centenariei până în birou și 'l așteptau să iasă.

—Creg-Fry, zise atunci agentul principal, până la expirarea termenului poliței, nu veți mai apăra pe Domnul în contra lui însuși, dar în con ra unui amic al său, filosoful Wang, care s a însărcinat să l asasine, trebuie să fiț-gata la iī-ce moment.

Și nedespărțiții agenți fură puși în cunoștința afacerii. Ei nțeleseră și cultară instrucțiunile. Bogatul Kin-Fo era pe seama lor; și el n'ar fi putut ă aibă servitor mai credincioși.

Două lucruri mai rămăneau de făcut, după cum hotărâse agentul principal: sau Creg și Fry să aibă grijă ca filosoful să nu atin_ă nici fir din părul lui Kin-Fo, sau mai bine să găsească pe Wang și să-i re a scrisoarea, spre a fi anulată.

—Prima parte e mai grea, zise K'n Fo ăci Wang poate ajunge până la mine neimpedat de nimeni, de oare-ce casa mea este ca ș a sa. Trebuie dar să 'l găsim cu ori-ce preț.

— Ai dreptate, răspuse William I. Bidulph. E mai bine să căutăm pe Wang, și te asigur că l vom găsi.

— Mort său... zise Creg.

— Viu! termină Fry.

Nu!... V ũ!... strigă Kin-Fo. Nu voiŭ ca Wang să moară din cauza mea! Creg-Fry, adăogă William I. Bidulph veŭți răspunde de clientul nostru încă în termenul de 77 zile. Până la 30 Iunie viitor Domnul valorează pentru noi două sute de mii dolari.

În urma acestora clientul și agentul principal se despărŭiră. Zece minute după aceea, Kin-Fo, escortat de cei doi păzitori neobosiŭți, reintră în yamenul său.

Lui Sun nu i păru de loc rău văzând pe Creg și pe Fry îns alându-se într'un mod oficial în casa s ăpanului său. N greșit, mai multe e întrebări valoraŭ o sumă și n ai mare. Afară de acestea însă, stăpanul său reluându-și iar obicinuita viaŭă, trebuia să sgălŭuiască din nou pe leneșul servitor. Sărmanul Sun!... El nu știa la ce era să se aștepte n viitor!...

Kin-Fo avu cea d'ntă'ŭ grijă să *fonografeze* la Peking și să anunŭe pe logodnica sa, că devenise mai bogat ca înainte. Tena veduvă auzi din nou vocea, pe care crezuse că n'o va mai auzi nici odată. El trebuia s o revază. Și cel mult în a șaptea lună trebuia să fie lângă dânsa, pentru a n o mai părăsi nici odată; căc dacă nu se învoise s o lase în mizerie, nu voia acum să se învoiască a o lăsa veduvă.

O complectă r acŭiune se făcuse în ideile lui Kin-Fo, ndată ce devenise de patru ori milionar, mulŭumită fructuoasei operaŭiuni a Bănce Centrale din California. El se hotărâse să t âiască și încă bine. Douăzeci de zile pline de emoŭiuni îl metamorfozaseră. Nici *mandarinul* Pao-Schen nici comerciantul Yin-Pang nici veselul Tim, nici Hual literatul n'ar fi putut recunoaște într' ênsul pe nepăsătorul amfitrion, de care știm că se despărŭiră la plecarea lui din Canton. Wang chiar el, dacă l-ar fi văzut, n'ar fi putut crede ochilor să. Dar el dispăruse, nelăsând nici o urmă. Poate nu avea de gând să se mai ntoarcă la yamenul din Shang-Hai. Iată o grije din cele mai mari pentru Kin-Fo, ată o sarcină din cele mai grele entru cei doi agenŭi ai Centenariei.

Trecuseră opt zile după aceea, veni ziua de 24 Mai și nici o noutate despre filosof, toate încercări e de a l găsi rămaser zadarnice. În z dar Kin-Fo, Creg și Fry răscoliseră teritoriul concesiunilor, târgurile, infundături , împrejurimile orașului. În zadar cel mai bun gen al poliŭiei se pusese în urmărire. Fi o oful nu e găsea nicăeri.

Cu toate a estea Creg și Fry, din ce în ce mai îngrijaŭți, înmulŭiau planurile

de căutare. Nicî ziua, ni î noaptea ei nu 'și părăsiau clientul, fie când mîncă fie când dormea. E voiră chiar să 'l îmbrace în r'o cămașe de fer, ca să fie ferit de lovitura vr'unui pumnal și l sfătuiră să mănânce umaî ouă de găină, cari nu puteau să fie otrăvite.

Kin-Fo, l-ar fi trimis să se plimbe Pentru ce oare să se închiză în timp de două luni, la caprițiul agenților Centenariei, sub cuvînt că el valorează două sute mii de dolari.

Atunci, William I. Bidulph, practic ca în tot d'auna, pr puse clientului său să 'l restituie prima depusă și să r pă polița de asigurare.

—Nu pot!... răspuse scurt Kin-Fo, polița s'a făcut odată și n'o vom rupe decât la termen.

—Fie, zise agentul principal fie!... Ai dreptate. Nimeni nu te va păzi mai bine ca noi.

—Și încă atât de eftin!... răspuse Kin Fo.

(Va urma)

Th. M. Stoescu.

„LUPTA PENTRU LUMINA“

„LUMINA PRIN LUPTA“

SOCIETATEA REVISTEI LITERATORUL

Alegerea D-lui V. Al. Urechiă, ca președinte de onoare al Societății

PROCES-VERBAL

Sub-semnații primind sarcina de a întocmi comitetul general al Societății Revistei Literatorul, conform art. 9 din statut,—în calitate de membri activi, proclamăm comitetul alcătuit și Societatea de constituită.

Pentru care s'a dresat prezentul proces-verbal, astăzi la 1 Ianuarie anul 1883.

Vice-Președinte, **Al. A. Macedonski.**

Administrator, **Th. M. Stoescu.**

Secretar General, **Stelyan Grozea.**

MEMBRI

D-na Antoănetta G. Delgeanu
 Ștefan Velescu
 Christodol Suliotis
 Ioan Rădoiu
 N. Țincu

Locot. Carol Scrob
 D. D. Racoviță
 Th. P. Jereghie
 Maurice Kohen
 Locot. I. N. Iancovescu
 D. C. Teleor.

În urma constituirii Societății, membrii Comitetului General procedează la alegerea președintelui de onoare și proclamă, cu unanimitate de voturi, pe d-nul V. A. Urechiă ca președinte de onoare al Societății Revistei Literatorul, dresând a pune un proces-verbal.

Comunicându-se Comitetelor parțiale din Capitală și tutulor Comitetelor județene deciziunea Comitetului General, prin care se alege D-nul V. A. Urechiă ca președinte de onoare al Societății, toate grupurile dresază în consecință următorul proces-verbal:

PROCES-VERBAL

Comitetul General al Societății Revistei Literatorul a decis în unanimitate de voturi să aleagă ca președinte de onoare pe D-nul V. Al. Urechiă.

În urma acestei comnuniții, membrii Comitetului General au ratificat cu unanimitate de voturi deciziunea Comitetului General și proclamă pe D-nul V. Al. Urechiă ca președinte de onoare al Revistei Literatorul.

Pentru care s'a dresat prezentul proces-verbal, ce se va înainta Comitetului General spre regulă.

Făcut astăzi la ... etc.

COMITETELE PARTIALE ȘI JUDETENE

Comitetul Parțial No. 1

din BUCUREȘTI

Președinte, Th. P. Jereghie

Vice-Președinte, M. Botez

Membrii, { Th. Stroescu
 I. Orzărescu
 C. Carabelea

Comitetul Parțial No. 2

Președinte, G. S. Alecsandrescu

Vice-Președinte, Al. Georgescu

Secretar, A. Catopol

Membrii, { Gh. Tănăsescu
 N. P. Nancovici
 I. Marinescu
 D. I. Stroiță

1) Numele orașului.

Comitetul Parțial No. 3

Președinte, **Maior Const Petroniū**

Comitetul Parțial No. 4

Președinte, **Ștefan Ionescu**

Comitetul Parțial de D-șoare

Președintă, **D-ra Victoria Roșescu**

BRAILA

Președintă, **D-na Victorine Vulcof**Vice-Președintă, **D-na Alecsandrine Filoti**Secretară, **D-na Maria G. Lupașcu**Membre, { **D-na Maria I. Filoti**
D-ra Olimpia Vulcof

BRAILA

Președinte, **Al. G. Djuvara**Vice-Președinte, **Mihail Demetrescu**Secretar, **C. Antonescu**Membrii, { **Dr. I. Zilberstein**
Dimitrie Chiriac
Panait Gheorghe

BACAU

Președinte, **N. I. Biberi**Vice-Președinte, **S. Teut**Secretar, **I. Teodoru**Membrii, { **G. Baroncea**
Ghiță I. Ionescu
Gheorghe Arap

BĂRLAD

Președinte, **George Stoenescu**Vice-Președinte, **Emil Ioachimovici**Secretar, **G. G. Plesnilă**Membrii, { **G. I. Bahrin**
V. D. Zaremba
Vasile Nacu

BUZEU

Președinte, **N. R. Davidescu**Vice-Președinte, **M. A. G. Botez**Secretar, **N. Ioanid**Membrii, { **C. M. Simionescu**
Nae N. Drăgan
D. I. Velescu

CRAIOVA

Președintă, **D-na Cecilia F. Stăncescu**

CRAIOVA

Președinte, **George Buzoianu**Vice-Președinte, **George Bucureșcu**Secretar, **Nicolae Rădulescu**Membrii, { **Mihail Strejescu**
Carol Litareczek
Edmond Wincenz

CRAIOVA

Președinte, **N. P. Romanescu**Vice-Președinte, **I. Nicolescu**Membrii, { **Locot. C. D. Toplicescu**
C. N. Vasilescu
Al N. Seulescu

CERNA-VODA

Președinte, **Dr Chr. Damian**Vice-Președinte, **Iconomul I. Rășcanu**Secretar, **V. Singurof**Membrii, { **P. Stanciof**
I. Bauof
N. Casiadi

CONSTANȚA

Președinte, **Maior Dr. S. Corvin**
 Vice-Președinte, **Căpitan Alecsandrescu**
 Secretar, **P. Mihălescu**

Membrii, { **I. Iordănescu**
Eug. Cosmiadi

DRAGAȘANI

Președinte, **Al. E. Anino**
 Vice-Președinte, **Nae Bonciu**
 Secretar, **Dimitrie Constantinescu**

Membrii, { **Ioan Mihăilescu**

GALAȚI

Președinte, **D-na Ecaterina Singurof**
 Vice-Președinte, **Const. P. Schelety**
 Secretar, **Const. Șerbescul**

Membrii, { **Dr. H. Casasovicî**
I. G. Păunescu
Const. Apostolu

GIURGIU

Președinte, **Nicu N. Manicatlidi**
 Vice-Președinte, **Christ. Demetrescu**
 Secretar, **M. N. Periețeanu**

Membrii, { **N. Partenescu**
C. I. Stoicescu
Sub Locot. I. Iliescu

HARSOVA

Președinte, **Gr. Crețescu**
 Vice-Președinte, **Brutus Cotovu**
 Secretar, **D. V. Crăciunescu**

Membrii, { **Vasile Zvonesky**
I. Burnescu
Andreiș Dan

NEAPOLI

Președinte, **V. Christoforeanu**
 Vice-Președinte, **Christ. Petrescu**

OSTROV

Președinte, **Petru Oprea**
 Vice-Președinte, **Al. Borănescu**
 Secretar, **P. Popescu**

Membrii, { **D-ra Ecat. Stroiță**
D. Cociu
Ioan D. Coraffa

PLOEȘTI

Președintă, **D-na Eliza I. Christescu**
 Vice-Președintă, **D-na Olimpia N. Petrescu**
 Secretar, **I. D. Chr'țescu**

Membrii, { **I. I. Polichroniade**
Toma D. Christescu
Vasile Ștefănescu

PARIS

Președinte, **M. N. Seulescu**

PAMNICU-VALCEA

Președintă, **D-ra Caliopei Dr. Zogr. fos**
 Vice-Președinte, **H. St. Daidescu**
 Secretar, **Sub. Loc. Al. Zugăvescu**

Membrii, { **D-na Elena Iăceanu**
Deni. Bălăceanu
Th. Florescu

PAMNICU-SARAT

Președinte, **Ulise Cariady**
 Vice-Președinte, **D-na Sofia Mărgăritescu**
 Secretară, **D-r. Areie Cariady**

Membrii, { **D-na Irina Dr. Iopescu**
Gheorghie Leonida

SLANIC

Președinte, **Al. Slăniceanu**
 Vice-Președinte, **M. Theoharescu**
 Secretar, **Șpirea Rădulescu**

Membrii, { **Th. C. Balotescu**
Anton Georgescu
D. Voiculescu

SLATINA

Președintă, **D-na Eliza Mirescu**
 Vice Președintă, **D-na Zinca G. Stoenescu**
 Secretară, **D-na Ana Georoceanu**
 Membre, { **D-ra Apîta Demetrescu**
 „ **Adela Leca**
 „ **Alecsandrina Lupescu**

TURNU-SEVERIN

Președinte, **N. Cutcudache**
 Vice-Președinte, **D-na Flena Numian**
 Secretar, **Aristide Anastasiu**
 Membrii, { **D-na Teodora Tiutorescu**
 „ **Gh. Gh. Barborici**
 „ **Gh. D. Călinescu**

In urma acestora, un număr însemnat de membrii onorifici ai Societății, — pe anecse speciale ale procesului verbal, — aderă la alegerea președintelui de onoare in persoana d-lui V. A. Urechia.

Membrii onorifici ai Societății Revistei „Literatorul“

București

D nu General Davila
 „ Dr. A. Fotino
 „ Al. A. Niculescu
 „ Crătunescu N.
 „ Colonel Radu Mihai
 „ Colonel Filitis
 D nu Vasile Porumbaru
 „ Moscu Aschei
 „ George I. Bombă
 „ C. Christescu
 „ I. Eliade Rădulescu
 „ G. Nicolescu
 „ Em Rosenthal
 D-na Zoe Stănescu
 D-nu G. Arion
 „ George Sion
 „ Ch. Nedelcovici
 „ Dr. S. Stănescu
 „ A. L. Calenderu
 „ Evlogh'e Gheorghiu
 „ A. Schlesinger
 D-nu Zancof

I. S. Manoach
 „ General I. Em. Florescu
 Prea Sf. Sa Mitropolitul Primat Calinic Miclescu
 Sf. Sa Protopopol Theodor (†)
 D nu Serurie
 „ Petre grădișteanu
 „ General Savel Manu
 „ Const. Boerescu
 „ I. Poenaru Bordea
 „ I. Petrescu
 „ C. Stoyanescu
 „ I. Mărgăritescu
 „ Neculae Crețulescu
 „ Iosif A. Ciurea
 „ C. Stănescu
 „ Ghebauer
 „ Vasile Blehan
 „ Maior Alecsandrescu
 „ Locot.-col. Doiculescu
 „ Simion Mihăil scu
 „ I. Manliu
 „ Ch. Ioanin

D-nu I. Spartali
 „ Stefan Olhovschy
 D-ra Smaranda Grecescu
 „ R. Constantinescu
 D-nu C. Leca
 „ C. Ghica Simionescu
 „ G. Stroescu
 „ Aron Florian
 „ Eustatiu
 „ Ioan Cârlova
 „ Gr. Cerchez
 „ Dr. C. Stăuceanu
 „ I. N. Dimitrescu
 „ Balabun
 „ Mina S. Minovici
 „ Eduard Leboeuf
 „ A. Fialcofski
 „ Gr. Capșa
 „ D. Marinescu Brigadiru
 „ S. Halfon
 „ Gutman Viesner
 „ Dr. Blumenfeld
 „ Popini
 „ G. V. Cordea
 „ Ioan Panu
 „ I. Niculescu
 „ Emanoil Lahóvary
 „ D. Protopopescu
 „ G. Diamandopol
 „ I. Dănescu
 „ N. Ciuculescu
 „ Leon Guttman
 „ V. N. Beșlegeanu
 „ C. Pavelescu
 „ Al. Slătineanun
 „ Sub.-Loc. Vătăjescu
 „ D. Serachitopol
 „ H. Vartha
 „ Emil Costinescu
 „ Dr. Sărgiu
 „ Ioan C Brătianu
 „ Procopie Rădulescu
 „ Stefan Fălcoianu

D-nu Francisc Vihler
 „ A. Popovici
 „ Paul Scorțeanu
 „ Iulius Szeculici
 „ Gr. Androneșcu
 „ Pandrav
 „ C. Marcovici
 „ Bolintineanu
 „ A. Davidel
 „ A. Spirescu
 „ Brezeanu
 „ A. Săvulescu
 „ N. R. Danielescu
 D-ra Janette Ocseberg
 D-na Maria Neuman
 D-nu Petre Constantinescu
 „ Lazăr Schatz
 „ Căp. M. Băjescu
 „ Benzal
 „ Gr. Arghiropol
 „ Hagiadi
 „ Mehedințeanu
 „ C. Eftimiu
 „ Lazarovici
 „ Iancu Angelescu
 „ G. L. Paucescu
 „ M. Moisescu
 „ I. Condeescu
 „ B. Bizone
 „ S. Constantinescu
 „ Al. Grabovschi
 D-na Maria Ghenonici
 „ Cleopatra Amira
 D-nu Nicolae Blaremburg
 „ B. Blumenfeld
 „ I. A. Dumitrescu
 „ Gr. M. Manu
 „ Al. Coadă
 „ Petriche Ioan
 „ Anton Vastely
 „ M. Peretz
 „ Gr. Angelo
 „ Col. Algiu

- D nu C. I. Cardas
 „ Jean Lepri
 „ A. S. Gold
 „ M. Rozenfeld
 „ H. Rănișteanu
 „ Dimitrie Popovici
 „ Gr. Lahovary
 „ Al. P. Dimăncea
 „ P. Traian
 „ Dimitrie Saicovici
 „ J. Rănișteanu
 D-ra E. Nicolaescu
 „ Maria Baronzi
 D nu Gr. Olănescu
 „ G. N. Lahovari
 „ Podhaiski
 „ Theodor Demetrescu
 „ D. St. Rașianu
 „ Ioan Busnea
 „ Dimitrie Sturza
 „ G. S. Constantinescu
 „ I. P. Balanoglu
 D-nii Frați Rozenzveig
 D-nu Gr. Panaiotescu
 „ August Clavel
 „ Vasile Rusănescu
 „ D. Schartzman
 „ Boroschnay
 „ P. S. Aurelian
 „ Col. Candiano
 „ M. C. Florențiu
 „ D. Cariașdi
 „ Al. Degre
 „ Col. I. Greceanu
 „ Trausch
 „ Em. Moțățeanu
 „ Ioan Mala
 „ G. Marian
 „ Gr. Fălcoianu
 „ Zahariea Popescu
 „ C. D. Pilide
 „ George Chițu
 „ I. Marghiloman
- D nu G. Vernescu
 „ Ioan I. Anide
 „ Ene Bozianu
 „ D. Vărdala
 „ Vărnăv
 „ Scarlat I. Ghica
 „ Stoica Duțulescu
 „ Stefan Hepites
 Sf. Sa Părintele Barbu Niculescu
 D-nu Dr. N. Calenderu
 „ G. I. Belian
 „ Theodor Iconomu
 Sf. Sa Părintele G. Enăceanu
 „ „ „ N. Cezărescu
 D-nu Căp. C. Ciuflea
 „ Ștefan Coengiopol
 „ Sava Șoimescu
 „ Ignăț Harman
 D-na Elena Slătineanu
 „ Felicia M. Petrescu
 D-nu Gr. G. Gelian
 „ Ioan Muler
 „ I. N. Ionescu
 „ G. Stoianescu
 „ Tanolla
 „ M. Ciocardiea
 „ G. Bărsan
 „ Ioan Eustațio Telepis
 „ Carol Stork
 „ N. Colaro
 „ Maior C. Alecsandrescu
 „ D. Brătianu
 „ C. Toncoviceanu
 „ C. Lupescu
 „ Scarlat C. Moscu
 „ Dimitrie Ionescu
 „ D. Vormser
 „ Ioan Răducanu
 „ Petre Radovică
 „ Gheorghe Paraschivescu
 „ H. Petrino
 „ D. N. Marinescu
 „ A. Frank

D-nu Const. Mironescu
 „ C. Lehliu
 „ G. A. Grigorof
 „ M. Averescu
 „ P. Dancovici
 „ Sachelarie
 „ Toma Georgiade
 „ Eugeniu Topoloveanu
 „ A. Lucașevici
 „ I. Cobilovici
 „ Ioan R. Boroșiu
 „ Chiriță Vasilescu
 D-na Ecaterina Fleva
 D-șoara Ciuculescu
 D-nu D. Militeanu
 „ D. Rădulescu
 „ Const. Christescu
 „ Scarlat Otolescu
 „ N. Hărjaș
 „ I. Costescu
 „ N. Ionescu
 „ George Cornhoffer
 „ D-r. N. Georgescu
 „ D-r. S. Mendelsohn
 „ Ioan T. Dancovici
 „ D-r. N. G. Cherembach
 „ Dr. Al. Boicescu
 „ Loct. Paul Simici
 „ P. T. Georgescu
 „ D. Radeș
 „ Costinescu
 „ I. Wertheimer
 „ F. Yeschek
 „ Căp. Const. Cică
 Principele Dem. Gr. Ghica
 D-nu M. Gogălniceanu
 „ N. Drăgulănescu
 „ Loc. Săndulescu
 „ Căp. I. A. Manolescu
 „ Maior Al Ștefănescu
 „ Căp. D. Dănescu
 „ Loct. Christ. Constantinescu
 „ Col. G. Bengescu

D-nu Col. G. Gheorghiu
 „ Sub. Locot. D. Ciuvică
 „ A. T. Rădulescu
 „ Mihail S. Minovici
 „ Sub. Locot. N. Lascu
 „ Col. Robescu
 „ Al. Simionescu
 „ Isac M. Levy
 „ M. Schwartz
 „ N. Teșes
 „ Aristid Iconomu
 „ G. N. Bauu
 „ P. Pelteki
 „ Locot. Const. Hariton
 „ Em. Poenescu
 „ Dr. H. Erdreich
 „ Al. M. Teișeanu
 „ Sub. Locot. N. Sp Săulescu
 „ Albert Bauer
 „ Ioan Rădoiu
 „ Trandafir Djuvara
 „ Anton Kneisel
 „ G. Hăgău

Iasi

Printu Gr. M Sturza
 D-nu I. Caragiani
 Prea Sf. Sa Mitropolitu Moldovei
 D-nu Iacob Neuschotz
 „ Leon Daniel
 „ I. Ch. Daniel
 „ Albert E. Daniel
 „ Const. G. Theoharie
 „ M. Pozner
 „ G. N. Lipan
 „ Vogoride
 „ D-r. Rizzu
 „ Culliano
 „ V. Gheorghian
 „ Gusti
 „ Pruncu
 „ N. Constantiniu

D-nu D-r. Agapi
 Loc. Col. Petrovan
 „ Manoliu
 „ Vasiliu
 D-na Eliza Litteanu
 „ Elena Măzescu
 D-nu Clarici
 D-soara Natalia I. Bogdan
 D-nu Dimitre Lăzărescu
 „ Budișteanu
 „ Theodor Vasiliu
 „ Theodor urada
 „ Loc. Iulius Flavian
 „ Iorgu Iorga
 „ V. M. Bulă
 „ Theodosie Protopopescu
 „ G. Can em' r
 „ H. L. Barach
 „ D-r. A. Fătu
 Em. Mierlescu

Craiova

D-nu Col. Baron Sachelar' e
 „ Mihail Zavaiof
 Sf. Sa Păi ntele Brănescu
 D-na Sita Pop scu
 „ Matilda Papasu
 „ Elena General Anghelescu
 „ Maria Brătășeanu
 „ Zoe Marcu George
 „ Elena Vercescu
 „ Demetriadi
 „ Mariana Măldăre cu
 D-soara Amelie Corenti
 Ec' terina Roman
 D-nu Loc. Dimitrie Proicea
 „ Col Logadi
 „ Ștefan Petrescu
 „ Const. ' es ianu
 „ George Dprescu
 „ B. Căoianu
 „ Ioan Faur
 „ Toma Marocneanu

D-nu Căp. I. Băjoiu
 „ Anton Brăiloiu
 D-nu Dr. Cernătescu
 „ Bumbăciță
 „ Al. Drăgoescu
 „ Vasile Vangheli
 „ Gustav Arnold
 „ Petre Chițu
 „ Const. Ciocazan
 „ Ionascu
 „ Golumbeanu
 „ Sava Șomănescu
 „ Sub. Loc. Stanomir scu
 „ Sub. Loc. Dobrescu
 „ Căp. N. Todorini
 „ Sub. Loc. Pazu
 „ Saul Samitka
 „ Dr. Ioan Rațiu
 „ Gr. Stoenescu
 „ I. P. Părvulescu
 „ Panache Nirulescu
 „ I. Selageanu
 „ Rădulescu
 „ A. M. Strap
 „ I. C. Peșiacof
 „ I. L. Beculescu
 „ Basil I. Gebescu
 „ M. Măldărescu
 „ Const. Valerian
 „ Mauiciu Vechler
 „ Ulise Boldescu
 „ Sterie Socolescu
 D-na Eliza Crețeanu
 D-nu Ștefan Mețulescu
 „ Const. G. Pisocof
 „ August Pisocof
 „ Nicolae Geblescu
 „ Căp. Christescu
 „ Nicolae Ioachimescu
 „ George Ionescu
 „ Christea Ștefănescu
 „ A. Betolian
 „ C. Valimarescu

D-nu Al. Christofi
 „ Loc. I. Maniu
 „ Loc. Blețeanu
 „ Grecescu

Ploești și Slănic

D-nu Romanescu
 „ C. T. Grigorescu
 „ G. Z. Pribegeanu
 „ Mendel Hirsch

D-ra Eliza August

D-nu T. C. Balotescu
 „ Ștavrache Georgescu
 „ Z. Theoharescu
 „ I. Greculescu
 „ Vasile Ștefănescu
 „ Zaharia Antinescu
 „ Iorgu G. Burețea
 „ Nicolae T. Dancoviči
 „ George G. Munteanu
 „ G. Nicolescu
 „ Zaharia Z. Furnică
 „ Vasile Iiescu
 „ Ștefan Caludoviči
 „ Niță Stănescu
 „ G. I. Teodorescu
 „ I. Plugaru
 „ G. Tomescu
 „ Savopulo
 „ Luca Elefterescu
 „ Dr. Alecsandru Spiroiu
 „ Alecse Popoviči
 „ Dimitrie Zancoviči
 „ Matache Nițulau
 „ Scarlat I. Parascheva
 „ Petrache Niculescu
 „ Ghiță Ionescu
 „ D. Constantinescu
 „ Al. Gogulescu
 „ George Radoviči

Galați

D-nu George M. Gamulea
 „ D. Trifanie

D-nu Dr. Vizzu
 „ Macs I. Șapira
 „ I. P. Antoniadi
 „ G. Jaksohn
 „ Maior Singurof.
 „ Babenco
 „ Alecsis Couco
 „ Teodor Vasiliadi
 „ Locot. Col. F. Șerbănescu
 „ Ioan Cetățeanu
 „ Arhim. Veniamin Archipescu
 „ Locot. D: Mincu
 „ Locot. Florescu
 „ Alecsandru Radu
 „ Const Lucașievici
 „ Nicolini

D-ra Ecaterina Botzan

D-nu N. I. Petrescu

D-ra Dall Orso

D-nu Ștefan Prundeau

Sf. Sa Diaconu A. Marinescu
 „ „ Părintele Const. Rozel

D-nu Rășcanu
 „ Filipidi
 „ N. Damian
 „ Ștefan Athanasiu
 „ Theodor Pantazi
 „ George Ianu
 „ George Mihăilescu

D-na Hartman
 „ Grozea

D-nu Procopiu
 „ Abramof
 „ Costache Busilă
 „ Alecu Franga
 „ Nicu N. Vlaicu
 „ M. Bohociu
 „ Col. Holban
 „ N. Florea

D-na Eufrosine Oarde

D-ra Elisabeta M. Z. Ionescu

D-nu Loc. I. D. Polizu

Sf. Sa Episcopul Dunărei de Jos
 „ Ioan I. Mihailoff

Brăila

D-nu C. D. Ionescu
 „ Christ. M. Christovici
 „ Mihail Stoianovici
 „ Stelian I. Ștefanovici
 „ Ioan N. Burduoiu
 „ Theodor Stoianovici
 „ I. N. Grosu
 „ Dr. Ionescu
 „ Const. Djuvara
 „ Căpitan Cotache
 „ Const. Georgescu
 „ Cleante Papazoglu
 „ Leonida Mandelbaum
 „ Ianco Petrescu
 „ Marcu Cohen
 „ Christache Stănescu
 „ Christache Vulcoff
 „ Ioan Gaetan
 „ Petre Moisescu
 „ Const. S. Budeanu
 „ Nicolae Metacsa
 „ Const. Chirculescu
 „ Grigore Giani
 „ Ștefan Beron
 „ G. O. Basarabeanu
 „ D. N. Orășeanu
 „ Teodor Dobrescu
 „ Conte Pierre de Roma
 „ Victor B. Mendel
 „ Tănase Arghirescu
 „ Ștefan Christovici
 „ George Demetrescu
 „ Christea Ceapăru
 „ Dimitrie Ceapăru
 „ Alecsandru Grosu
 „ Const. Ghermani
 „ Dim. Petrescu
 „ George Djuvara
 „ Căpitan Macri

„ Gh. Teișanu
 „ Giurescu
 „ R. S. Campiniu
 D-nu Luca Stanciovici
 „ Dimitrie Ionescu
 „ Zachariea Popescu
 „ Dr. G. Apostoleanu
 „ Ivanciu Dimovici
 „ Pantely Stanciu
 „ Ghiță Ionescu
 „ Costache N. Mihăilescu
 „ Avram Solomoneanu
 „ I. Carapanu
 „ Anton Teodorof
 „ Nicolae Popescu
 „ Corbuly
 „ Const. Berlescu
 „ Ioan I. Naghy
 „ L. Cotler
 „ Dr. Grün
 „ Romulo Marcheani
 „ Tănase Paul
 „ Dr. Țanțăreanu
 „ Luca Constantin
 „ Iancu Mihăilescu
 „ Giuvaru
 „ Gheorghe Dragonovici
 „ Cornelui Cioran
 „ Athanasie Popescu
 „ Nicolache Gheorghiadis
 „ Radu Ionescu
 „ Stroe Grigorescu
 „ P. R. Stegărescu
 „ G. Trandafirescu
 „ C. Ciocărlea
 „ Al. Blidărescu
 „ Iliescu

Giurgiu

D-nu Maior Gherghel
 „ Dăscălescu
 „ Racotă
 „ Căpitan Malacsa

„ Epurescu
 „ G. Stătescu
 „ Pătauș
 „ Opreșan Stancu Lăceanu
 „ Dumitru Popescu
 „ Teodor Sahmsngi
 „ Izidan Velicu
 „ Grigorie G. Carcali
 „ Stan Popescu
 D-na Marie Cărpescu
 „ M. Zaharia
 „ I. Zilberman
 „ Isac Esckenasy
 „ Anghel Rădulescu
 „ Nae Hiescu
 „ Iancu Marinescu
 „ Ghiță Spirescu
 „ V. Mihalache
 „ G. Georgescu
 D-nu I. P. Constantinescu
 „ G. Tănăsescu
 „ A. Dragomirescu
 „ Gr. C. Mierlescu
 „ Ghiță R. Stoianescu
 „ I. Vutejeanu
 „ G. I. Coporanu
 „ Locot. St. Marinescu
 „ I. Rădulescu
 „ Pavel Părnog
 „ I. B. Călugăreanu
 D-ra Maria Popescu
 D-nu Dimitrie Teodorescu
 „ M. P. Șerban
 „ Vasile N. Muhailescu
 „ Al. Ghejan
 „ I. Georgescu
 „ Stan Popescu

Turnu-Severin

D nu Petre Quintescu
 „ P. Chițulescu
 „ Nicolae Caluda
 „ Teodor G. Aslan

„ Avram S. Levy
 „ Jacob A. Cilibiu
 „ Nicolae Condeescu
 „ Costache Popescu
 „ Ioan Spineanu
 „ Ioan Dunca
 „ G. Constantinescu
 „ Rafael Mărtineanu

Pitești

Sf. Sa. Păr. Ghenadie Ep. de Aigeș
 D-nul Dimitrie R. Niculescu
 „ Maior Călinescu
 „ Ioan Andronescu
 „ N. Dimancea

Slatina

D-nuî Maior St. G. Burileanu
 „ George Popovici
 „ Alfred Stadnichevici
 „ Niță Nicelescu
 D-ra Zoe Ciucă
 D-na Caliopei Ceinovețeanu
 D-nul S. A. Tesio
 „ George Gr. Chirițescu
 „ Nicolae Presan

Târgu-Jiu

D-nul Iancu Bibescu
 „ Vasile Lascar
 „ Vally
 „ Dr. Fiumușeanu
 „ Dr. Modolea
 „ Mihale
 „ Tudor Săulescu
 „ C. I. Dănăricu
 „ I. M. Uzureanu

Târgu-Vestei

D-nul G. Bagieru
 „ Dr. Iovitz
 „ Ioan Ioanidi

„ Ioan Angelescu
 „ N. T. Rucăreanu
 „ Isaiea Lerescu
 „ I. D. Berlescu
 „ Toma Câmpeanu
 „ Săche Negoescu
 „ Ioan Zenide
 „ Dimitrie Dobrogeanu
 „ Teodor Mihăiescu

Râmnicu-Vâlcea

și

Drăgășani

Sf. Sa. Episcopul de Vâlcea
 D-nul Vasile Ploșvianu
 „ Simulescu
 „ Ștefan Ploșoianu
 „ Locot. I. Cuculescu
 „ I. Popescu Verigeanu
 „ Costică Iliescu
 „ Lolot. Ioan N. Iancovescu
 „ Naș Benciu
 „ Theodor Florescu
 „ Al. E. Enino
 „ D. Ștefănescu Gogu
 „ Nae Scăliătescu
 „ Ștefan Săvulescu
 „ Costică Costache
 Sf. Sa. Părintele D. Tănăsescu
 D-nul S. Ionescu Cheanu
 „ Ioan Demetrescu
 D-ra Ecaterina Zugrăvescu
 D-nul Dimitrie Genuneanu
 „ Dr. Gorănescu
 „ Locot. Moscuna
 „ Colonel Măldărescu

Buzău

D-nul C. Iarca
 „ I. Demetiadi
 „ Nae Ionescu
 Sf. Sa. Părintele Ghelasie

D-nul Grigore Monteoru
 „ Ioan Dumitriu
 „ Albert Brun
 „ Simion Simionescu
 „ Iancu Niculescu
 „ M. Focșăneanu
 „ St. P. Vasilescu
 „ Dr. C. Manolescu

Râmnicu-Sărat

D-nul C. C. Datculescu
 „ Matei Ionescu
 „ Iosef T. Orovcănu
 „ Toma Bagdat
 „ Căță Niculescu
 „ Iorgu Bărcălescu
 „ F. Chiru
 „ Ioan Vlădoianu

Focșani

D-nu Nicolae Pruncu
 D-na Elena Simionescu
 D-nu Dr. Catulescu
 „ Maior Paraschivescu
 „ Ioan Burada
 „ Petrache Ilie
 „ Grigore Bălănescu
 „ Dimitrie Nicolaidi
 „ Apostoleanu
 „ Maior Zamfir Vasiliu
 „ Dr. Bitron
 D-na Jenita Teoharie
 D-nu Trifan Boiu
 D-na Eliza Vercescu
 D-nu Ștefan Țanovici
 „ G. Orleanu
 „ Nicolae Voinov
 „ V. G. Poșnaru
 D-na Maria Racoviță
 D-nu Costache Panaitiu
 „ Ioan G. Giurgea
 „ Gabriel Giurgea

Tecuci

- D-nu Tache P. Anastasiu
 D-na Amelie Papadopulo Calimachi
 D-nu Cotin Plifos
 „ Mayer Edelstein
 „ Ioan Mazăre
 „ Mitică Boldur Lătescu
 „ Dr. Petrașcu

Bârlad

- D-nu Dimitrie Sturdza
 „ Mitică G. Iamandi
 „ Iacob Fătu
 „ Costache Popescu
 „ Căpitan Gr. Mateescu
 „ Iordache Ganea
 D-na Profira Canari
 „ Blanche Costin
 D-nu Dr. Iașcu Antoniu
 „ Dr. Calalb
 „ Iorgu Giurgica
 „ Nicolae Ciuca
 „ Vasile Racovița
 „ Theodor Albu
 „ Costache Robescu
 D-na Maria Robescu
 D-nu Ștefan Alecsandrescu
 „ Ioane A. Bujor
 „ N. N. Hamangiu
 „ Enrich Goldstein

Bacău

- D-nu David Horenstein
 „ C. Ficșinescu
 „ N. Bencă

Roman

- Sf. Sa Episcopul de Roman
 D-nu Maior C. G. Lupașcu
 „ Vasile G. Morțu

Botoșani

- D-nu Frați Ivașcu
 Sf. Sa Preotul Atanasiad

Dorohoiu

- D-nu Conte Cinnara
 „ Haznaș
 „ Ifrim Brăilescu
 „ G. I. Ștefănescu

Călărași

- D-nu G. D. Fulga
 „ I. S. Băbea
 „ George Văineșcu
 „ N. Septian
 „ Căpit. Dobrotescu
 D-ra Ecaterina Lăpușescu
 D-nu Ioan I. Plovian
 „ Nae Mănescu
 D-na Maria Ghimpeșeanu
 D-nu I. I. Petcu
 „ Emanoil Enescu
 „ Vasilache I. Petrovici
 „ Căpitan Vreta
 „ Grigorie S. Mușică
 „ Procopie Demetrescu

Constanța

- D-nu George Caridia
 „ G. Valaori
 „ Ioan Bănescu
 „ G. Paleologu
 „ Ștefan Ioan
 „ Isac Seni

Caracal

- D-nu Locotenent I. Manu
 „ Nicolae Cu escu
 „ Dimitrie Cârjău
 „ Locot. A. Costescu

Hârșova

- D-nu Nicolae Varabief
 „ Luca Oancea
 „ G. Adam
 „ I. Rădulescu
 „ David Las.
 „ Silvan Nicifor
 D-na Elena Buceag
 D-nu Ioan Bistrițeanu

Rosiori de Vede

- D-nu Christ Bădescu
 „ D. Alecsandrescu
 „ Mihaela Mănciulescu
 „ A. Alecsandrescu
 „ Mihaela Xenu

Turnu Măgurele

- D-nu Zaharia Mavromati
 „ Ioan Culoșu
 D-na Anastasia Vangheli

Tulcea

- D-nu I. Melinescu
 „ Samuel Salzman
 „ Locot. Ioan Stănescu

Alexandria

- Sf. Sa Părintele Abdie Demetrescu

Zimnicea

- D-nu I. M. Drok
 „ Demetrie Panaitescu
 „ N. D. Puloșu

Mizil

- D-nu Tache Crăciunescu
 „ A. P. Anastasiu

Fălticeni

- D-nu D. Papinian
 „ Berl Justei
 „ L. Moscoie
 „ W. Last
 „ Locot. B. Bogdan

Niamțu

- D-nu H. Rapoport

Huși

- S. Sa Epișcopul de Huși

Câmpu-Lung

- D-na Sofia N. Vlădeșcu

Vaslui

- D-na Elena Smadu

Diferite Localități

- D-nu Vacharciești
 „ Nicolae Săvescu
 „ Marinescu
 D-na Jaksohn
 D-nu Ioan Costac
 „ Trișorescu
 „ Const. Ionidi
 „ Filșanu
 „ Emanoil ăoiu
 „ Stancu Popescu
 „ Eniu D. Bălțeanu
 „ Vasilescu
 „ C. Lupescu
 „ C. Alecsandrescu
 „ I. Dulugea
 „ D. Crapeleanu
 „ Miltiadi Economu
 „ Christ Gavrilescu
 „ Locot. Xenophont Popescu
 „ Georgescu
 „ N. Ionescu

„ Bogdan Cerchez
 „ Iorgu Brătășianu
 „ Ioan C. Mavrodin
 „ Vasile Dan
 „ Costache Manolescu
 „ Maior M. Boureanu

Străinătate

D-ra Elena G. Pop
 D-nu I. Tomescu
 „ Apostol Mărgărit
 „ Filip Aposto escu

„ Sterie Cionescu
 D. Pompilian
 N. G. Cosmescu
 „ D. Aveleanu
 „ D. Niculescu
 „ G. Perdichi
 „ Diamandi Manole
 „ V. Christoforeanu
 „ Mihail Stroescu
 „ Muteski
 „ George Ghica
 „ Prinț Ioan Ghica
 „ Ioan Socolescu

În ziua de 16 Ianuarie D-nii Al. A. Macedonski și Th. M. Stoenescu s'au transportat la D-nul V. A. Urechia, spre a a'î comunica deciziunea unanimă a Societății, însoțită de actele și procesele verbale în regulă, și în numele instituțiunei „luptei pentru lumină“ propune D-nului V. Al. Urechia să primească a patrona Societatea.

Trei zile în urmă, D-nul V. Al. Urechia înaintează D-lui Al. A. Macedonski următoarea scrisoare, prin care primește propunerea făcută de delegații superiori ai Comitetului general, și răspunde alegerii făcute de întreaga societate.

Iată scrisoarea:

Iubite Doamnule Macedonski,

De câte va săptămâni, am fost întrebat de uni și alți dintre colegi mei din cameră de afaceri, privind pe Literatorul, ca și când eu aș fi fost aparținând la direcțiunea a cestei foi. Negresit că răspunsul meu era aproape invariabil: am toată afecțiunea pentru acest jurnal, îmi este prețioasă amicitia tinerilor săi redactori, dar nu aparțin la cercul lor și nu pot da despre jurnal nici o altă informațiune, de cât că citesc cu vie plăcere multe lucruri bune din el și că 'mi pare rău când l aflu pe ici-colea alunecând.

Acum două zile însă am avut esplicarea interpelărilor amicilor și colegilor mei din cameră, relative la Literatorul. D-ța și amici D-tale urmărind o dorință comună de a se înființa în București a Societate Literară, ați și primit din unele județe aderinți la o așa societate, gravitând în jurul Literatorului. Ați avut bunătate, zic, acum câte va zile a veni să mă vedeți și a'mi aduce numeroasele adeziuni ce ați dobândit la constituirea se-

cietății Literatorului și 'mă ați făcut neasteptata onoare de a mă numi chiar președinte de onoare al înființării Societății.

N'am căutat multe răboaie, nici am numărat sbârciturile mâinii stângi, ca să știu de trebuie sau ba să primesc onoarea ce 'mă atribuirăți atât de neașteptat, ci, m'am sfătuit cu inima mea și am cerut răspuns de la ea, dupe ce i-am arătat ce este Literatorul.

Apoi iacă ce am văzut eu în Literatorul. Foaia D-voastră, iubite D-le Macedonski, publică numeroase versuri frumoase și proprii a navuți Literatura noastră atât de săracă. Literatorul coprinde adese bine gândite și bine scrise articole de proză.

Literatorul a e mai ales meritul de a fi adunat în jurul drapelului său o pleiadă de june talente, flori de vii colori și de mirezme primăvăratice.

Dar această recunoaștere sinceră făcută, vo'ă cu aceeași sinceritate să 'ți spun, că une ori și mai ales în cele dupe urmă timpuri Literatorul a lunecat. . . pe un pripon repede, care nu duce de loc la acel liman al *frumosului*, urmărit cu atâta talent de D-ta și amicii D-tale.

Ai prea mult talent, ca să mă tem de a te dezaproba în criticile D-tale asupra u nora din preoții cari, înainte de D-ta, au oficiat și încă oficiază în templul poeziei. De nu vom proba chiar, că criticile D-tale sunt strict obiective, încă eu nu le aș subsemna, când ele se adresează cu vioiciune unui Alecsandri. Veți conveni cu mine, — da și te cunosc bine, că nici Alecsandri, nici Academia întreagă nu sunt de vină la situațiunea ce 'ți face mijlocul social în care trăești. Da, ignorenții de toată mâna se păvănează în pozițiuni alese, pe când D-ta și alți junii de valoarea D-tale, sânteți uități la o parte; Dar încă o dată, ce parte la această nedreptate poate avea D-l Alecsandri ori Academia Romană?

O altă păcătuire a Literatorului, care inima mea o regretă mult este că Ad ministrațiunea acestei dragi foi, n'a avut destulă încredere în talentele necontestabile ale redactorilor ei, talente care de sigur o vor face să trăiască și să se desvolte din ce în ce mai mult, ci a recurs la un mod de impunere a foaiei la persoane, cari, din un motiv sau altul, nu voiseră încă a deveni abonați și susținători Literatorului. Asemenea procedare eu n'o pot aproba și D-v. D-ni și amicii, de siguri că vă uniți cu mine, spre a aduce mulțumire acelor sprijinitori ai Literatorului care cu dragoste curată s'ar abona la el, lăsând ne supărați să continue în nepăsul și ignoranța lor de cele Românești, pre cei căroia le place să stea indiferenți la ori ce mișcare de viață, de deșteptare Românească.

Am spus, o văd inimei mele tot ce mintea nu aprobă în Literatorul, dar ce să'i faci inimei? D-ta știți îndărătnicia ei, când o dată iubește. . . și a mea te iubește, s'au mai corect, vă iubește ca pe cei mai talentați junii, ca pre cei mai inteligenți conducători mai departe ai cugetării Românești. Inima aceasta mi-a zis dar să primesc cu recunoștință, o dată aceste explicațiuni urmate, a face parte din societatea Literatorului, cu or ce titlu veți voi. Primesc dar, și vă mulțumesc.

Cu o strângere de mână de vechiul amic.

V. A. Urechii.

Comitetul general mulțumește D-lui V. A. Ureche pentru distinsa onore locurat, punându-se în fruntea unei întreprinderi frumoase și Ro-

mânești, și fiind că sunt puțini Români care să-și înțeleagă valoarea numelui și să îndeplinească scopul chemărilor lor, meritul D-lui Ureche este cu atât mai mare, cu cât în întreprinderea spinoasă a Literaturii, a înțeles că este timpul a se ridica stindardul „luptei pentru lumină,” a se înlocui arma prin condei, praful de pușcă prin emanarea spiritului și distrugerea prin dezvoltarea intelectuală, ce singură poate să întemeieze și să înflorească o națiune.

Cu această ocaziune comitetul general aduce o vie mulțumire și o adâncă recunoștință Doamnelor și D-nilor, care s'au grăbit a constitui comitete, a da concursul Societății noastre pe toate căile și din toate puterile, — acelor D-ne și D-ni cari, prin or ce mijloace s'au aliat cauzei noastre și în fine tutul rziarelor, care ne-au sprijinit în nenumărate rânduri.

Mulți din Domnii abonați, care nu au numărul în care a fost publicată *Noaptea de Noembrie* a D-lui Macedonski, ne-au rugat să retipărim această poezie

O retipărim dar în numărul de față, precum urmează :

NOAPTEA DE NOEMBRIE

Domnului V. A. Urechia, autorul închină ca dovada de admirațiune, p. ilustrul autor al „Iornicului Bucuș” și al altor scrieri de înaltă valoare literară.

To die is landing on some silent shore
Where billows never beat, nor tempests roar (1)
Garth.

De unăzi către ziuă visasem că murisem...
Zăceam întins pe-o masă, suflare nu aveam,
Și mamă, frați, prietenî, și toți pe căți iubisem,
Coprinși de-o-jale-adâncă plângându-mă 'î vedeam.
Intrau în curte cioclii cu fața uscătivă;...
Călări intrau în trapet și doi sau trei ostași...
Veneau la urmă popii ca buturii de grași,
Cu burțile 'nainte umplute de colivă!
In albe sovonite sub flori de lămiițe

(1) „A muri este a desbarca pe un țorm tăcut ce nu este nici o dată izbit din valuri și pe lângă care este nici o dată. „Garth“.

Vin fete, 'nchiriate se 'mî ție de panglici;
 Apoi, o 'ntreagă ceată de orbeți și de lelițe.. --
 Pomană cand se face se află și calici'
 Dar muzica e gata și popii s 'afla gata,
 Și toți vor se mă ducă mai iute lângé tata
 Ce doarme 'n uniformă, gătit ca pentru bal,
 Alătura cu spada de-ostaș și General'
 Ziarele, chiar ele, unindu-se mă rog,
 Pe pagina a trefa mi-aū pus un Necrolog!
 Discursuri de-altă parte, turnatu-s'aū mai multe
 Și paré c o sé fie și lume sé le asculte...
 —Sérmanul „acedonski, s'a dus ca o clipire,
 , Ca rază, ca schintete, ca vis, *et caetera!*
 „O Moarte ne'ndurată a vrut a'l secera
 „Și Muzele vor plânge rămase 'n văduvire!
 Parada, cum se vede, e bine întocmită,
 Am popi, jandarmi și fete, iar poarta e cernită,
 Spre gloria-mi cea mare, de sus și péné jos!
 Și nu 'mî lipsesc discursuri ș'anunțuri prin gazete....
 Iar moartea-mi o sé facă chiar cioclii sé se 'nbete,
 Spre-a viei propășire ș al cărcumei folos!
 Sunt mulți ce zic că moartea e lege foarte crudă,
 Eū énsă, milostivă, aș crede s'o numim,
 In contul ei atâția trăiesc fără de trudă?...—
 Și ce s'ar face popii de-ar fi să nu murim?
 Dar Doctorii?... Dar cioclii?... Dar inima dușmană?..
 Dar cei ce ne mánancă cu poftă din pomană?..
 Femeia ce ne scaldă?... Dricarul și Trocarul?...
 Dar mulți pe care 'n seamă a rare ori îi bagî?...
 Orfanii ce ne 'nbracă jiletce și nădragî?...
 Dar baba cu tămăia?... Groparul?... Colivarul?...
 Têranul ce lucrează la cruci și la crucioaie?...
 Pietrarul ce cioplește la pietrii și pietroaie?...
 Dar Iadul și cu Raiul căzënd in faliment
 Și depunënd bilanțul din lipsă de-aliment?
 Dar faptul că Dădaca chiebată se ne crească
 Zadarnic cu moroi ar viea sé no 'n_ rozească?..

Dar câte și mai câte, pe care le-am uitat,
Venind să ne deschidă al morților palat?...

Cosciugul meu în fine, coboară jos pe scară
O muzică, răsună cu o tristă tarantară! (2)
În urmă să aude suspinul năbușit,
Al scumpelor ființe ce 'n lume m'au iubit
În negre și în lacrimi prietenii-mi s'arată,
Iar mumă-mea 'ntre denșii apare' leșinată,
Pe când pornește drioul în jalnicu 'l convoi,
Cu doi jandarmi 'nainte, cu doi jandarmi 'napoi!
Și ce?... E eu putintă?... Paradă și onoare,
Pe când aveam speranță să mor într'un spital!
Și ce?... — Să plângă încă acela care moare
Și numai este viața un comic carnaval?
Și ce? N'au să mă ducă pe masa de disecții?...
Și ce? N'au să 'mi împartă cadavrul meu în secții,
Și n'au să 'mi pue oare nici creeri 'n oăntar?
Și ce? Luând pretețul de lacrimi și de afecții
Pe groapă au să 'mi pue pietroiu' tumular?
Dar ce-am fost oare 'n lume?... Ce eugete sublime
Veniră să mă 'nsufle, trecând pe harpa mea,
Ciopliind mereu la versuri, ciopliind mereu la rime,
Făcut'am ca să plângă pe cei ce mă citea?
Umblat'am printre stele?... Urcat'am prin văzduhuri?...
Chiamat'am înprejuru-mi cortegiul de ducuri?
Luat'am după roze carminu, ca să 'l pun
Pe buzele ființei la care mă supun?
Răpit am de pe crinuri albeața lor cerească
Să 'mpodobesc cu densa o față îngerească,
Și fost'am prins vre-o dată, furând precum să fură,
Din perlele ce vecinic să cer pentru dantură?...
Sau premii Academiei căzură-asupra mea,
Cu gloria lor falsă și suma lor mai grea?
Cântat'am la ocazii așa precum se cântă
Măririi de contrabandă sub Masca lui Caton,

(2) Cuvânt de aru onie înimțat vă fabricat de poetul latin Darius

Și 'n cele două taberi ce vecnic se frământă
 Jertf-am vre dată la glori de carton?
 Fundat'am oare 'n țară, Republici dintre-acele
 Prin care-ajung atâtea Dinastice p'optele,
 Sau fost'am oare 'n viață incai vre-un deputat.
 Cu dreptul ca să fie în cinste, îngropat?
 Purtat'am la puternici plătite masalale?
 Răcniț'am sub ferestre pompbase canalale?
 Tăcut'am oare 'n lume ceva, ca să ū demn,
 De-această 'ngropăciune cu muzici triumfale?
 Sau poate c'am prieteni la Bănele Naționale
 Și popii 'nfățișeaza al dragostelor semn?
 Nimic din toate-aceste!... Nimic din fericire!
 Prietenii ce lasă aceia care n'au,
 Avuți dacă se află sunt numai de simțire
 Și 'ți dată o cugetare cu lacrima ce 'ți dău!

Parada ănsă trece pe podul Mogoșoaie
 Și 'ncepe ca să pice o burniță de ploaie.
 Daū fuga trecătorii... efectul e stricat!
 Și mumă-mea 'și scontase al pensiei mandat.
 Jertfind o lună 'ntreagă cin zilnica ei hrană
 Nevrënd ca să mă 'ngroape orașul de pomană!
 Dar iată că prin geamuri, privind din cafenele,
 Pe când își iaū în tihnă știutele cafele,
 Samsarii se întreabă se afle de-a murit
 Vr'un negustor de Bursă sau v'un Lipscan falit?...
 Pe loc ce li se spune de mine,—își urmează!
 Vorbirea, ce într'un singur cuvânt se însumează:
 Câștigul!...—Epopoie de-atâtea miū de ani,
 Divină-comedie având ca titlu: Bani!
 Poemă ce cuprinde, amor, dureri, plăcere,
 Cu Raiul în urcare, cu Iadul în cădere!
 Câștigul, ce se înalță pe-acelaș pedestal,
 Moral în tot'dauna și vecinic immoral!
 Câștigul ce 'n picioare călcând virtute, lege,
 Trufaș înaintează spre tronul său de Rege

Și 'n templul Bogăției intrând triumfător,
 În hohotul monedei sub bolte se așează,
 Iar galben ca metalul din care se formează
 Apasă asupra Lumei și o ține sub picior!
 Mulțimea fermecată de falșa 'i Maiestate
 Se nchină umilită l'această zeitate,
 Iar sufletul în care pătrunde — ars, și trist,
 Își pierde cu rușinea esența sa divină,
 Iar aripa 'i se 'ncarcă de pulberă și tină....
 Devine ghea ca plumbul purtând pe anti-Christ!

Parada ajunsese în strada Franțuzească...
 O damă din caretă văzând-o n drumul său,
 Uitând că e supusă la legea cea obștească,
 A pus a 'ntoalce caii zicând că e semn rău!
 Iar alții, în credința că ortu l'am dat popii
 Din oftică saū tifos, batistele 'și scoteau,
 Și dându-se 'ntr'o parte la nas și le puneau
 Crezând că 'i molipsește mihosurile giopii!
 Când ansă Bucureștiul în care-am suferit,
 Rămase 'n urma noastră în ceață învelit,
 Cu turnuri de biserică, cu teatru și palate
 Cu 'ntreaga lui satiră de lucș și de păcate,
 Cu oameni ce declamă strigând: Patriotism,
 Inpinși de-aceleași patimi ș'același egoizm!
 Cu corpuri fără inimă, și țeste fără creieri
 În care, cântă-atâția stigleți ș'atâția greieri; ...
 Oraș în care, zilnic, Dieptatea, în genuchi,
 De corbii Sugrumării e roasă la rărunchi;
 Prăpăstie în care, virtutea este-o crimă
 Și crima cea mai neagră, virtute mai sublimă!
 Ghomoră renăscută ce poartă 'n al său sin
 Pe ling'a ei peire pe-a neamului Român!
 Când el rămase 'n urmă zăcând în jos pe vale
 Cu falșa 'i bucurie mai tristă ca o jale,
 Și când, încet urcarăm costișul inverzit
 Lăsând pe mâna dreaptă clădierea afumată

Din care 'n lumea laică, pornisem altă-dată
 Atât de tîner încă ș'atât de fericit,—
 Pe marginea șoseli doi oameni s'aiătară,—
 Era un copilandru, era un biet moșneag :
 Copilul, plin de viață, bătrînul in toiag,
 Și dricul ajungându-i, căciulile 'și luară!
 Țărani nu știu carte, dar dînșii 'n drumul meu
 Din inimă șoptiră: „S'e'l ierte Dumnezeu!"

Era 'n apusul zilei și „Stalpi“ se citise....
 Deschisă ședea groapa, cosciugul sta deschis,
 Și soarele, o rază de-adio 'mî trimise,
 Spărgînd o clip' norii din 'naltul s'eu abis!
 O rază inmuată ie cerurile-albastre
 Ce 'n cale, adunase tot focul de prin astre
 Și care, 'n cimitirul cu 'nchisă frunzetură
 Căzuse melancolic pe pali la-mî figură!
 Iar vîntul cu dulci șoapte in suflu'i rîcoros,
 Răpea de pe morminte al florilor miros,
 Venind ca se'și depune buchietul de-aromate
 Pe firele din păru-mi de rază s'erutate!
 Dar plînsul rîsună:—Momentul e solemn;
 Pe brațe se ridică cosciugul meu de lemn,
 Și 'n raza ce apune, și 'n vîntul ce șoptește,
 Și 'n jalea ce pe fețe adînc se 'ntipărește,
 La marginele glopei mă poartă, mă depun....
 Pe țîrmi vecinicii cu brațe 'ncruciate,
 Aștept ca să m'arunce prăpăstiei căscate
 Din care, cine știe? vou naște mult mai bun!
 Un popă ce uitase pe piept a 'mî pune cruce,
 Privește înaprî uru-i, o cere și s'aduce....
 Aș vrea să pot a'i spune că nu voesc s'o port,
 Că 'n viață, am purtat'o pe umeri-mi legată,
 Ducîndu mî t'neretea sub dînsa 'ncovoiată, —
 Dar crucea, te uimează ori-unde, — viū saū mort!
 Alături cu cos iugul zăcea un sac de oase..
 Era un babel groaznic de craniuri hidoase

Pe care stău șuvițe de pâr înțărônate ;
 Iar unul dintre ele, zdrobit de-al vremii dinte,
 În lume îmi zimbise, cu fața'l de părinte ¹⁾
 Lăsând deschisă ușa l'al inimei Palat!
 Deșertăciune-a lumii!... — O muma ce'l născuse,
 O soră ce pe brațe 'i în cântece crescuse
 Cu cerul și cu raiul în ochii ei de-azur, —
 Alăturați prin moarte, — femur lângă femur
 Și țeastă lângă țeastă, — un sac îi încăpuse!
 'Napoi Manfred și Faust, adânci cugetători,
 Fantazme ce 'n veghiere ședeau pene la zori,
 Problema urmărită, lăsarau tot problemă
 Și voi v'auți pus pe frunte o falsă diademă!
 Ați invocat pe oameni, ați invocat pe zei,
 Urcatu-v'auți prin lumea de umbre și de vise,
 Servitu-v'auți de cuget ca punte peste-abise,
 Dar groapa vă desfide rînjind din fundul ei!
 Priviți-o și respondeți, de-aveți ce ne răspunde....
 Pătrundeți Nepătrunsul, și spuneți-ne — unde
 Ne ducem când mormentul asupra-ne s'a închis?...
 Un vis e oare Moartea?... Său Viața e un vis?...
 Tăceți?... Voi nu respondeți?... — Rămăși fără cuvânt,
 Pe buze v'au scris viermii răspunsul în morment!

De tot se înnoptase și lumea cu grăbire
 Pe-acasă, se 'nțorsese pătrunsă de uimire,
 Uimirea trecătoare căci lată-mă 'ngropat
 Și omul care cade e repede uitat....
 Furtuna când pe aripi de venturi se aduce,
 Ce 'i pasă unei frunze de-o frunză ce se duce?...
 E oare mai puțină verdeață în păduri
 Său umbră mai puțină subt bolți de frunzături?...
 O floare dacă naște și 'ndată dacă moare

¹⁾. Tatăl meu, nu se află îngropat la cimitir, ci la biserica familiei noastre situată pe dealul Filaretului în dreapta șoselei. Am fost silit de subiect, a'î strămuta prin cugetare din mormentul în care doarme alături cu muma și o soră a sa care a murit tânără.

Să face în grădina un gol pentru o floare?
 Și stea, dacă lucește stingându-se pe loc
 Sunt stele mai puține în cerul plin de foc
 Natura și urmărește memrea neîncetată.
 Și steaua ce să stingă și frunza cea uscată,
 Verdețată, flori, insecte, și tot ce este viu,
 Se duc fără să lase vre-o lipsă cât de mică,
 În om, dacă dispăre, un altul se ridică,
 Și nume după nume, se sterg și se înscriu!

Orașul sta pe vale culcat cu nepăsare,
 Pe uliți se-aprinsese lumini de felinare...
 Trufia în trăsură, Mizeria pe jos,
 Forma în ori-ce locuri, un haos zgomotos...
 Prin cărciumi Radicalii beau vin, făcând paradă
 De golul cel din creșeri, de plinul cel din ladă!
 Iar ușile la teatru, deschise se aflau...
 Pe scenă „Muschietarii” cu zgomot se jucau;
 Directorul, în lipsă de iepuri că sa ’npuște
 Din lojă, cu mândrie, facea vînat de muște!
 Sion și cu Ventura, alături dormitaui;
 Urechile și da silințe tihnit la loc se șează...
 Vedeă cu ochielarii, și tot nu vrea să crează...
 Coriștii cur Pascali, ca fiarele urlau...
 Era un demn spetacol de teatru, pentru care,
 Luptaseră atâția, jertfindu-și a lor stare,
 Voind ca să înalțe un templu literar
 Cu piesele Române, cusute la dosăi!
 Era un demn spectacol de-a țerii propășire
 Să vezi, că galeria aplaudă ’n uîmire,
 La ’nteia detunare de pușcă sau pistol,
 La ’ntăiul semn de pathos, la ’ntăia sforăire,
 Inscrise, sau ne ’nscrise în fie-care rol!
 Cortina cade.—Piesa e foarte-aplaudată...—
 Dar lojile sunt goale, sau date fără plată...—
 Director peste teatru, fiind un vînatör
 Mă rog, de ce n’am pune și piese de öbör?...
 Părerea mea, de sigur eă este ’npărtășită,

Schintea de talente, fiind înăbușată,
 Și publicul, urmându-și să fie, tot ce-a fost
 Făptură neînțeleasă. Nici om de duh,—nici prost!
 Privind cu nepăsare la tot ce se petrece,
 Mai rece e ca mine în groapa nea cea rece,
 Și 'ndată ce s'arată prin ei câte-un zmințit
 Ce-ar vrea ca să ridice o voce revoltată,
 Povara calomniei, s'o poarte ca resplătă
 I-o pune în spinare și totul s'a sfîșit!
 Mergi tristă Românie pe calea începută...
 Și voi, iubiți prieteni, petreceți sași cantăți;.
 Lăsați mi ănsă mie, odihna cea tăcută,
 Lăsați mi visul morții și nu me deșteptați!
 Ce'mi pasă dacă lumea a fost și e tot lume?...
 Ce'mi pasă de lămâne eum ă și cum a fost?...
 Ce'mi pasă de se 'ntreabă sau nu de al meu nume?
 Prin moarte căștigat'am obștescul adăpost...
 Și iată...— O suflare ce ramurile atinge
 Să pare că închide la zgomot, ori ce porți,
 Și luna să ascunde și candela se stinge
 Pe pietrele 'nvechite, pe crucile de morți!
 Tăcere!... Este ceasul de negură și taină...
 Să 'mbracă cimitirul în noapte ca 'ntr'o haină...
 O rază nu se vede în cer nici pe pământ!
 Aștept cu nerăbdare ca morții să se scoale,
 Lăsând se le rămăie coșciugurile goale,
 Dar mut imi e mormentul, și mut ori-ce morment!
 Și ce?... Nimica încă...? Nimica de cât noapte?
 Nici ciocnete de oase, nici rînjete, nici șoapte?
 Dar oare ce fac morții?...—Să vie!— Voiu se știu!

Gândind aceste vorbe, vederile-mi senine,
 Zăreau din fundul gropii tirindu-se spre mine
 Un șir de viermi oribili cu corpul cenușiu,
 Cu toții, pe coșciugu-mi se urcă sași s'agață...
 S'apropie minutul cu dănsii să dau față...
 Puterea imi lipsește să'i calc și să'i zdrobesc
 Și ei, rozând capacul coșciugului,— vorbesc:

— „A! Iată, zice unul, e omul ș'a lui fală...
 „Priviți'i slăbiciunea sub pătura mormântală,
 „Și el a fost in lume *ontéiul Dobitoc!*
 „Munca pe cele-l-alte ca lupul într'o turmă,
 „Mâncat va fi acuma de cele de pe urmă!
 „Loc viermilor să între!“

Și viermii-avură loc!

Intrară câte unul prin scândurile roase...
 Pe talpa cismeî mele, urcau, urcau mereu,
 Sudoarea într'o clipă, m'ajunse pên'la oase,
 Voiî să strig... — Dar somnul cel vecinic este greu!
 De-o dată.... — Doi dintr'enși de buze mi se prinse,
 Infig trei alții 'n pulpe *mandibulele* lor...
 Pleopele la urmă de-un roîu imî sunt atirse...
 In ochi imî intră zece... — Eia îngrozitor!
 Simții atuncea 'n mine o repede schimbare...
 Părea că mă duc ângerî pe-o dulce legânare...
 Lăsându-mî invelișul la viermii din mormânt!
 Pluteam prin al meî suflet, mai sus de-acest pământ,
 Eram împins de-o forță și tainică și mare,
 Și aipe de vultur, răpindu-mă in zbor,
 Purtat pe-o rază — albăstă, ca raza de ușoi,
 In casa părintească, muat in foc de stele.
 Intrău pe o fereastră, prin aîer tremuraîu
 Irecuî ca o suflare prin pârul maici mele,
 Lucii in doue lacrimi, și calea mi-o urmau,!
 Era un zbor fantastic, un zbor fără de nume
 Ca zbo ul lui Mazeppa pe calul său legat,
 Și treierăm pe venturi și colindam prin lume
 Purtat pe unde corpul odată 'mî-a calcat!
 Câmpiile întinse păreaî niște năluce,
 Și Dunărea, un șearpe, dormind peste câmpii,
 Tot omul, o furnică ce naște și să duc
 Iar munții cei gigantici, de-abia niște copii!
 A florilor esențe se urcă pâr in mine,
 Formând prin ondulaie un nor in jurul meî
 Si bolțile de-asupra mi, albaste și senine,

În tainica lor limbă, vorbesc de Dumnezeu!... —
 O pată cenușie în josul meu s'arată...
 E marea, care vecinic de pânze e 'ncărcată
 E marea cu talazuri, cu viscol și furtună...
 O treieră 'nțeleptii cu visuri de nebuni!
 Spre țărături depărtate catartele îi poartă
 Dar flece catarte își au câte o soartă,
 Și Soarta fie-cărui e soarta tuturor...
 De scapă de furtună de flacăra nu scapă,
 Si focul de le cruță, e vântul ce le crapă,
 Iar oamenii de-asemeni se'nclină, cad și mor!
 Mai dincolo, în zare, sunt șiruri de movile...
 Movilele sunt Alpii cu spate de cămile
 Pe care zac troiane de vecinice ninsori,
 Măvilele sunt Alpii cu stânci și cu abise,
 La venturi și zăpadă cu pantece deschise,
 Stând gata să înghiță nămeți și călători;
 Cascada înghețată când soarele îi zimbește,
 De-o dată, de pe culme, utland se prăvălește,
 Troianele urmând'o c'un tunet zgomotos
 Alunecă pe stencă de sus și până jos;
 Din fundurile negre, atuncea se ridică,
 C'o spumă albicioasă o ploaie care pică
 Muiată 'n poleială la soarele din Maiu,
 Ca roua ce coboară cernindu-se pe plaiu;
 O ploaie de mărgelile fragile și mărunte
 Ce 'ndată ce s'alină pe muschiul de pe munte
 Din soare împrumută nuanțe și culori,
 Și ele, de pe virful nălțurilor semețe
 Spre ceruri investite de o rară fumusețe
 Privesc ca milioane de ochi strălucitori!
 Italie iubită, primește o salutare
 Cu tainica schinteie a sufletului meu!...
 În ceață se pierd Alpii, și sinul tău înapare:
 Florența, Neapol, înțins pe lângă mare,
 Molatic Lazarone, — dormind — visând mereu!
 Vezuviul în aer, împingă zi și noapte

Coloana sa de flacări, coloana sa de fum...
 Sorento 'și scaldă 'n valuri naramzii plini de șoapte,
 Pompeia ¹⁾ zace moartă, la colțul unui drum!
 Și 'n vecinică lumină mă duc fără 'ncetare,
 Treç mările albastre și nu mai am hotare...
 Mușți, dealuri, văi și câmpuri, străbat neobosit,
 Purtat de-aceiași rază, ușor și fericiț!
 Orașele sub ochii-mi, le ved zăcend de-a rëndul,
 Iar unul dupe altul, mai repede ca gândul
 Ce zboară ca un fulger pe-o harpă de poet,
 Să șterg, fără să'mi lase impresii de regret!...
 Vězënd aceiași oameni, vězënd aceiași lume,
 Urcău pene la mine, aproape-aceleași nume,
 Și când, la urma urmei, acasă m'am întors,
 Asupra-mi începuse uitarea ca să treacă, —
 Să uită 'n tot d'auna acela care pleacă
 Și firul amintirii se rupe de s'a tors!...
 In inimă nu este, nici rană, nici durere,
 Ca zilnic să păstreze atâtăa ei putere...
 Și nimeni nu rămene a fi nemângălat!
 Tot omul, află 'n viață in vreme, sau in sine
 Puterea ce e'n stare, durerea să'i aline...
 E lege naturală, când mori să fii uitat!
 In groapă corpul șubred, de-abia imi putrezise
 Și chipul meu, cu 'ncetul, din inime pierise,
 Iar mumă-mea, — chiar dënșă, — mai rare-orî plângea...
 Uitare cât mai iute mângăi-o și pe ea!
 Din viața pieritoare, trecend in altă lume,
 In viața fără moarte, mă duc să strălucesc,
 Și fără-a mă 'nțelege și fără s'am vr'un nume,
 Mă simt cu totul altu și 'ncep ca să trăiesc!

Dar cum, deschis sta cerul, — atuncea de odată,
 Din visul meu, de-o noapte, un zgomot mă'a trezit...
 Eram tot om, tot formă, tot lucru pipăit!...

¹⁾ Mi-am permis prin licență a face Pompeia din Pompeii

Privii către fereastră.... Era o zi 'norată....
 Născândeale ei raze pieziș se strecurau....
 Părea că e 'n zăbranic natura înbrăcată,
 Și toile la vânturi gemând se scuturau!

București 1882.

Al. Al. Macedonski.

TABLA DE MATERII

		Pag.			Pag.
	Poezii		Macedonski Al. A.	Cuza	476
Macedonski Al. A.	Noaptea de Ianuarie	1	"	In sunetul muziceii	484
"	Sentința	19	"	La trecut	484
"	Doamne	29	"	Amărăciune	484
"	Balul	54	"	Spune-mi oare	485
"	Cântec de dor	63	"	Gândului	502
"	Noaptea de Februarie	65	"	Timpul dulce	503
"	Stănțe	92	"	Cere-înă	503
"	Noaptea de Noembrie	129	"	Buchetul	530
"	La Bestii	177	"	Nu !	533
"	Noaptea de Martie	193	"	Lui Ang. Demetrescu	550
"	Lui Francisc Nizet	212	"	Albumul	554
"	Mă uit	234	"	De-mă aflu	555
"	Flamura lui Hymen	243	"	Căprioara	582
"	Noaptea de Iulie	272	"	Nebanul din Colia	586
"	Albumul D-rei N. A.	291	"	Elegie	604
"	Castele 'n Spania	307	"	Te 'nțeleg o țepeș	606
"	Către Dumnezeu	322	"	Adio	607
"	Lui Ure. hie	350	"	Neron	641
"	E rar	360	Stoenuescu Th. M.	Prea tarziu	82
"	Pe lacul de Gardă	372	"	Soarta mea	110
"	Suflare lirică	388	"	Ivan	157
"	Viața de Apoi	398	"	Danțul	188
"	Idală	413	"	Le urșec !	212
"	Pe când	418	"	Ma' tu minte	232
"	Ești ca mine	429	"	Prieteniloa mei	237
"	Dorul meu	431	"	Unui trandafir	243
"	Contesa Palatină	431	"	Nu uita	273
"	Injuțați-mă prieteni	438	"	Ei și ea	291
"	Vent de toamnă	442	"	Înina mea	351
"	Ești cunoscut	448	"	Am crezut	371
"	Amintiri	464	"	Razele	792

	Pag		P g.
Stoenescu Th. M.	Dacă fug 41	Scrob Carol	Visul poetului 676
"	Aseară 403	"	Pe albumul un ȳ necunos- cute 680
"	Ast-fel sunt. 404	"	Jalba 680
"	O! de ce! 41	Zamfirescu Duliu	El și Ea. 37
"	Gelozia 443	"	Imp v'z ție 63
"	Valea 465	"	Pe că d 74
"	Doameaf. 521	"	Luna lui Maiu. 83
"	Maria. 577	"	Anna Linda 257
"	Dorinta 583	Iancovescu I. N	Surorile de Caritate 284
"	Să te topesc 591	"	La ochelari poetului A. A. M. 315
"	Eri. 621	"	Poetului A A M. 315
"	Ii aduca aminte 643	"	Trecerea Dunării 340
Scrob Carol	Ei 6	"	Epigramă 479
"	Monosilabe 104	"	ȳie 479
"	Răs și Plâns 136	"	Aveam 480
"	So ietat a 175	"	ȳiam zis 480
"	Doiul. 228	"	Tot la tine. 481
"	Poet și Ofiter 239	"	Dorinta 481
"	Dacă 254	"	Tot mai mult 529
"	Doamnei 282	"	M'am dus 536
"	Lui A. A. Macedonski 365	"	Pe album 555
"	Poemul Visurilor 366	"	Când eram mic 603
"	Mam Intreb t. : 390	Trutzescu I. I.	Spune-mi lună. 111
"	Cu_etare. 401	"	Blestemul 183
"	Dacă 401	"	In natură 183
"	Dointele Aprinse. 403	"	La nunta ei 252
"	La Maiea 407	"	Pe Amaradia 370
"	Oieche ideala 417	"	Scriemi se viu. 372
"	Poetului Macedonski. 418	"	Am inebunit 376
"	Improvizare. 403	"	Cartea ȳieței 417
"	Că te am Inbit 474	"	Ca să mă omor 468
"	Lui Macedonski 475	Poni Matilda	Viorica 35
"	Te'am făcut 476	"	Bate vĳntu. 78
"	Blestem 483	"	Poetului G. Sion 87
"	In foc 522	"	O taină 271
"	Furtuna 536	"	I-iu Maiu 283
"	Misteri 551	Micle Veronica	Maier Doloroza 144
"	Pe o masă 536	"	Scrisoarea 463
"	Toți amicif. 587		
"	Frica morței 605		
"	Mulți nebuni 645		

		Pag.			Pag.
Penculescu Th. G.	Gândul.	46	Gariadi Ulise	O dorință profană.	182
"	Revederea	187	"	La țară	184
"	De Ce	243	Biberi I. N.	Frunza.	185
"	Un Regret	313	Jurescu D.	Pe fruntea mea	186
"	Umbra Ta	378	Davidescu H. St.	Eram	191
"	Te voi fi urma	428	"	Cântecul lebedei	242
"	La potretul ei	554	"	De ziua ta	292
"	Domnișoarei N.	605	Jakshon G.	7-te Aprilie	239
Radu Alexandru	Visul	367	Christodorescu C. G.	Struguri	251
"	Impărțirea pământului	432	Nicolescu N.	Dă-te tăceți?	285
Nizet François	La Dacie	147	Mihăescu Petre	Ar fi fost	291
"	Homage à S. M. Charles I	322	Marian S. Fl.	Ionog și Sasul	293
Chardon Louis	Sur la pierre	74	"	Nevastă Haină	495
"	Après une lecture	87	Quifu Petre	Cântec de o bătrână	316
"	Sonnet	88	"	Viața	417
"	Sonnet	145	Toncescu M.	Clavirul tău	317
"	Romancé d'Edgard	170	"	Când te văd	359
"	A une fleur de myosotis	171	"	De cununa	366
"	A M-elle B.	171	"	In nopți tucate	412
"	Quand	274	"	Pe albumul D-rei V.	502
"	La Bucarestoise	319	Vasilescu C. N.	Poetului Scrob	318
"	A une inconnue	402	"	Refrenul venitului	365
"	Les baigneuses	411	"	Luț Macedonski	469
"	À M ^{me} Conseiler Boiceau	573	Slaniceanu Al.	De ce	402
Groză Stelian	Te-am văzut	46	"	Săracul	534
"	Eri-Azi	244	"	M'am stins	552
"	Am cântat	308	"	Ce păcat	651
"	Dorința	500	"	Trăsnetul	687
"	Ce zici	682	Pănișteanu H.	Primembrăza	430
Moscu S. C.	Mama suferinșilor	53	Paniotescu Gr.	Luț Macedonski	417
"	Un cântec	186	Candiano Col. Al.	Steagul	477
"	Muza rustică	236	D-na Elvira Antonia	Luț A. M.	530
Ioanin Duiliu	Pe un album	55	"	Luț A. M.	537
"	Eri	555	"	Durerea	604
Djuvara Al. G.	Poetului Macedonski	82	Bogdan Locot. B.	Să dorm	558
"	La	244	"	Două stele	652
"	Mi spun	402			
Diamandopol G. D.	Un regret	177			
"	Domnișoarei L.	251			

	Pag.		Pag.
Critici și Analize		Ventura Gr.	Cămătarul. 9, 93, 162
Macedonski Al. A.	Analiză critică (<i>Alecsandri</i>). 449, 537, 591	Rusanescu V.	Dorin (fragment) 645
Stoianescu Th. M.	Cronică Teatrului 38	Cugetări și maxime	
"	Theatrul Național 497, 556	Macedonski Vl. V.	Cugetări. 127
Velescu Ștefan	Poezii de A. A. Macedonski. 123	D-na Stăncescu F.	Cugetări. 588
"	Poezii de Carol Scrob 614	Stoianescu Th. M.	Cugetări. 128
Luciliu	De Carmen Silva. 30	"	Cugetări. 469
"	Bibliografie. 252	Djuvara Vl. G.	Câte-va cugetări 176
"	Notițe bibliografice 382	Jereghie Th. P.	Maxime. 485
Racoviță D. D.	Bibliografie. 687	"	Maxime. 531
"	Despre poeziile D-lui A. A. Macedonski 47	"	Maxime. 642
Grim.	Examenul Clas. de Declamație 309	Zenone	Cugetări din Schiler. 36
Catilina	Vornicul Bucioc 552	Notele Redacțiunii	
Censor	Romeo și Julieta 622	Redacțiunea	Către cititori 5
Oscar M.	Serbarea din Cișmegeiu 191	"	Gravurile noastre. 64
Amic al literaturii	Ce va să zică a fi poet 481	"	Opinia presei asupra poeziilor lui Macedonski 105, 178
Tropatere	Une Etoile filante 434	"	Notiță Literară 176
Studii		"	Către Contimporanul. 184
Macedonski Al. A.	Arta Versurilor 400	"	Notițe Literară 241
"	Monumente Istorice 523, 588	"	Plagiări 252
Stoianescu Th. M.	Curs de literatură dramatică 75, 280, 373, 444	"	Notiță literară. 314
Teatru		"	Bibliografie. 320
Urechia V. Al.	Rara Avis 213	"	Pantazi Ghica 361
Velescu Ștefan	Mincinosul 295, 379, 419	"	Bene Merenti aște. 382
Macedonski Al. A.	Cuza-Vodă 513	"	Iubitori de literatură 433
Zamfirescu Otiliu	O suferință. 99	"	Societatea Literatorului 448
"	Ernani 331	"	Dosarul Vieții de apoi. 470
Buzoianu George	Moștenitorul crimei 56, 112, 255, 286, 436, 669	"	Notițe literare. 487
		"	Colaboratori noi 501
		"	Societatea Literatorului 507
		"	Extrase din ziare 532
		"	Nota Administrativă 575
		"	Publicațiile din ziare 609
		"	Librăria 680
		"	Alegerea Președintelui de onoare 703

ANUNCIURI.

De vânzare casele din Sub. Urbiea Oțetari, strada Clinului No. 2 și casele din Sub Urbiea Vlădița, strada Sprincenată No. 5. Dpitorii se adresa în strada Colții No. 59, la Administrațiunea aceste revizii.

M. SCHWARTZ

OPTICIEN

Strada Carol I No. 6, București

Albert Bauer

Construcător de mori + București Cal a Victorie No 50 bis

Turbine. Mașine de aburi, Cazanuri Pietre de moară, Curățitoare de grâu Mașine cu perie de curățat grau, Aspiratori Triumf, Valțuri Patent, Gaș Comp., Valțuri de P. rjellan, Burați, Burați centrifugali, Eleveatori Curățatori de Griș, și toate cele l'alte mașine și obiecte de espl. atare pentru mo. l. Specialitate - Instalări de lumină electrică

Restauranțul D-ului I. N. Ionescu

Mă depozit de vinuri din toate localitățile și de cea mai bună calitate
3 No. Strada Covaci No. 3,

Restaurantul G. Stoienescu

~~10, Strada Guberniei 10~~
Recomandă năncări alese servicii prompte
pr. lui 1 derate

Alexandru Grabowski

Strada S. Iarui No. 13
Reprezentația diferitelor firme de espl. p. r. t. Europa. Agent general al firmelor Theophile Roeder & C. mp. la Rehis în Sâmbonia

H. Wartha

No. 5 Strada D. u. No.
Sp. ia n. co. on. t. le. aha. ur. i. a. f. e. l. e. r. o. g. i.
produse chimice untdelemnuri și a. r. g.
orezuri h. r. t. e. t. c.

AL. A MACEDONSKI

Advoca
No. 50, Strada Colței No. 50.
onsulta rufi de la 9 p. m.

HOTEL VICTORIA

Strada S. e. a. No. 3
Se recomandă D. or. pasagerii în camerele
bucureștine și p. m. el. mai prompt servicii
Prețuri moderate.

IOAN PENCOVICI, Strada pescani No. 74,
Specialități de mătăsuri lănci dantele, confecționări gata stofe de mobilă, dovoare, perdele și de diferite calități. Cu prețuri foarte reduse.

FLORA ROMÂNIEI

Medie se sur de la espozitia g. i. o. a. d. i.
d. t. u. l. i. o. v. i. S. E. G. abowski e. ar. f. F.
b. c. a. d. e. c. l. e. m. a. f. i. n. s. a. p. u. n. r. i. t. r. e. a. l. i. 3

THEATRUL DACIA

reprezentatiunii române

Directiunea GRIGORE A. MANOLESCU

DESCHIDERA STAGIUNEI DE PRIMA-VARA

care va avea loc in luna Martie 1883

PROGRAMA

persoanelor ce compun trupa romana

D-NU GR MANOLESCU

C ALANFSCU

C PETRESCU

D. RUTEANU

C COSTESCU

D-NU G DIANU

G PETRESCU

C IONESCU

S MANTULEANU

A LEONTEANU

D-a A POPESCU

D-ra M CONSTANTINESCU

D-ra F. PETRESCU

D-n M PF Bescu

D-na A POENARU

E IEMETRESCU

Piesa cu-care se va deschide s tinea va fi:

HERNANI

Dram n 5 a te de V. Hugo. r d c t e d n d St Ruz

Repertoriul curent

Marieta si caderea unui om polit

Comedie n 4 a d la 37 acte

INSULTATOARE OR FOC!

Com dia acte

TELEGRAFUL

Com i acte

BUCATARUL POLITIC

Com em ua

Să fii... sau sa nu fii?

Comé

DOUE SURORI

Dr i 5 te

Ruy-Blas

CATHERINA HOWARD

Ab name tpe se as Th at ul aca pon ori ce n n őr d t p a lu
pie urie oja e ca à 10 fr - Loja de us a 12 fr Sa / 2.

i lle erale Lo d os 12 f I oja d sus 15 fr St I I 9 r. II n rter i fr

Săm tã 5 Martie 1883 de chid st g n i u a

HERNANI

Data recondiționării 1973

Nr. crt. din reg. laboratorului 156